

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

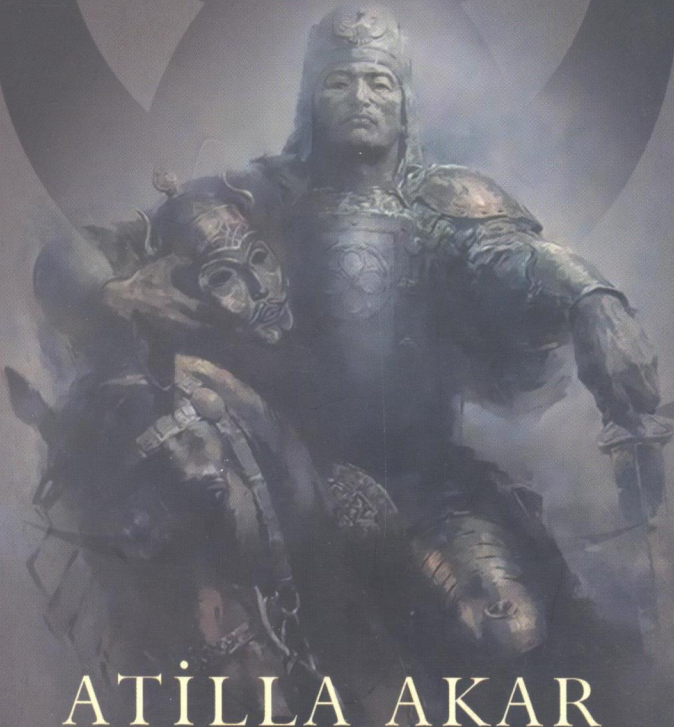
BÖRÜ BUDUN "Aşina Soyu"nun Muhafızları

ATILLA AKAR

BÖRÜ BUDUN

"Aşina Soyu"nun Muhafızları

ATILLA AKAR

Profil

“AŞİNA SOYU”NUN MUHAFAIZLARI
BÖRÜ BUDUN

ATILLA AKAR, 1960 İstanbul doğumludur. Marmara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksekokulu Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Bölümü'nü 1987 yılında bitiren Akar, gazeteciliğe 1982 yılında *Hâkimiyet* gazetesinde başladı. Stajını *Cumhuriyet* gazetesinde tamamladı. Ardından sırasıyla *Hürgün*, *Yeni Olgü*, *Tempo*, *Nokta*, *Panorama*, *Sosyal Demokrat Dergi*, *Akşam*, *Günaydın*, *Takvim*, *Radikal*, Kanal E, TV8, *Yeni Binyıl*, *Hedef*, *Yurt*, gibi dergi, gazete ve televizyonlarda muhabir, editör, köşe yazarı, yayın yönetmeni ve koordinatör olarak çeşitli görevlerde bulundu. Tüm bunların yanı sıra muhtelif yayın organlarında çok sayıda makale, deneme, röportaj ve yazı dizileri yer aldı. Halen www.medyaradar.com sitesinde medya ve siyaset değerlendirme yazıları yazmaktadır.

Kitap Çalışmaları

Bir Kuşağın Son Temsilcileri: Eski Tüfek Sosyalistler, 1. basım, İletişim Yayınları, 1989; 3. basım, Babil Yayınları, 2004.

Horzum Labirenti/Kemal Horzum Dosyası, BDS Yayınları, 1990.

Kimlik Bunalımından Yenilenme Sıkıntısına Sosyal Demokrasi, GSD Yayınları, 1993.

Öteki DSP/Ecevitlerin Gayri Resmi Öyküsü, Metis Yayınları, 2002.

Kıyamet Komplosu/Küresel Kaosun Kriptoları, 5. basım, Timaş Yayınları, 2002.

Komploların Yüzyılı, Yüzyılın Komploları, 3. basım, Timaş Yayınları, 2003.

Suikastlar/Paylarına Ölüm Düşen Adamlar, 3. basım, Timaş Yayınları, 2004.

Büyük Ortadoğu Kuşatması, 4. basım, Timaş Yayınları, 2004.

Casuslar/Derin Savaşın Sıra dışı Neferleri, 2. basım, Timaş Yayınları, 2005.

Kamikaze Operasyonu, Timaş Yayınları, 2006.

İtiraf Ediyorum "Paranoyak"ım!/Komplo Yazıları, Mephisto Yayınları, 2006.

Kriminal Komplo, Profil Yayıncılık, 2007.

Mafya/Yeraltının Kriminal Efendileri, 2. basım, Timaş Yayınları, 2008.

Gizli Suikastla /Şüpheli Ölümler, 2. basım, Profil Yayıncılık, 2009.

Komplo Teorileri (kolektif), Profil Yayıncılık, 2009.

Türkiye Komplolar ve Provokasyonlar Tarih /Derin Yapının Parmak İzleri, Profil Yayıncılık, 2009.

Suikastlar Cumhuriyeti /Derin Tanrılar Kurban İstiyor!, Profil Yayıncılık, 2010.

Türk Mafyası (kolektif), Profil Yayıncılık, 2010.

Derin Dünya Devleti/ Gizli Doktrinin Küresel Efendileri, 10. basım, Profil Yayıncılık 2011.

Derin Devlet/Devletin Paralel İradeleri, Profil Yayıncılık, 2011.

Zihin Kontrol Operasyonları (kolektif), Profil Yayıncılık, 2012.

“AŞİNA SOYU”NUN MUHAFAIZLARI
BÖRÜ BUDUN

ATİLLA AKAR

PROFİL

© Atilla Akar, 2015

© Profil Yayıncılık

Yazar / Atilla Akar

Kitabın Adı / "Aşina Soyu"nın Muhafızları Börü Budun

Genel Koordinatör / Münir Üstün

Genel Yayın Yönetmeni / Cem Küçük

Kapak Tasarım / Kenan Özcan

İç Tasarım / Adem Şenel

Baskı-Cilt / Kayhan Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.

Merkez Efendi Mah. Fazılpaşa Cad. No:8/2 Topkapı/İSTANBUL

Tel: 0 212 612 31 85 - 576 00 66

Sertifika No: 12156

1. Baskı: Nisan 2015

978-975-996-761-1

Kültür Bakanlığı Yayıncılık Sertifika No: 12391

PROFİL: 448

DERİN TARİH: 01

PROFİL YAYINCILIK

Çatalçeşme Sk. No: 52 Meriçli Apt. K.3

Cağaloğlu - İSTANBUL

www.profilkitap.com / bilgi@profilkitap.com

Tel. 0212. 514 45 11 Faks. 0212. 514 45 12

Profil Yayıncılık Maviağaç Kültür Sanat Yayıncılık Tic.Ltd.Şti markasıdır.

© Bu kitabın Türkçe yayın hakları Atilla Akar ve Profil Yayıncılık'a aittir. Yazar ve yayıncının izni olmadan herhangi bir formda yayınlanamaz, kopyalanamaz ve çoğaltılamaz. Ancak kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

Börü Budun Efsane mi, Gerçek mi? / 7

GİRİŞ

DÜNYANIN BÜTÜN BÜYÜK DEVLETLERİ
“GİZLİ KURUL”LARCA İDARE EDİLİR!.. / 13

BİRİNCİ BÖLÜM

BÖRÜ BUDUN’UN TARİHÇESİ / 23

İKİNCİ BÖLÜM

“GÖKBÖRÜ MİSYONU” BÖRÜ BUDUN’DADIR / 31

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GÖKTÜRKLERİN GÖKSEL VAROLUŞU / 37

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

“MİSYON”UN İPUÇLARI
OĞUZ KAĞAN DESTANI’NDA VARDIR!.. / 43

BEŞİNCİ BÖLÜM

BÖRÜ BUDUN VE BİLGE TONYUKUK’UN ROLÜ / 51

ALTINCI BÖLÜM

KURUCU “AŞİNA SOYU”NUN ÖNEMİ / 55

YEDİNCİ BÖLÜM

“AKSAKALLILAR MECLİSİ” TÜRK “DERİN DEVLET”
GELENEĞİNİN TEMELİ Mİ? / 63

SEKİZİNCİ BÖLÜM

ALPEREN’LER GAZİ DERVİŞ’LER
BİZİM ŞÖVALYELERİMİZDİR / 69

DOKUZUNCU BÖLÜM

ENCÜMEN-İ DANİŞ “AKSAKALLILAR” MI? / 79

ONUNCU BÖLÜM

ATATÜRK “GÖKTÜRK/BÖRÜ BUDUN
BOZKURTU”NU SİMGE SEÇMEK Mİ İSTEDİ? / 85

ON BİRİNCİ BÖLÜM

KURTULUŞ SAVAŞI BİR BÖRÜ BUDUN OPERASYONU,
MUSTAFA KEMAL DE BİR “VAZİFELİ” MİYDİ? / 93

ON İKİNCİ BÖLÜM

GERÇEK “KIRMIZI KİTAP” BÖRÜ BUDUN’DA MI? / 105

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MURAT BARDAKÇI’YA GÖRE “PALAVRA” İMİŞ! / 109

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BÖRÜ BUDUN’UN KURULUŞ AMACI
“TÜRK DEVLETLERİ TAM SONA ERMEK ÜZEREYKEN
YENİSİNİ KURMAK İÇİN ORTAYA ÇIKMALARI” MIDIR? / 115

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

TÜRKLERDE BİR “DERİN YAPI”
KURMA İHTİYACI NEDEN DOĞDU? / 121

ON ALTINCI BÖLÜM

BÖRÜ BUDUN’A DAİR
EN SIK SORULAN SORULAR / 125

SONUÇ / 131

Ö N S Ö Z

Börü Budun Efsane mi, Gerçek mi?

2007 yılında yayımlanan politik-kurgu tarzındaki romanım *Kriminal Komplo*'nun (Profil Yayıncılık) sonu, romanın kahramanı başkahramanı Altan Acar'ın "Aksakallılar Meclisi" ile tanışması ve onlara katılması ile bitiyordu. Buradaki "Aksallılar Meclisi", aslında kurgusal bir şekilde anlatılan "Börü Budun"un ta kendisiydi. Aksakallılar Meclisi ise bir tür "Gizli Konsey" anlamına geliyordu. Türk'ün kadim tarihten beri rotasını çizen bir gizli teşkilat yani...

Ondan önce ise muhtelif internet ortamlarında ve forumlarında "Börü Budun"la ilgili makaleler ve iddialar dikkatimi çekmişti. Börü Budun'un varlığı üzerine ne bir kanıt ne de ipucu vardı. Gerçek de olabilirdi, bir efsane de... (Özellikle devletlerin sıkıntı dönemlerinde insan muhayyilesi böylesi fanteziler üretebilirdi.) Ancak bunlar da beni pek ilgilendirmiyordu.

Beni ilgilendiren yanı, bir "derin devlet modeli" olarak bunun mümkün ve Türk pratiğinin buna müsait olup olmayacağı idi. Şahsi kanaatime göre, eğer bir "derin devlet" olacak ise, zaten böyle olmalıydı. Derin devlete "model" olarak sunulabilecek en uygun örnek bu idi. Börü Budun, her türden çakma derin devlet taslağının yakın tarihimizde cirit attığı bu topraklarda, şayet olarsa "gerçek derin devlet modeli"ne örnek teşkil edebilirdi.

Zannımca bu olgu Türk töresindeki “Yaşlılar”, “İhtiyarlar”, “Ulular”, “Bilgeler”, “Deneyimliler” meclisi diye tanımlanabilecek bir tarihsel arka plana denk düşüyordu. Ancak böylesi bir oluşum, devletin asıl sigortası olabilecek bilgi, strateji ve politikaları üretebilir, kritik anlarda olaylara müdahil olabilirdi. Devlet-i Ebed müddet diye formüle edilen aslında bu idi. Ancak varlığı üzerine sürülebilir en ufak bir “iz” bile yoktu.

Yani, şayet bir “derin devlet” olacak ise bu tarih içinden süzülüp gelen, o kavmin bütün tinsel özelliklerini taşıyan, tarih içinde bir hedefi, vizyonu, projesi olan, devletin varlığını, sürekliliğini ve bütünlüğünü en temel sorun olarak önüne koymuş, ideolojiler ve partiler üstü, bir “Yapı” tarafından yürütülebilirdi. Bu yapıya en uygun form, tarif edildiği şekliyle “Börü Budun” olabilirdi yalnızca.

Tam bu burada, aslında kalkış noktam “Teorik”ti ve içgüdülerim bana bunun epeyce mümkün ve “Mantıklı” geldiğini söylüyordu. Bir ulusun tarih içindeki yeri, ancak “Börü Budun” (ya da süreç içinde adı her neyse) benzeri yapılarla garanti altına alınabilirdi. Aksi taktirde, o kavim ya yok olmaya ya da başka devletlerin sömürgesi, kölesi olmaya mahkûm demekti.

İşte *Kriminal Komplo* adlı kitabımdaki “Aksallılar Meclisi” aynı flu sezisel kavrayış üzerine kurgulandı. Eğer bir yapı olacaksa böyle olmalıydı. Fakat bu sonuçta edebi bir metindi ve hayli kurgusaldı. Benim kafamda böylesi bir örgütü kurgulamam, hayal etmem onun gerçekten var olduğu anlamına hiçbir şekilde gelmiyordu. Temennim o yöndeydi, ama bu olsa olsa benim bir yakıştırmam da olabilirdi.

Sonuçta somut belgeleri olan, toplum karşısında bir kimliğe sahip, tüzel kişilikli bir yapıdan söz etmiyorduk. Tam tersine çok gizli olduğu söylenen (aslında inanılan), belli ölçülerde

esrarengiz bir durumdan söz ediyorduk. Bu yönüyle kabul etmek gerekir ki, her şey aslında hayli spekülâtifti. Ortada bir “Şehir efsanesi” vardı!

Kütüphanelere gidip araştırabileceğimiz, sözcüleriyle röportaj yapabileceğimiz, internet sitesi ve adresi olan, devlet arşivlerinde belgesini bulabileceğimiz bir somutluk yoktu karşımızda. Bu anlamda bu kitap, bir “Araştırma” değildir. Çünkü araştırılacak konu karşınızda somut bir olgu olarak yoktur. Bu yönüyle “Spekülâtif tarih” alanına girdiğini kabul ederim. Sadece bu konudaki iddiaları ve kendi bakış açımı dile getirebilirim.

Bir yanıyla hayli ümit kırıcı, insanı yanılsa düşürebilecek ve beyhude gibi duran bir çabaydı bu. Yani ortada hayli geyiği yapılan, ama kendisi ortada olmayan sözde bir gizli örgüt mevcuttu. Şimdilik sadece edebi metinler ve TV dizileri düzeyinde var olmaktaydı. Lakin bu kavrayış salt kurgusal düzeydeydi.¹

- 1 Nitekim *Kriminal Komplot*’dan sonra, bu konunun kurgusal alana başka yansımaları da oldu. Konunun popülerleşmesini sağlayan ise, olayın “Kurtlar Vadisi” dizisinde “İhtiyarlar heyeti” olarak yansımasydı. Burada 2.000 yıllık bir örgüt vardı ve her şey aslında Börü Budun iddialarına uyuyordu. Gene aynı paralelde edebiyata yansımalar da oldu. Orkun Uçar ve Saygın Ersin’in *Derin İmparatorluk* (Altın Kitaplar, 2007) romanı. Bu kitapta, direkt olarak Börü Budun’dan bahsedilme de, kökleri çok eskiye dayanan bir gizli örgütten söz edilmektedir Selman Kayabaşı’nın *Teşkilat*’ı (Timaş, 2007) ve Ahmet Haldun Terzioğlu’nun *Aksaçlılar Meclisi/Devletin Bekçileri* (Kripto, 2013) her biri konuyu kendi cephesinden ele alan çalışmalardı. Beraberinde Samet Aksakal’ın *Shaman*’ında (Güneş Yayıncılık, 2014.) biraz mistisize şekilde de olsa bolca Börü Budun zikredilmektedir. Bu arada aynı konuya değinen Oktan Keleş’in “Deruni Devlet” kitabını da (İlgi Y. 2015) de hatırlatayım. Aynı şekilde ben de, *Derin Devlet/Devletin Paralel İradeleri* (Siyah Beyaz Yayınları, 1. basım, 2008, Profil Yayıncılık, 2. basım, 2011) başlıklı çalışmamda bu konuya da geniş şekilde değindim. Ayrıca Baran Aydın’ın son kitabı *Ay Yıldız Teşkilatı*’na (Destek Yayınları, 2014.) dikkat çekerim. Her ne kadar “Börü Budun”dan bahsetme ve Kurtuluş Savaşı ile sınırlı olsa da, doğru bir mantığa oturduğu için önemlidir. Bu konuda internet ortamında kimi makaleler de mevcuttur.

Lakin bütün bunlar ise örgütün varlığına ne kanıt olabilirdi ne de örgüte dair iddiaların içini doldurmamız yetecek kadar bilgi sağlayabilirdi. Bunlar, her kimseler ya hakikaten yoktular ya da çok iyi gizlenmişlerdi. Bu yüzden çoğu kişi için Börü Budun “Uydurma”, “Palavra” bir iddiadan öte değildi. Benim için ise öncelikle araştırmaya değer, tarih içinde izleri aranacak, Türk devlet geleneği içinde sorgulanacak bir yaklaşımdı. Ben bu yapının varlığından ya da yokluğundan ziyade böylesi bir “model”in peşindeydim.

Gördüğüm kadarıyla tarihte (rejimleri değişse de), bütün büyük devletler bir şekilde varlıklarını arkalarındaki “derin iradeler”e borçluydular. Bunlar, genellikle belli bir kavmin kendi “aristokratik havuzu”nda şekillenen ve devleti “koruma ve kollama” görevini kendine misyon edinmiş kişilerden oluşuyor. Aslında her toplum ve devlet kendine özgü biçimler alan gizli teşkilatların bir ürünüdür. Onları tarih kalıbına döken, bu gibi yapıların çabası oluyor.

Aynı şekilde her devlet, bir “bilinçli müdahale” neticesidir. Hiçbir millet kendi kendine devlet kurmak için harekete geçmez. Onları buna, gene içlerinden çıkan çok daha dar bir kadro yönlendirir. Bu bilinçli irade, tarihin gerçek öznesidir. Bu iradenin “sıradan”dan bir şekilde farklılaşmış olması ve kendi içinde üst bir “birlik” oluşturmaları şarttır. Çünkü sonraki her şey o iradenin eseri olacaktır.

Bu nedenle her devlet bir kurucu akıl ve iradeye ve bunu sağlayacak bir seçkin kadroya ihtiyaç duyar. Bu “Seçkinler”, görünen liderlerin çok dışında kişiler olabilir. Hatta görünen lider ve kadroların onlarla doğrudan ilişkileri olmaları da gerekmez. (Ya da sınırlı veya az sayıdadır.) Onların toplumdaki seçkinlik kalıplarına uymaları da gerekmez. Son derece “Sıradan”

görünüp, sıradan yaşayabilirler. Ancak olaylara yön verenler aslında onlardır.

Biz, görüneye takılıp kaldığımız için olaylara yön veren “Merkez”in dışı yansıyan olduğunu sanırız. Biz onu mevcut partiler, liderler, siyasi kişiliklerden ibaret sanırken, gerçek ise bambaşkadır. Hadi bir adım ötesi derin oluşumları en fazla ordu, polis, adliye, istihbarattan ibaret düşünürken; onları da aşan, hem onların hepsini kapsayan hem de hiçbirini olan olmayan başka bir yapı aramak aklımıza bile gelmez.

Bugüne kadar ortaya atılan “Gladyo”, Ergenekon”, “Encümen-i Daniş”, “Çelik Çekirdek”, “Paralel Yapı” vb. yapıların bahsettiğimize yaklaşmak dahi şöyle dursun, çoğu kez karşıtı hatta karşı-operasyon nesnesi olduğunu bile hesaplayamayız. Zihnimiz daha da bulanır durur.

O yüzden her “Ciddi Devlet”, birileri tarafından perde arkasından yönetilir. Tarih okyanusunda kendi kendine yol almazlar. Onun bir kaptan köşkü, mürettebatı vardır. Aksi takdirde en ufak fırtınada batarlar, sığ sularda kayalara çarpıp parçalanırlar. İşte böyle olmamasının tek garantisi ve sigortası benzeri yapılardır.

Görünen devlet beden iken, bu gibi yapılar ise onun beyni, ruhu oluyor. İkisi arasında uyum ve paralellik olan, bu kıvamı tutturan bütün devletler, zaman içinde tehlikeler atlatsalar bile tarihsel devamlılıklarını koruyabiliyorlar.

Burada devletlerin zaten var olan istihbarat teşkilatlarından, güvenlik yapılarından çok daha kavrayıcı ve çok daha “Kapsayıcı” bir oluşumdan, bir rafine “Devlet aklı”ndan söz ediyoruz. Bu kitapta onun olabilirliklerini ve hakkındaki iddiaları tartışıyoruz sadece. Bunu söylemek için “Çok Gizli” bilgilere, sırlara vâkıf olduğumuz söylenemez. Bunu görebilmek için doğru bir

tarih okumasına ve bir devlet/derin devlet teorisine sahip olmanız yeterlidir. Burada yaptığımız da bundan ibarettir.

Elbette ki bu konu “geyiği”, spekülasyonu yapılmaya çok müsaittir. Üzerine sübjektif laflar eklenebilir. Bu onların bilecekleri iştir. Herkes ufku kadar konuşur!

Tekrar ediyorum; böyle bir oluşum gerçekten var mı, yok mu bilemem. Ancak tarih içinde izlerini arayabilirim. Sadece tek temennim olması yönündedir. Dolayısıyla böyle bir yapının varlığından değil, ancak yokluğundan şikâyet edilebilir...

İşte elinizdeki kitap, şimdilik internet mecrasında sürüp giden bu tartışmaya kitap cephesinden katkı anlamında bir ilk olacaktır. Ben kendi perspektifimden baktığımda, bunun mümkün olduğunu düşünüyorum. Görülmeyi bekleyen izler, sadece bakış açımızı değiştirmemize bağlı olabilir.²

Ben böyle bir yapının -olduğunu kesinkes iddia edemesem bile-, var olabileceğine inanıyorum. Şayet öyleyse, Türk milletinin bir ferdi olarak kendimi daha emin ve güvende hissederim.

Bu yüzden asıl sorun onun varlığı değil, ancak yokluğu olabilir!..

Bu arada unutmadan; kitaba verdikleri destekten ötürü Profil Yayınları sorumluları Münir Üstün ve Cem Küçük’e, kapağı hazırlayan ve her zamanki maharetini konuşturarak sevgili Kenan Özcan’a ve emeği geçen tüm Profil Yayıncılık çalışanlarına teşekkür ederim.

Sevgiyle ve mutlu kalın...

Nisan, 2015

atillaakar@gmail.com

2 Bu sebeple, kitabı şimdilik konuya bir “Başlangıç” kabul edin. Konu, süreç içerisinde doğrulayan ya da yanlış yönlerini ortaya koyan verilerle ya daha da zenginleşecek ya da iyice geçersiz bir varsayım olarak kalacaktır. Aynı şekilde bu kitaba da bir “Girizgâh” olarak bakın lütfen.

GİRİŞ

DÜNYANIN BÜTÜN BÜYÜK DEVLETLERİ “GİZLİ KURUL”LARCA İDARE EDİLİR!..

Ben tarihin gizli örgütler savaşı olduğuna inanırım. Aslında “inanırım” demem yanlış. Çünkü bu bir inanç meselesi değil. “Bilirim” ya da “görürüm” demem daha uygun olur galiba. Çünkü tarihe doğru bakan herkes görecektir ki, tarihin gerçek lokomotifleri onlardır. Kimi ezoterik, kimi doğrudan siyasi biçimli, kimi ikisinin karışımı örgütlerdir bunlar. Binlerce yıldır insanlığın, toplumların kaderini tayin etmeye çalışıyorlar.

O yüzden benim için bir “Görünen/Bilinen tarih” bir de “Görünmeyen/Bilinmeyen tarih” vardır. Biri gene bu örgütlerin denetimindeki, “bilmemiz istendiği kadar olan tarih”tir. Diğeri ise kendi çabamızla araştırabileceğimiz, izini sürebileceğimiz tarihtir. Aslında en zırcahilimiz bile bir şeylerin bize anlatıldığı gibi olmadığını sezer, ama tarif edemez. Sadece bir kısım “anti-komplo teorikisi” geçinen aydın buna inanmaz. Onlar için her şey görüldüğü kadarından ibarettir!

Aynı şekilde dünyanın bütün büyük devletleri (aslında küçükleri de!), gerçekte “Gizli kurul”lar, “Maskeli konsey”ler, muhtelif derin yapılanmalar vb. eliyle yönetilirler. Bu emperyal geçmişe, imparatorluk mirasına sahip ülkeler için daha bir geçerlidir.

Onların tarih içinde koruyan, kollayan, rota çizen bir “irade”leri vardır. Zaten yüzlerce yıldır var olabilmeleri de o sayededir.³

Örneğin İngiliz derin devleti, aristokratik bir havuzdan beslenir ve gene bir “soylu aileler” halkasına dayanır. Çok güçlü bir dinsel mitolojiye dayanan İsrail derin devletinin arkasındaki asıl güç bir tür “Seçkin Hahamlar” topluluğu” olan “Sanhedrin Konseyi”dir. Rusya’nın arkasında bir “Slav derin devleti” vardır. Ha keza “İlluminati” olarak bilinen “derin dünya devleti” oluşumu aslında kan bağına dayalı on süper zengin banker ailesine dayanır. Amerikan derin devleti ise aslında CIA, NSA, FBI değildir. Amerikan derin devleti de gerçekte İngiliz orijinli bir “ihraç malı”dır.

O yüzden İngiliz derin devlet yapbozu ne Scotland Yard ne MI5 ve MI6’dan ibarettir. Bütün bunları aşan, Kraliyet ailesinin de işin içinde olduğu bir “aristokratik havuz” tarafından yönetilir. Bu anlamda Kraliyet ailesi sembolik olarak orada değildir. Tıpkı ABD’nin CIA, FBI ve NSA’dan ibaret olmadığı gibi. O yüzden kendi başkanları J. F. Kennedy’i bile rahatlıkla öldürebilmişlerdir.

Velhasıl dikkatle bakıldığında dünyadaki irili ufaklı bütün devletlerin kendisine bitişik ya da “paralel” (Bu tabiri son zamanlarda kullanılan şekliyle algılamayın) derin iradeleri vardır. Bunlar inanılmaz model, örgütlenme ve gizlenme biçimleri altında yaşamlarını sürdürürler ve dünyaya/devletlerine yön

3 Önemle vurgulamalıyım ki, derin devlet tartışmalarında bence teorik bir yanlış yapılıyor. Derin devlet iradesi öncedir. Devlet sonra gelir. Derin devlet, devletin tohumu, rüşeym halidir. Bugün ise sanki önce bir devlet gerekir, sonra onun içinden bir derin devlet çıkar gibi bir algı var. Tam tersidir. Bütün gerçek devletler, önce derin devlet sahibi (irade ve inisiyatif sahibi bir kesim, yapı) oldukları için o aşamaya gelebilmişlerdir. Tarihsel pratik bunu söylüyor. Bilinçli hareket her zaman önceliklidir.

vermeye devam ederler. Bunun için dar, güncel perspektif değil, uzun erimli, tarihsel perspektif gerekir.

Derin Devlet Sadece Modern Bir Oluşum Değildir!

Çoğu kişi zannetmektedir ki, “derin devlet” yakın tarihe ait bir oluşum ve yeni bir kavramdır. (Kendileri yeni farkına vardıkları için olabilir mi acaba?) Bu aslında o kadar da yanlış bir kanaat değildir. Değildir; çünkü “derin devlet” denen kavram esas olarak liberal dönemlere ait bir kavramdır. Meşruiyeti sağlayıcı, onaylayıcı modern mekanizmalar arttıkça (parlamento, seçimler, yasalar vb.) ona paralel derin devlet ihtiyacı da artar. Modern devlet, her işini sadece yasalara dayanarak yürütemez hale gelir ve bir ikiyüzlülük başlar. Dolayısıyla çoğu askeriye, istihbarat, emniyet, yargı vb. bürokrasisi içinde filizlenen “derin oluşumlar” ortaya çıkmaya başlar. Bunlar devletin işlerini “kendilerine göre” yöntemlerle halletmeyi şiar edinirler. Devletteki çeteleşmenin kaynağı da burasıdır zaten.

Ancak biz burada esas olarak tarihsel dönemlere, şu veya bu rejime, filanca veya falanca hükümete, o ya da bu siyasi lidere göre değişmeyen bir “yapı”yı anlıyoruz ki asıl derin devlet budur. Bu yapıların orijini ise bugüne ait değil, belki yüzyıllar öncesinden filizlenmiş çekirdek oluşumlardır. Çünkü devletlerin güncel politikaları normal hükümetler eliyle, yüzyıllık stratejik hedefleri ise ancak bu kurullarca çizilir. Güncel hükümetler bunların birer uygulayıcısı olabilirler ancak.

Bu anlamda mutlak ya da saf bir demokrasi tüm dünyada hayaldir. Sadece bu yapılarla “uyumlu” demokrasiler veya “uyumsuz”, “çatışan” demokrasiler olabilir ki, bu da ayrı problemler yaratabilir. Ya da bu gerçeği reddettikleri için ortaya “ikiyüzlü” sistemler çıkar ki, buralarda zamanla her şey bir “oyun”a

dönüşür. Gerçek kararları hiçbir zaman “halk” vermez. Ama onlar veriyormuş algısı, hissi bilerek oluşturulur. Aynı nedenle “demokrasi olan ülkede derin devlet olmaz” diye düşünmek ya cahilce ya saf ya da kasıtlı bir düşünüştür. Onlar demokrasiyi sadece “kontrollü” bir şekilde uygularlar. Sadece “gelişmiş Batı demokrasileri”nde derin devlet kendini iyi perdeler ve -şimdilik- daha ziyade yumuşak, refahçı yüzünü gösterir. Tabii yarın neye dönüşür bilinmez!

Dünyanın bütün büyük ve tarihi şehirlerine, onların mühim eser ve yapılarına bakın, hepsi de muhtelif gizli yapılanmaların sembol ve simgeleriyle donatılmışlardır. Bu örgütler, tarih içinde apolitik gibi görünseler de gerçekte politiktirler. Kendi başına bir ezoterizm diye bir şey de yoktur. Hepsi ülkelerine ve dünyaya bir nizam verme gayreti içinde, gelişmelere yüzyıllardır sabırla yön vermeye uğraşan politik yapılardır. Onlar, güncel iktidar değil, “gerçek iktidar” peşindedirler.

Dünyayı saran İlluminati şebekesi, “Masonik ağ”, CFR, Bilderberg, Trilateral Komisyon, Raund Table, Kraliyet Dış İlişkiler Enstitüsü olarak da bilinen Royal Institute for International Affairs (Chatham House), daha gerilerdeki John Birch Society, Tapınak Şövalyeleri, Malta Şövalyeleri, Belmont Kardeşliği, Jakobener, Gül-Haç (Rose Croix), Kurukafa ve Kemikler (Skulls and Bones), Bohemyan Kulübü (Bohemian Grove), Roma Kulübü, 300’ler Kulübü vb. gerçekte birer derin yapılanmalıdır. Nazileri iktidara taşıyan gizli “Thule” örgütü ve Vatikan’ın Opus Dei’si aynı tarz yapılardır. Bunlara “Kara Aristokrasi”yi ve Venedik İstihbarat Örgütünü de katabilirsiniz.

Şundan emin olabilirsiniz; sadece bu yapılar değil, insanlık 3.000 yıldır gizli örgütlerin savaş ve etki sahası durumundadır. Eski Yunan, Babil ve Mısır’dan beri bu yapılar olaylara

yön vermeye çabalamaktadır. Bunları hatırlatmamızın amacı, söz konusu yapıları ne övmek ne de küçümsemektir. Sadece böylesi bir gerçekliğin binlerce yıldır insanlığın gündeminde olduğunu belirtmektir. Mitolojiler, tarihsel anlatılar, dinsel metinler hep bunların ipuçlarıyla doludur.

Eski Bir Derin Model: Sanhedrin Konseyi

Aynı şekilde dünyanın belki de en eski derin yapılanmalarından biri, Yahudi toplumuna ait “Sanhedrin Konseyi” ya da “Sanhedrin Meclisi” diye bilinen yapıdır. Bu konsey, bir “Yargı meclisi” gibi görünmesine rağmen Yahudi toplumunun yaşayışına yön vermektedir.

Bu anlamda, Yahudilerin daha devlet sahibi olmadan “derin devlet” sahibi olan en eski topluluklardan biri olduğunu söyleyebiliriz. Yahudi toplumunun geleceğini *Talmud* ve *Tevrat*’ta geçen dini hükümlere göre düzenleyen bu konsey (Bir başkan, bir yardımcı ve 69 üye) Kabala eğitimi almış “Yeminli 71 bilge” kişiden oluşuyordu. Ayrıca geçmişte şehirlere göre dağılan 23’er kişilik “küçük Sanhedrin’ler” ya da “şube”ler de bulunmaktaydı.

“Yaşlılar/Ulular/Bilgeler Meclisi” anlamına da gelen Sanhedrin konseyinin merkezinde biri baş, ikisi yardımcı olmak üzere “Üç haham”ın olduğu söylenir. Bu yapıyla hem siyasi hem de ruhani bir yapıdır. Ancak Sanhedrin’in işlevinin bunlarla sınırlı olduğunu sanmak yanıltıcı olacaktır. O ne sadece bir mahkeme ne de dini/ruhani konuların ele alındığı bir meclistir. O aslında “Seçkinler Parlementosu” işlevi gören bir yürütme meclisidir. Yahudilerin devleti olsun olmasın, sosyal-siyasal yaşamlarını düzenler. Bunlara geçmişte savaş ilanı, ülke idaresiyle ilgili kararlar, siyaset işleri vb. gibi konular da dahildi. Zaten dini

hükümlerin aynı zamanda dünyevi yaşayış içinde geçerli olduğuna inanılan bir algıda başka türlü de olamaz.

Bir anlamda bugünkü İsrail'in kuruluşuna da ön ayak olan, onun *Tevrat* hükümlerine göre gündeme gelmesini ve yaşamasını sağlayan da odur. İsrail'in gerçek derin devleti MOSSAD değil, SANHEDRİN'dir. Sanhedrin birçok düzenleyici hükmün uygulayıcısıdır. Aynı zamanda dünya Yahudiliği ve siyonizmiyle de üst düzey ilişkileri korur ve kollarlar.⁴

"Derin Devlet" Bir Gemiye Sığar mı?..

Şimdi ne kastettiğimizi daha iyi anlatabilmek için tarihten, hem de somut tarihten ilginç bir örnekle devam edelim. Bunun için bir gemi ve onun "ilginç yolcuları"nı mercek altına alalım...

Bunu anlamamız için, önce Amerika'nın "Kolonileşme" yıllarına (1493-1775) kadar gitmemiz gerekiyor. İşte o yıllarda (1620), İngiltere'nin Plymouth Limanı'ndan "May Flower" (Mayıs Çiçeği) isimli bir gemi kalkar. 102 kişilik yolcu listesi, sonradan Amerikan derin tarihine damgasını vuracak "Kuluçka aileler"le doludur.

Göç etmelerinin görünür nedeni İngiltere'deki dinsel baskıdır. O yüzden "Yeni Dünya"yı *Eski Ahit*'teki "Kutsal topraklar" gibi görürler. Ancak asıl gidiş nedenleri İngiltere'nin bu topraklarda tutunamaması, öncülüğü Portekiz, İspanyol, Fransız ve Hollandalılara kaptırmasıdır. Asıl misyonları burada İngiltere'nin

4 Kimi tarih yorumcularına göre "Devleti olmadan devlet gibi davranan ulus" Yahudilerdir. 29 Ağustos 1897'de Basel'de toplanan "Dünya Siyonist Kongresi", aslında "Yahudi Derin Devleti"nin bir girişimidir. Gene kimi yorumlara göre İsrail Devleti, gerçekte o gün kurulmuştur. 14 Mayıs 1948'deki kuruluşu ise teknik bir ayrıntı gibidir. İsrail'in kurulmasına o "derin irade" karar vermiş, şartlar olgunlaşınca bunu uygulanmıştır.

“Uzantısı” bir devlet inşa etmektir. Massachusetts bölgesine yerleşirler ve “Kurucu ilkeler”i uygularlar.

Peki bu ailelerin “İlginçliği” nereden ileri gelmektedir? Çünkü ardı ardına yüzlerce gemi geldiği, yüzlerce koloni kurulduğu halde, sadece bu gemideki aileler Amerikan siyaset, ticaret ve tarihine damga vurmuş görünmektedirler. (Bugün bile bazı aileler ayrıcalıklı köklerini “May Flower” aristokrasisine dayandırırılar.) Şu an Amerikan sanayi, finans ve ticaretine yön veren “Doğuştan zengin” aileler, bir şekilde “May Flower” ile ilişkilidirler. Baskın WASP kültürü de bunlar oluşturmuştur.

Bitmedi! Daha başka ve asıl ilginçlikler var. Bu gemidekilerin atalarından tam 17 ABD Başkanı çıkmıştır. (George Washington, Millard Fillmore, Franklin Pierce, Abraham Lincoln, Ulysses Grant, Rutherford B. Hayes, James Garfield, Grover Cleveland, Teddy Roosevelt, William Howard Taft, Calvin Colidge, Herbert Hoover, Franklin D. Roosevelt, Richard Nixon, Gerald Ford, George H. Bush ve George W. Bush.) Üstelik hepsi birbiriyle bir şekilde akrabadır. Eşlerini de bu aileler arasından seçmişlerdir.

O halde Amerika’ya göçmüş on binlerce aile sadece çiftçi ya da alt mesleklere sahip iken bu aileler niçin Amerika’nın geleceğinde söz sahibi kuşaklar yetiştirmiş olsun? Bu durumda olayda “Tesadüf” ve “Şans”tan ötede bir “Misyon” ve “Hazırlıklı oluş” aramak gerekecektir. Onları “Ayrıcalıklı” kılan neydi acaba?

Dahası her dönem geçerli İngiliz-Amerikan ittifakının temelinde bu “Gizli misyon” mu vardı? “May Flower” gemisi ile rideki “Başkan tohumları”nı “Saklı seçilmişler”i taşıyan bir tür “Koza” mıydı acaba? Bu, İngiltere’nin geleceğe “Derin yatırım”ı mıydı? Aristokrasi, tarih sahnesinden şeklen silinmiş olabilir, ancak onun yüzyıllara dayalı yönetme birikimi bugün de

sürmektedir. Toprak sahipliğine dayalı "Klasik aristokrasi"nin yerini paranın egemenliğine dayalı yeni "Modern aristokrasi" almıştır. "Kan ayrıcalığı"na dayalı ortak payda ise halen sürmektedir. Kapitalize olmuş modern "Feodalite" budur!

Bu plan ve hesap "Aristokratik" İngiliz tarzına gayet uygundur. Bir aristokratik "Derin akıl" tasarımıdır. Sınıfsal bileşeni budur. Amerikan yönetim elitleri bir İngiliz "ihraç malı"dır. O yüzden siz bakmayın Amerikalıların "Kırmızı Urbalı"larla bağımsızlık savaşı filan yaptıklarına. Bunlar Kaptan Swing ve Çelik Bilek çizgi romanlarındadır!

İşte "ABD Derin devlet" modelinin "Sırrı" buradadır. Bizdeki gibi "Avami" ve üç günlük ufuk geliştiremeyen türden değil. Bu "Yapı"nın "Taşıyıcı kolonları"nın ayakları yere kuşaklar boyu sağlam basacak!..

Anlaşılan "Mayıs Çiçeği" epey çiçek açmış!

İşte bu olaydan da anlaşılacağı üzere, derin devlet oluşum ya da uzantıları uzun ve meşakkatli bir sürecin ürünüdürler. Bu arada yanlış anlaşılmasın; bunları söylerken onları kötülemiyoruz. Adamlar, kendi açılarından olması gerekeni yapmışlardır. Meseleyi doğru kavramışlar ve gereğini uygulamışlardır.

O yüzden herkesin derin devleti kendi tarihsel-kültürel ve onu oluşturan öğelerin (Sınıf ve kesimlerin) bir bileşenidir. Tıpatıp aynı olamaz. Her derin devlet kendi modelini, orijinini içinde taşır. Böyle olması da normaldir.

İşte bizim iddiamız da Türk derin devletinin kendine özgü 2.000 yıllık bir geleneği olduğu, bu geleneğin zaman zaman zayıfladığı, ancak hiçbir zaman sönmediği, her şart altında bu refleksini muhafaza ettiği, milleti zor durumlardan çıkardığı ve gerekirse yeni devletler kurdurduğu yönündedir.

Bu ise bir tür “Boylar Konseyi” diyebileceğimiz Börü Budun’dur. Onun ulularının, bilgelerinin, “Aksakallılar”ının yüzyıllardır Türklerin tarih içindeki seyrine yön vermeye çalıştıklarını söyleyebilirim...

Türklerin Konseyi de Börü Budun’dur!

Yani aslında şunu söylemeye çalışıyoruz: Dünya aslında sadece bugün değil, yüzyıllardır ve evrensel çapta bir “gizli örgütler” mücadelesine ve yönetimine sahne olmaktadır. Türk tarihi ve devlet geleneği de bundan muaf değildir. Neredeyse her kavmin gizli konseyler kurduğu ve tarihin her döneminde yönetildiği tüm dünyada Türklerin bu konuda eksiği değil fazlası var görünmektedir. Baştan beri “devlet” kavramına özel bir önem atfeden ve devletsiz yapamayan, ardı ardına devletler kurmuş ve imparatorluğa evrilmiş bir milletin benzeri bir “derin irade”sinin olmaması düşünülemez ve mantığa aykırıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM

BÖRÜ BUDUN'UN TARİHÇESİ

Türklerde istihbarat faaliyeti sanıldığından eskidir. Şüphesiz bunları günümüzün modern ve gelişkin istihbarat teşkilatları gibi düşünmek yanlış olmakla birlikte işlevleri bakımından aşağı kalır yanları yoktur. Zaten çevresi düşman kavimlerle sarılı ve tabiatında savaşçılık olan bir kavim için başka türlü de düşünülemezdi.

Bu dönemde casusluk benzeri faaliyetler (Çaşıtlık) bilhassa belli meslekler etrafında dönen bir uğraş olarak göze çarparken (Postacı ulaklar, gezginler, tacir, seyyar, din adamı, derviş, elçi, eczacı, kervancılar vb.) bu gibi kişiler gözlemledikleri ülkelere dair sadece askeri değil, her tür bilgiyi getirirlerdi. Zamanla bu durum daha kurumsal biçimler alacaktı. Bilhassa su yollarının, otlak ve meraların tespiti, belli stratejik noktaların, geçitlerin işaretlenmesinin ayrı bir önemi vardı. Ayrıca rakip ülke toplumlarının sosyal durumu, hükümdarların psikolojisi, zaafı, gelenekleri de ilgi alanlarındaydı.

Lakin burada ele almaya çalışacağımız konu istihbarat faaliyetlerini kapsasa ve başlangıçta öyle başlamış görünse bile bu dar kapsamı aşan mahiyettedir. Burada bir istihbarat teşkilatı fonksiyonunu çok aşan, daha çok bir tür “erken derin devlet” işlevi gören bir yapıdan söz etmeye çalışacağız. Bu yapı bir derin devlet oluşumunda var olması gereken bütün özellikleri

göstermesi bir yana, Türk milletinin tarih içindeki rotasını çizme ve bunu sürekli kılma gayreti ile de benzerlerinden ayrılmışa benzemektedir.

Bu bakımdan baktığımızda Türklerde derin devlet geleneğinin sanıldığından çok eski olduğu söylenebilir. Teorik kavrayış bu yönde olmalıdır. Yoksa Türkler tarih sahnesine imparatorluk kuran bir millet olarak çıkamazlardı. Ya düşmanlarına ezilirler ya da iç çatışmalarla boğulup giderlerdi. O halde gizli bir "İrade" Türkleri tarihte büyük rol oynayacağı bir rotaya çekmiş olmalıdır. Orta Asya'dan göçe de, Anadolu'ya yerleşmeye de, devletler kurup, ardından imparatorluğa dönüşmeye bu "Üst irade" karar vermiş olmalıdır. Dar olanaklara ve sınırlı etki alanına sahip dağınık beyliklerin kendi başlarına bu çizgiye ulaşmaları mümkün değildir.

Göç, Aslında Derin İradenin Stratejik Bir Kararıdır

Bu anlamda Türk Töresindeki "Aksakallılar Geleneği"nin aslında çekirdek halindeki bir tür derin devlet modeli olduğu iddia edilebilir. "Aksakallılar"ı çok dar manada bir tür "bilgeler", "ulular", "deneyimliler", "yaşlılar", "akıl adamlar" vb. gibi düşünebiliriz.⁵ Milletin kaderine perde arkasından, özellikle de kritik karar aşamalarında, tarihsel kırılma anlarında yön verirler. Bunlar bir tür "konsey"dirler. Hakanlar, sultanlar bile onların iradesini dikkate almak zorunda kalmışlardır. Derin devlete tarihsel bir dayanak ve hatta "model" arayacaksak burasıdır. Silahlı külahlı, siyah takım elbise giyip kirli sakal bırakan, cahili cühela tayfasının derin çete anlayışından tümüyle uzaktırlar.

5 Bu gelenek daha eski olmakla birlikte, Börü Budun'a model olması esas olarak II. Gök Türk Devleti zamanındadır.

Onlar bütün ulusun gerçek “yol göstericileri”leri, kritik anlarda “uyarıcı”ları, çıkmaz noktalarda müdahale edicileridir. Milletin geleceğine dair “irade beyanı”nda bulunanlarıdır. Bu manada göç, aslında Türk kavminin arkasındaki bu derin iradenin stratejik bir kararıdır. Anadolu’nun Türkleştirilmesi ve sonra da İslamlaştırılması politikasını birileri çizmiş olmalıdır. Bunlar uzun vadeli hesap yapabilen insanlardır. Yoksa mütevazı bir uç beyliği olan Osmanlı nasıl devletleşmeye, sonra da imparatorluğa geçebilirdi ki?

İşte kabaca özetlendiği gibi bazı iddialara göre böylesi bir tarihsel örgütlenme mevcut olmuştur. Bu ise, çekirdeğini “Ak Sakallılar” geleneğinin oluşturduğu bir yapı olmalıdır. Kimi metinlerde adı “Börü Budun” olarak geçen bu teşkilatı, “Kurttan Türeyenler”, “Kurt Kavmi”, “Kurt Soylu” diye tanımlayabiliriz. Kökünün, Türklerin İslamiyet öncesine kadar gittiği rivayet edilmektedir. Göktürk hakanı İltiş Han (Kutluk Kağan) tarafından 680 yılında kurdurulduğu söylenmektedir.⁶ Çelik çekirdeğinde 50 kadar kişi olduğu iddia edilmektedir. Göktürklerin mavi zemin üzerine yeşil kurt başlı sancağı aynı zamanda bu teşkilatın sembolüdür.⁷

Bu teşkilatın ilk başlardaki misyonu, Çin ve öteki düşman kavimler hakkında istihbarat toplamak, sabotajlar hazırlamak, kargaşa çıkarmak ve düşman güçlerinin mümkün hücumlarını bertaraf etmektir. Ancak zamanla teşkilat bu misyonunun dışında Türk kavminin tarih içindeki stratejisini çizici bir “Be-yin” fonksiyonu üstlenecektir. Bu yanıla Börü Budun, bir istihbarat teşkilatının fonksiyonlarını çok aşan bir mahiyettedir.

6 Burada II. Göktürk Devleti kastedilmektedir.

7 Çin kaynaklarına göre ise Kurt başı altın sarısıdır.

Söz konusu teşkilatın şamanlardan, hakanlardan, ululardan oluşan karma bir yapısı olduğu söylenmektedir. O dönemki Türk kavimlerinin en ileri gelenlerini, seçkinlerini bir araya toplamıştır. (Ayrıca fedailerden oluşan bir askeri kanadı da mevcuttur.) Yanı sıra Göktürk devletinin bayrağının Börü Budun simgesi olması devlet-derin devlet ayrımını ya da ikiliğini de ortadan kaldırdıklarını göstermektedir. Aksi halde çatışma olurdu. Bu örgütün amacı Türk milletinin varlık ve bütünlüğünü tarih sahnesinde korumak, devletin bekasını garanti altına almaktır. Diğer her şey talidir. İslamiyet öncesi inanç temeli “Gök Tanrı”dır, (Tengri) İslamiyet sonrası ise “Allah” inancı yerini almıştır.⁸

Bunun dışında teşkilatın budun sevgisi, devlete bağlılık, töreye sadakat, gizlilik ve savaşçılık prensipleri aynen korunmuştur. O dönem Orta Asya’daki Türk boylarını birleştirmek temel misyonu olmuştur. Bu yüzden batıya doğru göç, aslında Börü Budun’un bir tercihi olmalıdır. Burada kıtlık veya doğal felaketlerden ziyade, başta Çinliler olmak üzere, güçlü düşman milletlerin saldırısına uzun süre karşı koyamayacakları tespiti belirleyici olmuştur.

Türk Milleti Börü Budun’un inisiyatifıyla Çin kısılcısından kurtulmuştur. II. Göktürk Devleti’nin kuruluşu bu sayededir. Göktürkler, tüm Orta Asya’daki boyları birleştirecek “lokomotif güç” rolü oynamışlardır. Onun da arkasında Börü Budun’un karar ve iradesi vardır. Ardından Türk milletinin batıya doğru göçüne ve fetihlerinin gerçekleşmesinde Börü Budun’un çabaları hayati önemdedir.

Önce Anadolu’ya yerleşmeleri, sonra Bizans kapılarına dayanmaları, devletleşip bir imparatorluğa dönüşmeleri Börü

8 Aslında “Gök Tengri” ya da “Kök Tengri” inancı puta tapar ve çoktanrı bir inanç olmayıp gerçekte tektanrı bir mahiyet gösterir.

Budun'un uzun soluklu ve sabırlı stratejisinin bir eseri olmalıdır. Bunun sadece bir boyun ya da kişinin projesi olması düşünülemez. O halde baştan beri planlayıcıları vardır diyebiliriz. Süreçten yapılabilecek en mantıklı çıkarım budur.

İmparatorluk Börü Budun'un Kararıdır!

Aynı şekilde imparatorluk aşaması da zamanı geldiğinde teşkilatın kararı olmalıdır. Anadolu'ya göç ve yayılma bir stratejik tercih ve hesaba dayalı görünüyor. Yoksa “hele bir yola çıkalım, nerede güzel çayır çimen, şelale varsa orada otağ kurarız” anlayışı değildir. Önceden gönderdikleri görevlilerle Anadolu'ya dair istihbaratı almış olmalıdırlar. Ardından kurulan devletlerde de bu örgütün izi var. O halde göçten devletleşme aşamalarına geçilmiştir. Buradan Anadolu'nun Börü Budun'un gayreti, planı doğrultusunda adım adım Türkleştirildiğini söyleyebiliriz.

Börü Budun'un bu dönemde tarikatlara da yön vermesinin söz konusu olduğu vurgulanmalıdır.⁹ Yani bir tarihten sonra hiçbir şey Anadolu'da kendiliğinden gelişmemiştir. Bir plan ve irade vardır. O da Börü Budun olmalıdır. Fethe giden yolda uzun soluklu çalışılmıştır. Aslında başlangıçta sıradan bir uç beyliği olan Osmanlı beyliği bu sayede imparatorluk aşamasına geçmiştir. Bunun “Nasıl” olduğunun cevabı bugün bile tam verilememiştir.

Börü Budun beylikler arası rekabeti, çatışmayı önlemiş; her şeyi bir potada toplamaya gayret göstermiştir. Yoksa beylikler kendi çıkarlarının peşine düşerler, zamanla da yok olur

9 Yesevilikte, yani Hoca Ahmet Yesevi'nin tarikatında da aynı izleri bulabiliriz. “Gazi Dervişler” geleneğinin de bir Börü Budun faaliyeti olduğu söylenmektedir. Börü Budun Yesevilik, Ahilik gibi kurumları da geliştirerek Anadolu toprağını, Türk'e yurt olması için zemin hazırlamışa benziyor.

giderlerdi.¹⁰ Börü Budun, bu kurulan devletlerle iç içe, ama onların üstünde bir yapıdır. Herkese eşit mesafelidir, ama projeyi bozanlara karşı da tavır almaktan çekinmemiştir. Plan, Anadolu'da Türk hâkimiyetidir. Bu, demografik değişim ve askeri-siyasi ağırlık kurma yönündedir. Bizans'ın alınmasının da gizli gündem dahilinde olduğunu söylenebilir. Aksi takdirde Bizans var oldukça Anadolu'da uzun süreli tutunabilmeleri mümkün değildi.

Börü Budun, kavmin şu ya bu beyliğinden taraf değildir. Tümüyle Türklerin geleceğini düşünmüştür. Asıl "derin otorite"sini de buradan almış olmalıdır. Bu arada Osman Bey, gene Börü Budun stratejisi olarak, batıya en yakın beyliklerden biri olarak Bizans kalelerini muhasara altına alarak etkisini geliştirdi.¹¹ Olaya bu açıdan baktığınızda, ortaya tesadüflerden oluşan bir tarih değil, büyük bir tarihsel proje ve hedef çıkıyor. Bu hedefin arkasında bir "Derin irade" olmadan adeta kendiliğinden gerçekleştiği söylenemez. Tabii ayrıntıda çok sayıda "Bilinmez" de mevcut.

Bu açıdan baktığımızda Türklerde strateji oluşturan derin devlet anlayışının çok eski olduğu ve gerçek temellerine sahip olduğunu görürüz. Ve konu halen araştırılmaya muhtaçtır. Eğer varsayımımız doğru ise, ne kadar gizlenmiş olursa olsun en azından ipuçları da olmalıdır. Ancak bugüne uzanan tarihsel sürekliliği hakkında çok fazla bir iddia da kolay bulunulamaz.

10 Ancak bunun istisnası var görünmektedir. O da 28 Temmuz 1402'de, Yıldırım Beyazıt ile Timur arasında yaşanan "Ankara Savaşı"dır. Bu "Fetret Devri" diye tabir edilen (1402-1413) iktidar boşluğu döneminin yaşanmasına yol açmıştır. Anadolu'da geçici bir "Beylikler Dönemi" yaşanmıştır. Burada Anadolu'daki Türk egemenliği tehlikeye girmiştir. Tahminlere göre bu savaş yüzünden Börü Budun'un imparatorluk projesi, 40-50 yıl geriye atmıştır. Çünkü Beyazıt, Bizans'ı kuşatma altında tutarken mecburen Timur'la ilgilenmek durumunda kalmış ve Bizans ile Hristiyan güçler alenen Timur'u desteklemişlerdir.

11 Bu süreçte Edebalı, Davud-ı Kayseri, Dursun Fakih gibi -ki bu kişilerin Börü Budun üyesi olmaları hiç şaşırtıcı olmaz-.

Büyük Selçuklu Devleti'nin kuruluşu da Börü Budun'un yönelimidir.¹² Dağınık Müslüman Türk Boylarını toparlayarak devlet kurulmuştur. Selçuklu Sultanlarının (Alparslan, Kutalmışoğlu Süleyman Şah) Anadolu'yu fethinde de Börü Budun önemli görevler yapmıştır. Anadolu'nun "Türk'e Yurt" olması olgusuna adım adım bu sayede gelinmiştir.

Daha sonra Osmanlı'nın yönetim makamlarında önce devşirmelerin, ardından da dönmelerin etkisinin artmasının Börü Budun'u rahatsız etmiş olması gerektiği varsayılabilir. Saray içi çatışma ve saflaşmalarda bunun izlerini görmek mümkündür. Börü Budun'un bu gidişatı niye engellemediğinin ya da engelleyemediğinin (Veya engellemek istemediğinin!) henüz net bir cevabı yoktur. Bu süreç içinde Börü Budun'un görece güç kaybettiğini varsayabiliriz...

12 Kurucusu Selçuk Bey'in de Börü Budun üyesi olduğu düşünülür. Aynı şekilde Alparslan, Kutalmışoğlu Süleyman Şah da Börü Budun'la ilişkili olmalıdır. O yüzden "Süleyman Şah Operasyonu"na bir de bu açıdan bakılabilir mi acaba?

İKİNCİ BÖLÜM

“GÖKBÖRÜ MİSYONU” BÖRÜ BUDUN’DADIR

Türk mitolojisinde “Kurt” oldukça merkezi bir kavram olarak dikkat çekiyor. Bununla birlikte Türklerin simgesinin “Kurt” olduğu iddia edilemez. Ancak Türkler için kurt belli ki bir simgeden çok daha fazla bir anlama geliyor. Kurdun içinde yer aldığı bir destan neredeyse yok gibidir. Diğer folklorik anlatıları ise hiç saymıyoruz bile. Kurt kabaca Türklerin “özgürlüklerine düşkünlükleri” ve “esir edilemezlikleri” ile izah edilse bile çok daha “Göksel” bir varlık (Gökbörü/Gökkurt) olarak dikkat çekmektedir. Tabii olay bugün ayrıca siyasi anlamlar kazanmıştır o başka.¹³

Kurt Türk mitolojisinde o kadar kilit bir kavramdır ki, Kurt olmadan Türkler adeta yeniden üreyemez, çoğalamaz ve bir kavim olarak varlıklarını sürdüremez durumdadırlar. Mitolojik açıdan denilebilir ki Türkler varlıklarını kurda borçludurlar. O yüzden kurdun Türklerin kolektif bilinçaltının ayrılmaz bir parçası olduğunu varsayabiliriz.

O kadar ki Türkler ne zaman dara düşseler, yok olmanın eşiğine gelseler, bir Kurt onlara yol göstermiş, içinde bulunduğu

13 Kurt, bugün ne yazık ki sadece bir siyasi sembol olarak hatırlanmaktadır ve tavırlar ona göre alınmaktadır. Oysa bu sembol, daha partiler ortada yokken, binlerce yıl önce mitolojik olarak zaten var olan bir semboldür. Bugünkü siyasi saflaşma ve çatışmalara bakarak bir mitolojik figürü yermek herhalde çok saçma bir şey olsa gerek.

zor durumdan çekip çıkarmış ya da kurtla çiftleşilerek kavmin geleceği garanti altına alınmıştır. İşte bu gibi anlarda imdada yetişen hep bir Kurt olmuştur.

Asıl “Seçilmiş Kavim” Türkler!

Dinsel açıdan bakıldığında genellikle İsrailoğulları kendilerini “seçilmiş kavim” olarak görür ve tanrılarını da “kendi tanrıları” olarak algırlar. Aynı şekilde “Vaat edilmiş topraklar” kendi kavimlerine verilmiştir. Bu, onların tarih içinde kendilerini “özel” hissetmelerini sağlamış ve tüm tarihsel pratiklerine yön vermiştir. Eğer İsrailoğulları’nın kendilerine bir “seçilmişlik” misyonu yüklemeleri veya vehmetmeleri varsa bu sayededir.

Bu anlamda Türkler de benzer bir psikoloji ve yaklaşım içinde olmuşlardır. “Tengri” onlara yol gösteren, koruyan, kollayan, seçen bir tanrıdır. Onlara bu dünyada hem kavim hem de Kağanları olarak “Kut” vermiştir.¹⁴ Kurt, Türkler için sadece bir hayvan değil, öncelikle tanrısal bir varlıktır. Daha da açarsak, aslında Kurt, tanrının “Kurt” suretindeki görünümüdür. Türkler üzerindeki “ilahi koruma” kalkanıdır!

Bu sayede Türkler var oldukları sürece kendilerini “tanrısal koruma” ve “güvence” altında hissetmişlerdir. İslamiyet’i seçmelerinden sonra da bu psikoloji değişmemiş, sadece farklı bir terminolojiye kavuşmuştur. (Hatta belki de -diğer birçok nedenle birlikte- İslamiyet’i bu yüzden seçmişlerdir) Bu, tabii ki “devlet olma” anlayışlarına da sinmiştir.

14 Kut: Eski Türk inancında kutsal enerji ve yaşam gücüdür. Tanrı kaynaklıdır. Kağanlara kut verilmiştir. Ancak, eğer adil yönetmezlerse onlardan geri de alınabilir. Geçici bir yönetme yetkisidir. Bu yüzden padişahların ve onun soyundan gelenlerin kanı akıtılamaz.

Aynı şekilde Türkler için tüm dünya kendilerine verilmiştir. Kendilerine “Aleme nizam verecek kavim” misyonu biçmişlerdir. Ayak basabildikleri her yer onlar için “Kızılelma”dır. Kendilerine “tarihsel bir rol” bahşedilmiştir.

Dolayısıyla “Ata Kurt” sembolü Türkler için alelade, vazgeçilebilir bir sembol olarak göze çarpmamaktadır. Kurt bir seçilmişlik ve ilahi himaye simgesi olup, Türk kavminin tüm tarihsel pratiğine yön vermiş benziyor.

Örneğin, “Ergenekon” Destanı’nda Türklere sıkıştıkları yerden çıkışı sağlayan ve yolu gösteren bir “Bozkurt” tur.¹⁵ Burada kurt merkezi önemdedir.

Aynı şekilde Oğuz Kağan Destanı’nda bir kurt “Türk ordularının önünde yürüyerek yol gösterir” Dahası bir sabah vakti Oğuz’un çadırına “Gök tüylü, gök yeleli” büyük bir erkek kurt “çadırın üzerine süzülen bir ışıkla” birlikte girer. Bu Kurt, Oğuz’a “Ey Oğuz!.. Ben senin ordularının önünde yürüyeceğim” demiş ve o yürüyünce ordular yürümüş, durduğu yerde o da durmuş ve düşmanla savaşmış yenmişlerdir. Burada da kurt merkezi bir önemdedir.

Aynı şekilde misyonu Göktürklerden devralan Uygur Türklerinin “Türeyiş Destanı”nda da “Kurt Ata” motifi vardır. Burada da “Büyük Hun Hakanlarından birinin iki güzel kızı vardır. Ancak Hakan, kızlarını insanlara layık görmez ve ancak ilahlarla evlenebileceklerine inanır. Bunun kızlarını insanlardan uzak tutmak için çok uzak bir diyarda bir kule yaptırır ve oraya hapseder. Ve tanrısına yakarmaya başlar. Bunu duyan tanrı, bir Bozkurt şekline girip kızlarıyla evlenir. Bu evlenmeden birçok

15 Kurt genellikle “Bozkurt” olarak tanımlansa da orijinalinde “Mavi Kurt” olarak geçer. O Mavi Kurt ya da Gök Börü (Kök Börü)’dür. O göğün sahibinin yansımasıdır. Göğün rengi mavi olduğuna göre, bu ancak kutsal bir kurt olabilirdi.

"Bozkurt ruhlu" çocuk doğar. Bunlara "Dokuz Oğuz", "On Uy-gur" denir. Böylelikle çoğalırlar.

"Gök Börü"den Börü Budun'a!..

Peki "Gökbörü" (Gökkurt) olayı ne anlama geliyor? Bu as-lında "tanrısallık", hatta tanrının kurt şekline girmiş hali olup, Türkler için ne kadar hayati bir sembol olduğunu göstermek-tedir. Burada "Tengri", Türklere kurt şeklinde görünüyordu, on-lara yol gösteriyor, çiftleşiyor, kutsal koruma sağlıyordu. Bir an-lamda bir kavmin "Tanrısallık kaderi"nin yansımasıydı. Dahası Türkler ilk hükümdarlarının "Annesi" olma hak ve şerefini bir "dişi Kurt"a (Asena) veren bir kavimdir. Ordularını bir kurda benzetmişlerdir.

İşte bu kavrayıştır ki Türklerin kendilerini "özel ve seçil-miş bir kavim" olarak hissetmelerini sağlamış, tarih içinde yol alırken kendilerine güvenmelerini beraberinde getirmiş, devlet-ler ve imparatorluklar kurmada itici güç olmuş ve tarih sahne-sine "devlet kurucu" olarak çıkmalarını garantilemiştir. Şayet bu misyon ve özgüvene dayalı ruh hali olmasaydı, muhtemelen Türkler tarihin birçok kavmi gibi ya etkisiz bir ulus olacaklar, ya tarih sahnesinden silinecekler ya da eriyip başka milletlerin potasında kaybolacaklardı.

İşte Börü Budun da, bu haleti-i ruhiye'nin cisimleşmiş, so-muta dökülmüş ifadesi olmalıdır. Şayet bu kavrayış olmasaydı, Börü Budun da olmayacaktı. Börü Budun olmasaydı tarihsel sü-reklilik ve silsile içinde Türk devletleri de olmayacaktı.

Bekli ki birileri kendilerine bunu "İlahi misyon" olarak belle-mişler, kendi kendilerinin "kurdu" olmuşlar, tarih içinde yol gös-terme, zor durumlardan çıkış ve kavmin geleceğini garanti alma adına bir "yapı" oluşturmuşlardır. 2.000 yıldır süren bu "yapı",

kendini seçilmiş hisseden bir kavmin “saklı seçilmişler”inin sürece ağırlıklarını koymalarından başka bir şey değildir.

Eğer Türklerin modern derin devletlere benzemeyen “derin devlet”i olmasaydı, bugün halen tarih okyanusunda seyreden bir “gemi” (Ülke) olmayacaktı. Onu kayalara oturtmamak, fırtınalarda batırtmamak misyonunun ise Börü Budun üstlenmişe benziyor.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GÖKTÜRKLERİN GÖKSEL VAROLUŞU

Tarihte “Göktürk İmparatorluğu” (Gökle ilişkili, gökten gelen, Kök Türkler, Türukler) olarak bilinen Türk devleti kendinden önceki Türk devletleriyle (İskit Saka İmparatorluğu, Büyük Hun İmparatorluğu, Batı Hun İmparatorluğu, Akhun İmparatorluğu) karşılaştırıldığında devlet yapılanması olarak oldukça farklı biçimler gösterir. Ancak bu konunun ayrıntılarına girmeden önce Göktürklerle dair bilgileri hatırlayalım...

Öncelikle belirtelim ki, tarihte “Türk” adı bu döneme ait Orhun Yazıtları’nda geçmektedir. Bu ise devletin asli ve değişmez unsurunun Türk olduğuna bir işarettir. Türkçenin ilk alfabesini oluşturan da Göktürklerdir. Bu da onların sadece bir devlet değil, aynı zamanda bir uygarlık kurucu olduğuna işarettir. Bu yüzden Göktürkler sıradan bir devlet değil, Türkleri tarihin eşliğine kalıcı bir şekilde adım attıran bir mekanizma olmuşa benzemektedir. Bugünkü Türkiye Cumhuriyeti ile Göktürkler arasında bu anlamda bir süreklilik vardır.¹⁶

Göktürk İmparatorluğu’nun sınırları öylesine geniştir ki bugünkü Moğolistan, Çin ve Rusya’yı kapsayan bir alandan söz etmekteyiz. Ayrıca Göktürkler Orta Asya’daki tüm Türk asıllı kavim ve boyları çatısı altında toplamıştır.¹⁷ Göktürkleri merkezi

16 Enteresandır, ilk Türk istihbarat uydusunun adı “Göktürk”tür.

17 Sibiryadaki Yakut Türkleri ve batıdaki Ogur Türkleri hariç...

ve homojen bir yapıdan çok, bir “Boylar Konfederasyonu” olarak tanımlayan yaklaşımlar da mevcuttur. Ayrıca bu imparatorluğu ileri gelen 10 ailenin kurduğu söylenir.

Göktürkler Büyük Hun İmparatorluğu’nun dağılmasından sonra Asya steplerindeki dağınık Türk kavimlerini bir araya toplayarak büyük bir başarı göstermişlerdir.¹⁸ Bu ise Göktürk tarihini önemli ölçüde efsanelere bağımlı hale getirmiş ve kendileri eliyle yazılı kaynakları sınırlı kılmıştır.

Nitekim Göktürklerin kökeninde “Aşina soyu” olduğu rivayet edilir.¹⁹ Bu kurttan türeyenler, sığındıkları mağaradan çıkıp Altay Dağları eteklerinde Cücenlere (Avarlar) bağımlı olarak yaşamaya başlarlar.²⁰ İşte bu nesil Türkler, Hunlardan arta kalanların torunları ve bir kolları olarak da sayılmaktadır. Burada travmatik bir karar anı olmuşa benzemektedir.

Tarihte birden fazla Göktürk Devleti kurulmuş gibi gözükse de, aslında hepsi aynı geleneğin farklı koşullardaki bir devamıdır. Hepsi de belli bir mitolojiye, belli devlet geleneklerine ve töreye dayanır. İlk olarak Bumin Kağan’ın kurduğu Göktürk Devleti (552-743), yaklaşık 200 yıl yaşamıştır. Bu devlet Batı ve Doğu olmak üzere ikiye ayrılır. Doğuya Bumin Kağan, Batıya ise İstemi Kağan önderlik etmiştir.²¹

18 Ancak onların tarihleri hakkındaki bilgilerin çoğunu daha ziyade ve ne yazık ki dolaylı ve esas olarak Çin kaynaklarına dayalı olarak öğrenmekteyiz.

19 Cücenler bölgesine yerleşen Aşina soyunun 500 aileden oluştuğu rivayet edilir.

20 Orta Asya kökenli bir kavimdir. Önce 3. yüzyıl ve 6. yüzyıl arasında Asya’nın kuzeyinde faaliyeti gösteren ve çeşitli Moğol ve Türk kavimlerini de içinde barındıran proto Türk hükümdarlığı. Tarihte ilk defa Kağan unvanı bu devlette kullanılmıştır. Çincece Juan-Juan (Cücen) “çabucak büyüyen, her yeri saran böcekler” anlamına gelmektedir Cücenler, esirlerini mankurtlaştırarak -bilincini yitiren, adeta robot bir köle yapan- tek etnisite olarak da bilinirler.

21 Bu Türklere Yabgu Türkleri adı verilmiştir. Yabgu, Batı Göktürk hakanlarının unvanlarının ayrılmaz bir parçasıdır. Batı Türk yabguları kağana biçimsel olarak bağlıdır. İstedikleriyle savaş ve barış yapmakta veya elçi göndermek, ticaret

Göktürk kağanlığı kurulmadan önce Hun ailesine mensup olan bu aile, Cücenlerin yanına yerleşir ve demir işçiliği yapar. Daha sonra Bumin Kağan, Cücen kralının kızını ister. Kral çok sert bir dille Bumin’le dalga geçer. Kral şöyle der: “Senin gibi demirci bir köle, benim kızımı hangi cesaret ve cür’etle nasıl ister?” Ve Bumin Kağan da bunun üzerine bu aşağılamaya büyük tepki gösterip onları yok eder.

Bumin Kağan ölünce yerine oğlu Mukan Kağan hükümdar oldu. Mukan Kağan, devleti İstemi Yabgu ile birlikte yönetti. Bu dönemde, ipek Yolu Türklerin kontrolüne girdi. Türkler karşısında askeri yönden başarılı olamayan Çinlilerin kışkırtması sonucu devletin batı bölümünü yöneten Tardu, doğunun (Merkezin) egemenliğini tanımadı. Bunun sonucu 582 yılında Doğu Köktürk Devleti ve Batı Köktürk Devleti olmak üzere ikiye ayrıldı. Bir süre sonra önce Doğu Köktürk Devleti (630) sonra da Batı Köktürk Devleti de Çin egemenliğine girdi (659).

II. Göktürk Devleti

Ancak kardeş kavgaları bitmemiştir. Bunu aşmak için birleştirici bir savaşçı gerekmektedir. Bu ise İltəriş Kağan²² ya da “Kutluk Kağan”dır.²³ Bu yüzden yeni devlete “2. Göktürk Dev-

yapmak gibi konularda kendi yetkilerine sahiptirler. Batı ve Doğu Göktürkleri arasındaki gevşek dayanışma zamanla sarsılır ve giderek bir düşmanlığa dönüşür.

22 İli derleyen anlamındadır.

23 Devleti “Kağan” unvanına sahip hükümdarlar yönetirdi. Kağan’da bilgelik, alplik ve erdemlilik vasıfları aranırdı. İl de denilen denilen ülkeyi bilgili, kahraman, özü sözü doğru, erdemli devlet başkanı yönetirdi. Kağan’ın vazifeleri arasında savaş gücüyle devleti kurma ve düzene koyma, yeni alınan yerlere iskân, töre yani kanunları düzenlemek, halkı doyurup giydirmek vardı. Hükümdarlık hakkı Tanrı’dan gelirdi. Tanrı, hükümdar olmasını istediği kişilere “Kut” verir. Bilge Kağan ve atalarına da Kut vermiştir. Metinlerde birçok defa Tanrı adı zikredilir. Kağan, hakan, kam, kan sözcüklerinin ve tengi, umay, yer, su gibi Tanrı ve tanrıçaların kullanımı ve alakaları da devlet anlayışında Tanrısal öğeleri tasvir eder. Bu durum monarşik temelli diğer krallık ve yönetimlerde de görülebilir ancak bura-

leti" veya "Kutluk Devleti" denir. Merkezi Ötüken'dir.²⁴ Onun büyük yardımcısı ve Kayınpederi Tonyukuk'la birlikte devlete nizam verdiler. Günümüzde kendini Türk olarak adlandıran herkes Göktürklerden gelmiştir. Ve Göktürk yazıtlarına göre Türkler 12 buduna aittir.²⁵

Ardından Bilge Kağan, devlet başkanı, kardeşi Kül Tigin ise ordu komutanı oldu. Tecrübeli devlet adamı Tonyukuk, Bilge Kağan döneminde de vezirlik görevine devam etti. Tonyukuk ve Kül Tigin'in ölümünden sonra Bilge Kağan devleti tek başına yönetti. Onun ölümünden sonra (734) devlet zayıfladı. 744 yılında ise son buldu.

Göktürklerin tuğlarının tepesinde "altından yapılmış kurt başlı heykel" bulunurdu. Göktürkler inanç ve düşünce yapılarına göre Gök Tanrı (Tanrı veya Tengri) tarafından devlet kurma görevinin kendilerine verildiğine inanır ve bu doğrultuda hareket ederlerdi. Bu yüzden kendilerini Göktürk olarak tanımlamışlardır. Gök rengi, yani mavi kutsaldı. Bu yüzden ibadetler göğe en yakın yerlerde, yükseklerde yapılırdı.

da ilgi çekici olan Tanrı'nın yansıması olan kağanın halktan ayrı biri sayılmamasıdır. Kağan ve kağanın eşi Kağatun'un dışında toplam 28 unvan vardı. Önceleri sayısı bir olan Yabgu'ya, toprağı genişledikçe ihtiyaç çoğalmıştır. Şehzadelere "Tegin" veya "Tigin" adı verilirdi. Tiginler, genel valilik, başkomutanlık gibi önemli memuriyetleri yaparlardı.

- 24 Ötüken; Türklerin "Kutsal başkenti"dir. Kimilerine göre bir şehir, kimilerine göre de ormandır. Bana göre her ikisidir. Sencer Divitçioğlu'nun güzel tabiriyle "Ötüken Yığı" (Ötüken Ormanlı Dağı) bir "Axis Mundi" dir. Yani Türkler için ruhsal bir eksendir, mukaddestir. Dünyanın merkezidir. Ötüken coğrafik tanım ve konumlanma olarak ise Rusya-Moğolistan arasında bir yerde, Orhun Nehri kaynakları civarında sayılmaktadır.
- 25 Bunlar Türk budun, Oğuz budun, On-ok budun, Karluk budun, Türgiş budun, Ediz budun, İzgil budun, Töliš budun, Tarduş budun, Çik budun, Az budun ve Soğdak budun'dur.

Bu açıdan bakıldığında “Göktürk Devleti” Türk kavimlerini birleştirme başarısı gösterebilmiş, kendine “Göksel bir misyon” biçmiş ve bu doğrultuda tarih sahnesinde yer almış bir devlettir.

Konumuz bakımından Göktürklerin önemi ise, kendi de-rin devletini oluşturmuş ve zaten kendisi de onun bir eseri olan Türk devleti oluşudur.

Bilge Kağan’ın Mesajı’nda Kodlanan Börü Buduncu Anlayış!...

Elbette ki burada mitolojiden, tarihsel mesajlardan vb. bir-takım anlamlar çıkarmaya çalışıyoruz. (Malzeme boldur, ama yeterince çıkaramıyorsam bu mesajın değil, benim eksikim ola-bilir ancak.) Bunlardan biri de Göktürk Kitabeleri’nde yer alan Bilge Kağan’ın seslenişidir.²⁶ Burada hem bir Kağan’ın olaya ba-kışı hem de “Börü Buduncu” anlayış adeta kodlanmış gibidir. Şimdi Göktürk Kitabeleri’ndeki²⁷ ilgili bölüme bakalım:

“Türk Budunu! Sözlerimi bengi taşlara yazdım. Bugünkü Türklere de gelecekteki Türklere de öğüt olsun, dedim. Üstte gök, altta yağız yer kılındıkça ikin ara kişi oğlu kılındı. Kişi oğlu üstüne atam Bumin İstemi, Kağan oldu. Kağan oldu önce Türk Budunun ilini, töresini tuttu düzenledi. İyi ka-ğanlar geldi... Kişi oğlu iyi oldu. Sonra bilgisiz, kötü kağan-lar geldi. Yardımcıları da bilgisizlerden oldu, kötülerden oldu. Düşmanlar düzensiz olan budunu kandırdılar. Birbirlerine düşür-düler. Türk, ilini, töresini yitirdi. Yok olmak üzere idi. Türk yok

26 İlginçtir, okurken adeta Mustafa Kemal’in binlerce yıl önceden seslendiği hissine kapıldım, ya da *Nutuk*’ta Bilge Kağan üslubu buldum.

27 Göktürk Kitabeleri: Göktürk Yazıtları Runik harflere benzeyen Göktürk alfebe-si ile yazılmıştır. Moğolistan’da Orhun Irmağı yakınlarındadır. Aralarında mesa olan üç taştan oluşur. Bilge Kağan’la ilgili yazıt, 735 yılında dikilmiştir. Tonyukuk Yazıtı 716’da, Kül Tigin Yazıtı ise 732 tarihlidir.

olmasın diyerek... TANRI, İlteriş Kağan ile İlbilge Katun’u yukarı kaldırdı. Kağan 17 erle ortaya çıktı. Onun ortaya çıktığını duyanlar her yerden gelip katıldılar. 70 kişi oldular. Çoğalıp 700 kişi oldular. 700 er ilsizleşmiş, kağansızlaşmış, kul, köle olmuş budunu diriltti. Yeniden düzenledi. Böylece kazanılmış, ilimiz töremiz oldu.”

Peki burada kodlanmış gibi duran mesaj nedir? Göktürk devletinin oluşum temelini oluşturan ilk yapılanmadır. Çaresiz kalmış bir kavmi yeniden ayağa kaldıran iradedir. 17 Er (Eren) ile aniden ortaya çıkmadır. Türklerin “Çelik çekirdeği”dir. “Tarihsel vizyon”udur. Özel misyonla donanmışlardır. O günün şartlarındaki “derin devlet”tir. “Yüce makam”dan gelenlerdir. Dağılmış “İl”i (devleti) derleyenlerdir. “Börü Budun”dur. Kendi derin devletlerine bir “devlet” arayanlar ve onu kuranlardır...

Şu nokta mühimdir; sanıldığının aksine tarihte devletleri kalabalıklar kurmaz. Onlar işin bir anlamda hammaddesidir. Onları “işleyen” bir dar irade, hazırlıklı ve ufuk sahibi seçkinler olmalıdır. Millet, halk bu irade tarafından organize edilir ve bir hedefe yönelik harekete geçirilir. Söz konusu etkili seçkinler, sıfırdan devlet kurmada ya da yıkılma tehlikesi doğmuş mevcut devleti kurtarmada da doğrudan devreye girerler. Bu kuraldır ve istisnası yoktur. Bilge Kağan’ın seslenişi de bunun bir özeti gibidir...

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

“MİSYON”UN İPUÇLARI OĞUZ KAĞAN DESTANI’NDA VARDIR!..

Aslında “Börü Budun”a esin kaynağı olan “algı” ve “misyon”un ipuçları Oğuz Kağan Destanı’nda mevcuttur. Tarihsel sıralama olarak Hun dönemine tekabül eden “Oğuz Kağan Destanı”, bize Türk kavmine “Tarih içinde nasıl bir rol” çizildiğini ve Türklerin bu role nasıl soyunduklarını gösterir. Onların yaradılış ve “hayatta kalma” öyküleri anlatılırken geleceğe yönelik tasavvurlarını da sunar. Bu dönemde Börü Budun’un bir “Teşkilat” olarak varlığı soru işareti olsa dahi zihniyet ve pratik öncülleri mevcuttur.

Bu yüzden bir kere daha vurgulamakta fayda var; Tarih çözülmeyi bekleyen gizemlerle, kendine has şifrelerle doludur. O yüzden destanlar bütün gerçek dışı görünüm ve üsluplarına rağmen, çekirdeklerinde bir başka “Gölgelenmiş gerçek”e yaslanırlar. Bizim buradaki gerçekğimiz ise o kavmin derin iradesinin, bir “damar” olarak her daim mevcudiyetidir.

Bir Kavmin Kozmo-Politiği

Belirtmeliyiz ki her kavmin bir “kozmogonisi”si ve o kozmogoniye tekabül eden kozmo-politiği vardır. Bir kavim kendisini nasıl algılıyorsa, evren içinde kendini nereye oturtuyorsa onun politığıne yansınmaları da olacaktır. (Devlet algısınsa,

duruşuna) Öyle anlaşıyor ki Türk kavmi hiçbir zaman kendisini "sıradan bir kavim" olarak görmemiş, kendini evren içinde konumlandırma biçimiyle devlet-kavim olarak konumlandırma biçimini beraber olarak ele almıştır.

Bütün bu eğilim destanlarda simgesel anlatılar şeklinde mevcuttur ve kavmin bilinçaltını ele verirler. Hayat ve evren hakkındaki kavrayışlarını yansıtırlar ve bu devlet/yönetim anlayışları için de geçerlidir. Bir gelenek böyle oluşur ve o kavmin tarih yolculuğuna pekişerek eşlik ederler. Türkler, bu anlamda oldukça zengin bir destan kültürüne sahiptirler ve birbirlerinin tamamlayıcısı olarak hafızalara kazınırlar.²⁸

O yüzden bu gibi noktalar benimsenme ya da reddedilmeden önce enine boyuna tartışılmalı, farklı cephelerden ele alınmalı, modern bilimlerin sunduğu yeni veriler ışığında analiz edilmelidirler. Bizim "ilkel" , "henüz gelişmemiş" dönem ya da topluluklara ait olarak görmeye meyilli olduğumuz destanlar, mitolojik veriler ve her tür kadim bilgi bir başka açıdan çok ilginç veriler sunabilirler.

O döneme ait simgeler, semboller, efsanevi kişilikler, olaylar vb. bize bambaşka ufuklar açabilirler. Her medeniyetin kendine özgü dinamiklerini, varoluşlarının gizli kodlarını sergilerler. Destanlar bir kavmin, milletin "Ben kimim?" sorusuna verdikleri en dolaylı cevaptırlar. Ki, başta yurtları, devletleri olmak üzere her şey onun üzerine inşa edilmişlerdir. "Tarihsel hafızaları"nın, hayallerinin bütün dayanakları buralarda mevcuttur.

28 İslamiyet öncesi Belli başlı Türk destanları: Yaratılış destanı (Altay-Yakut), Alp Er Tunga Destanı, Şu Destanı (Sakalar), Oğuz Kağan Destanı (Hun), Bozkurt Destanı, Ergenekon Destanı Göktürk-Köktürk), Türeyiş Destanı, Göç Destanı (Uygur). İslamiyet Sonrası belli başlı Türk destanları: Saltuk Buğra Han Destanı (Karahanlı), Manas (Kazak-Kırgız), Cengizname (Türk-Moğol), Timur ve Edige Destanları (Tatar-Kırım), Battal Gazi, Danişmend Gazi ve Köroğlu Destanları (Selçuklu-Osmanlı).

İşte kim bilir neredeyse bütün yönetsel modellerin hızla tıkanmaya doğru gittiği çağımızda belki de aradığımız cevapları kendi bilinçaltımız demek olan destanları, tarihsel anlatıları yeniden ele almamız, yeniden sırlarına vakıf olmamızla aşabiliriz. Bugünden baktığımızda anlamadığımız, küçümsediğimiz belki de alaya aldığımız kavram ve semboller bizim kendimizi yeniden tanımamıza ve tanımlamamıza vesile teşkil edebilir.²⁹ Peki Bunun Türkler için anlamı nedir?

Oğuz Kağan Destanı

Bu bakışın şifreleri tıpkı diğer destanlarda olduğu gibi ama belki de en çok “Oğuz Kağan Destanı”nda belirgindir. Oğuz Kağan destanı Türk tarihindeki en önemli destanların başında gelir. O, Oğuz’un kişiliğinde bir kavmin varoluşunu, büyümesini, ayakta kalabilmesini borçlu olduğu kavrayışın bir özeti gibidir. Oğuz Kağan’ın efsanevi kişiliğinin³⁰ anlatıldığı destan bazı açılardan çok ilginçtir.

Önce destanın bazı bölümlerine göz atalım:

“Günlerden bir gün Oğuz Kağan tanrıya yalvarırken karanlık bastı. Gökten bir gök ışık indi.³¹ Güneşten ve aydan daha parlaktı. Bu ışığın içinde, alnında kutup yıldızı gibi parlak bir ben bulunan çok güzel bir kız duruyordu. Bu kız gülünce gök tanrı da gülüyor, kız ağlayınca gök tanrı da ağlıyordu. Oğuz bu kızı

29 Batılı emperyalist ülkelerin bu alanlara niçin bu kadar kaynak ayırdığı, araştırma enstitüleri, vakıflar, üniversite kürsüleri kurduğu daha iyi anlaşılıyor. Yönettikleri veya yönetmek istedikleri yahut düşman belledikleri halkların ruhuna nüfuz etmek için bu konulardaki çabalarına hız vermişlerdir. Tabii en çok da tarihsel olarak kendilerini zorlayanlar üzerine...

30 Kimi iddialara göre Hun hükümdarı Mete Han ile Oğuz Kağan aynı kişidir. Ancak bu tartışmalıdır.

31 Burada “göksel ışıklar” olayı, kimi Türk destanında olduğu gibi tekrar karşımıza çıkmaktadır.

sevdi ve bu kızla evlendi. Günler ve gecelerden sonra bu kız üç oğlan çocuk doğurdu. Çocuklara Gün, Ay ve Yıldız isimlerini verdiler. Oğuz ormanda ava çıktığı günlerden birinde göl ortasında bir ağaç gördü. Ağacın kovuğunda gözü gökten daha gök, saç ırmak gibi dalgalı, inci gibi dişli bir kız oturuyordu. Yeryüzü halkı bu kızın güzelliğini görse dayanamaz ölüyoruz derlerdi. Oğuz bu kızı sevdi ve onunla evlendi. Günlerden gecelerden sonra Oğuz’un bu kıztan da üç oğlu oldu. Bu çocuklara Gök, Dağ ve Deniz isimlerini koydular.

Oğuz Kağan büyük bir toy (şenlik) verdi. Kırk masa ve kırk sıra yaptırdı. Çeşit çeşit yemekler, şaraplar, tatlılar, kımızlar yediler ve içtiler... Oğuz Kağan bu toydan sonra dünyanın dört bir tarafına elçilerle şu mektubu gönderdi: ‘Ben Uygurların kağanıyım ve yeryüzünün dört köşesinin kağanı olmam gerekir. Sizden itaat dilerim. Kim benim emirlerime baş eğerse, hediyelerini kabul eder ve onu dost edinirim. Kim baş eğmezse, gazaba gelirim. Onu düşman sayarım. Onunla savaşır ve yok ettiririm.’ Yine o zamanlarda sağ yanda bulunan Altun Kağan, Oğuz Kağan’a pek çok altın gümüş ve değerli taşlar hediye etti ve ona itaat ederek dostluk kurdu. Oğuz Kağan’ın sol yanında ise askerleri ve şehirleri çok olan Urum Kağan vardı. Urum Kağan, Oğuz Kağan’ı dinlemezdi. Oğuz Kağan’ın isteklerini gene kabul etmedi. Oğuz Kağan gazaba geldi, bayrağını açtı ve askerleriyle birlikte Urum Kağan’a doğru yürüdü. Kırk gün sonra Buz Dağ’ın eteklerine geldi. Çadırını kurdurdu ve sessizce uyudu. Tan ağarınca, Oğuz Kağan’ın çadırına güneş gibi bir ışık girdi. O ışıktan gök tüylü gök yelesi büyük bir erkek kurt çıktı.³² Kurt: ‘Ey Oğuz, sen Urum üzerine yürümek istiyorsun; Ey Oğuz ben senin önünde yürüyeceğim’ dedi.

32 Burada gene “Yol gösteren kurt” fenomeni karşımıza çıkmaktadır.

Bunun üzerine Oğuz çadırını toplattırdı ve ordusuyla birlikte kurdu izlediler. Gök tüylü gök yeleli büyük erkek kurt İtil Müren Denizi yakınındaki Kara Dağ'ın eteğinde durdu. Urum Han'ın ordusu ile Oğuz Kağan'ın ordusu arasında büyük savaş oldu. Oğuz Kağan, savaşı kazandı. Urum Han'ın hanlığını ve halkını aldı. Oğuz Kağan ve askerleri Gök tüylü ve gök yeleli kurdu izleyerek İtil Irmağı'na geldiler. Oğuz Kağan'ın beylerinden Uluğ Ordu Bey, İtil Irmağı'nı³³ geçmek için ağaçlardan sal yaptı ve böylece karşıya geçtiler. Bu buluş, Oğuz'un hoşuna gittiği için Uluğ Ordu Bey'e 'Kıpçak' adını verdi.

Gök tüylü gök yeleli kurdu izleyerek yeniden yola devam ettiler. Oğuz Kağan'ın çok sevdiği alaca atı Buz Dağ'a kaçtı. Oğuz Kağan'ın çok üzüldüğünü gören kahraman beylerinden biri Buz Dağ'a çıktı ve dokuz gün sonra alaca atı bularak geri döndü. Oğuz Kağan atını ve karlarla örtünmüş kahraman beyi görünce çok sevindi. Atını getiren bu beye: 'Sen buradaki beylere baş ol. Senin adın ebediyen Karluk olsun' dedi. Bir süre ilerledikten sonra gök tüylü ve gök yeleli erkek kurt durdu. Çürçet yurdu adı verilen bu yerde Çürçetlerin kağanı ve halkı Oğuz Kağan'a boyun eğmeyince büyük savaş oldu. Oğuz Kağan, Çürçet Kağan'ı yendi ve halkını kendisine bağladı. Oğuz Kağan, ordusunun önünde yürüyen bu gök tüylü gök yeleli erkek kurtla Hint, Tangut, Suriye, güneyde Barkan gibi pek çok yeri savaşarak kazandı ve yurduna kattı. Düşmanları üzüldü, dostları sevindi. Pek çok ganimet ve atla evine döndü. Günlerden bir gün Oğuz Kağan'ın tecrübeli bilge veziri Uluğ Bey³⁴ rüyasında³⁵ bir altın yay ve üç gümüş ok gördü. Altın yay gün doğusundan gün batısına kadar uzanıyordu. Üç gümüş ok da kuzeye doğru gi-

33 İdil Nehri.

34 Burada gene "Aksakallı bilge" fenomenine rastlıyoruz.

35 Burada gene "Rota tayin edici Rüya" fenomenine rastlıyoruz.

diyordu. Oğuz Kağan bu rüyayı dinleyince yurdunu oğulları arasında paylaştırdı.³⁶ Daha sonra Kurultay toplanır ve altın bulanlar “Bozoklar”, gümüş bulanlar da “Üçoklar” diye anılır.”

Bu kollar ise 24 Oğuz boyuna ayrılacaklar ve tarihe damgalarını vuracaklardır. Oğuz’un oğulları Günhan, Ayhan, Yıldızhan, Gökhan, Dağhan ve Denizhan’dan türeme bu boylar Kayı, Bayat, Alkaevli, Karaevli, Yazır, Döğer, Dodurga, Yaparlı, Avşar, Kızık, Beğdili, Karkın: Bayındır, Peçenek, Çavuldur, Çepni, Salur, Eymür, Alayuntlu, Yüreğir, İğdir, Büğdüz, Yıva, Kınık olarak sınıflanmıştır. Bu boylar içinde Kayı Boyu imparatorluk kuracak ve bu misyona seçilmelerinin ana nedeni ise “Kut almış” olmaları gösterilecektir.

Bu arada destanda anlatılan rüya ilginç bir şekilde “Cihan hâkimiyeti” hedefine bağlanır.³⁷ Bu anlamda rüyalar yoluyla Türk kavmine adeta bir “Strateji” çizilmektedir ki aynı durumu Osmanlı’nın kuruluşunda da göreceğiz. Bu rüyayı görenler ise genellikle Türk hakanlarının yanında bulunan ve bir tür “danışman”lık yapan bilge kişiler, “Aksakallı” şahsiyetler olmaktadır ki bu da “Börü Budun’un temel yönelimiyle uyumludur. Söz konusu kişiler çekirdek haldeki derin devlet modelinin ilk dinamığıdır. Bu kişilerin bazen “rüya” biçimi verilmiş telkin ve tavsiyeleri ile kavmin veya o boyun davranışına bir “rota” çizilmiştir. Bu damar muhtemeldir ki sonraları daha kuvvetli bir “Teşkilat”a dönüşmüştür. Aksakallı bilge olgusu “Yol gösteren kurt” ve “Strateji çizen rüya” fenomeni ile birleştiğinde bütün

36 Türk topluluklarında devlet kurma ve yönetebilme yetki ve inisiyatifi Oğuz Kağan’ın soyundan gelenlere ait bir ayrıcalıktır. Türk kökenli bile olsalar herkes devlet kuramaz. Bu göğün 17. katında oturan yüce tanrı Kayra Han’ın ona görüp “Seni ve senin soyundan gelenleri kutlu yarattım” demesiyle ilişkilendirilir.

37 Uluğ Türk rüyayı, bütün dünyanın Oğuz soyuna bağışlanması için tanrıya dua etti. Oğuz Kağan bilgenin sözünü dinledi. Ve oğullarını yeryüzüne hâkim olmaları için doğuya ve batıya gönderdi.

bunların bilinçli ve derin bir faaliyetin, simgelenmiş göstergeler yoluyla inşasını göstermektedir. Söz konusu üç unsuru da Börü Budun faaliyetlerinin merkezinde görmek yanlış olmaz.

Bütün bunlar ise eski Türklerin “Gök Tengri” inanışına dayanır. Bilhassa ışıklar (Tanrısal) vasıtasıyla kurulan imajlar “Kut” alma”nın da ana kaynağıdır. Böylelikle “Gök Tengri”nin yalnızca kendilerini koruduğuna ve onları bütün dünyaya ege-men kılmak için var olduklarına inanırlardı. “Tengri” ile olan aralarındaki bir anlamda bu kıskanç ilişki onları ayrı bir “mis-yon ruhu”na itmişe benzemektedir.

Ancak bu algı biçimini günümüzün modern toplumunun algı dünyası ile kıyaslamak yanlış olacaktır. Modern dönemler için “Hurafe” sayılabilecek bu tarz anlatılar, köklerinde birebir gerçeğe dayalı olmayan ama bir başka gerçekliğe yaslanan so-yutlamalar taşırlar. Bütün bunlar anlaşılmadan Türklerin ta-rih içindeki davranışı ve o davranıştaki gerçek “derin irade” anlaşılamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

BÖRÜ BUDUN VE BİLGE TONYUKUK'UN ROLÜ

Börü Budun'un İlteriş Kağan (Kutluk) Kağan döneminde kurulduğu söylene de gerçekte kim ya da kimler tarafından kurulduğu bilinmemektedir. Göktürk devletinin ileri gelenlerinin ve Türk kavminin seçkin isim ve ailelerinin bu oluşumda rolü olduğu tahmin edilmektedir.

Aynı şekilde Börü Budun'un faaliyetlerinde etkin kişinin ünlü Göktürk veziri Bilge Tonyukuk³⁸ olduğu tahmin edilmektedir. Bu büyük devlet adamı, asker, tarihçi ve yazar Türk kavminin rotasının çiziminde etkili olmuşa benzemektedir. Kendi adına dikilen kitabede de belirtildiğine göre Çin'de doğmuş, Türklerin Çin esaretinden kurtulmasında önemli rol oynamıştır.³⁹ Gençken savaşçılık özelliğiyle, yaşlılığında ise tecrübe ve bilgisiyle hizmet etmiştir.⁴⁰

38 Bilge Tonyukuk İlteriş (Kutluk) Kağan, Kapagan Kağan, Böğü Han ile Bilge Kağan'a başvezirlik yapmış, kimi savaşlarda ise başkomutan vazifesini icra etmiştir.

39 Burada dikkatimi çeken konuyla direkt ilgisi olmayan bir not düşeyim: Tonyukuk kelimesinin kökeni "giysisi yağlı" anlamından gelmektedir. Mesih kelimesi de "kutsal yağ ile ovulmuş" ve "Tanrı'nın görev vermek için seçtiği kişiler" anlamına gelir. Tonyukuk da, sanki bir "Türk mesih" gibi davranmış. Enteresandır!

40 Göktürk vezirinin kendi adına ve kendisi tarafından, yaşlılık döneminde M.S. 720-725 yıllarında dikilen kitabesi, Moğolistan'ın Orhun Bayırı Çoktu mevkiindedir. Göktürk yazısı ve sade bir üslupla yazılan kitabede Çin esaretinin çilesinden, Çinlilerin hile ve zulümlerinden bahsedilerek halka öğütler verilir. Bazı bölümlerde de Bilge Tonyukuk'un hayatından bölümler vardır.

Burada dikkat çekici olan yan şudur: Yeterli bilgelik, deneyim ve benzeri özellikler Börü Budun veya benzeri bir yapının kurucusu ya da üyesi olmak için şarttır. Bu anlamda Börü Budun Türk yönetim elitlerinin en konsantre halidir. Bir idari merkez ve onun kadroları olarak zaten aksi de mümkün değildir. Bu anlamda Bilgelik Börü Budun'un temel vafıdır. Ancak onları sadece düşünce, edep insanları olarak düşünmek yanlış olur. Onlar bir kavmin geleceğini bilgece yorumlama ve yönetme sanatına haiz özel kişilerdi. Hepsi aynı zamanda birer siyasi kişilikti. Varlıkları devletin hizmetine adanmıştı.

Bilge Tonyukuk bu özelliklere haiz bir kişiydi. Börü Budun'da görev alacak her kişi, bizzat onun onayından geçirdi. Börü Budun'un teşkilat prensiplerini ve işleyiş mekanizmalarını da o kurmuş, ya da geliştirmiş olmalıdır. Bu anlamda Bilge Tonyukuk, hem ilk Türk istihbaratçılarından hem de hem de bugünkü manada "derin devlet" temsilcisi olarak düşünülebilir.

Tonyukuk belki "Gökten olma" ve Aşina soyuna ait Kağanlardan biri değildir, ama onların yanında, onlara yol gösteren, danışmanlık ve vezirlik yapan çok önemli bir siyasi kişiliktir.⁴¹ Diğer bir deyişle Göktürk devletinin asıl beynidir.

Tonyukuk Bilge Kağan'ın bugünkü anlamda danışmanı idi. Kağan'ın yanlış yapmaması için ona eşlik ederdi. O gerektiğinde Kağan'a bile itiraz eder ve fikirlerini açıkça söylerdi. Bu gücünü kişisel bilgeliğinin yanı sıra otoritesinden alırdı.

Nitekim Bilge Tonyukuk aynı zamanda Türk milletinin temel özelliklerini iyi bilen biri olarak zamanında Türk milletini "zararlı etkiler"den korumak için mücadele vermiş, bugünün tabirleriyle karşı psikolojik-harekât yürütmüştür. Bu anlamda bölgedeki muhtelif din ve inanışların Türkler üzerindeki etkilerine

41 Aynı zamanda kızını Bilge Kağan'la evlendirerek onun kayınpederi de olmuştur.

karşı çıkmıştır. Türklerin Budist-Taoist etkisine girmesinin ve Türklere yabancı tapınakların açılmasının onların milli benliklerini körelteceği ve savaşçı özelliklerini kaybettireceği gerekçesiyle Bilge Kağan'la ters düşmüş ve bunu bir çizgi olarak benimsetmiştir.

Türk tarihinin hayati dönüm ve kırılma noktalarında sanki gizli bir irade ona yol ve çıkış göstermekte ve bazı isimler etrafında bunu sağlamaktadır. Bu isimler Kağanlara/padişahlara yakın, onun çevresindeki kişilerden oluşmakta, onların yanlış yapmasını önlemeye çalışmakta ve onlara bazı politikaları telkin etmektedirler. Bilge Tonyukuk da bu süreçte ilginç ve kilit isimlerden biri olarak göze çarpmaktadır.

ALTINCI BÖLÜM

KURUCU “AŞINA SOYU”NUN ÖNEMİ

Baştan beri vurguladığımız gibi, insanlar genellikle tarih içinde toplumların hafızasına yer etmiş, sözlü veya yazılı olarak aktarılan efsane, destan ve benzeri anlatı biçimlerini ciddiye almama yahut küçümseme eğilimindedirler. Onlara göre çoğu gerçekte karşılığı olmayan masallar statüsündedir. Hatta olaya böyle bakmayanlar için saçma kategorisindedir.

Oysa bu gibi anlatılar, çoğu kez simgesel şekillerde o toplumun tarihsel bilinçaltını ihtiva ederler. Üstelik “gerçek kırıntıları” yahut kısmen gerçeklik diyebileceğimiz öğeler barındırırlar. Belki de ondan da önemlisi bu tarz anlatıların o kavmin ruh halini özetleyen, evren, hayat, devlet ve en önemlisi kendine bakışa dair önemli veriler sunmasıdır. Çoğu kez gülünüp geçilen ya da politik-ideolojik simgelere, tartışmalara malzeme konusu olan böylesi yaklaşımlar bize tarihi başka bir açıdan kavramamız için çok ilginç veriler sunabilirler. Geçmiş, Türk yaşayışı da bu açıdan bolca kaynak barındırır.

Bunlardan biri de Göktürk Kağanlığı’nın kurucu boyu kabul edilen “Aşina soyu”na dair olanıdır.⁴² Efsaneye göre Aşina soyu bir dişi kurttan türemiştir.⁴³

42 Aşina soyu Dulu ve Nuşibi kollarına ayrılırdı.

43 Tarihte iz bırakmış ve bir kısmı bugün de süren bütün büyük devletlerin “mitolojik arka planı” diyebileceğimiz bir yanları vardır. Mitolojisi olmadan büyük devlet olunmaz. Aynı şekilde bu devletler ve imparatorluklar bir kurucu boya, aileye, sü-

Destanlara Sığın Varoluş Bilinci

Aslına bakılırsa Bozkurt Destanı ve Ergenekon Destanı birbirinin tamamlayıcısıdır. Ergenekon Destanı, Bozkurt Destanı'nın revize edilmiş halidir bile denilebilir. Bozkurt Destanı ile kökenini tanımlayan Türk soyunun, Ergenekon Destanı ile ise gelişme ve büyüme dönemleri anlatılmıştır. Dolayısıyla Bozkurt ve Ergenekon destanları birbirinin karşıtı değil aynı alının farklı cepheleridir.

Neyse, bizim konumuzu ilgilendiren yanı Aşina soyu ve Türklerin kendi geçmişlerine "Nasıl" baktıklarıyla ilgilidir. Buradan çıkarılacak derin anlamlar, bugüne kadar süren yüzlerce yıllık bir geleneğin ipuçlarını vermektedir. Önce bir göz atalım.

Bozkurt Destanı I. Versiyon

"Hun Ülkesinin kuzeyinde So adı verilen bir ülke vardı. Burada, Hunlarla aynı soydan olan Gök Türkler otururdu. Bir gün Göktürkler So Ülkesinden ayrıldılar. Bu sırada başlarında Kağan Pu adlı bir yiğit vardı. Kağan Pu'nun on altı kardeşi bulunuyordu. On altı kardeşten birinin annesi bir kurttu. Annesi Göktürklerce en kutsal yaratıklardan biri olarak bilinen ve böyle kabul edilen bir kurt olduğu için delikanlı, rüzgârlara ve yağmura söz geçirir, bu iki kuvveti buyruğu altında tutardı. Bununla beraber, So Ülkesindeki yurtlarından ayrılan Göktürkler düşmanlarının baskınına uğradılar. Bu baskında düşmanlar bütün Gök Türkleri yok ettikleri gibi on altı kardeşten sadece birisi kurtulabildi. Kurtulan delikanlı annesi kurt olan idi.

laleye sahiptirler. Tarih içinde onları bir yere bu gibi aileler, boylar sürüklemişlerdir. "Kurucu irade" onlarda somutlaşmıştır. Burada biraz efsanevi, hayli fantastik bir "soy" söz konusu görünse de aslında işin "mantığı"na uygundur!

Bu delikanlının da biri yaz diğeri de kış ilahının kızı olan iki karısı vardı. Baskından sonra her ikisinden ikişer oğlu oldu. Zamanla kalabalıklaşıp çoğalan halk, çocuklardan en büyüğünü kendilerine Hakan seçtiler; o zamanki adı Göktürk dilinde değildi. Hakan seçilir seçilmez Göktürkçe olmayan bu adını bıraktı ve Türk adını aldı. Ondan sonra Türk on kadınla evlendi, birçok çocukları oldu. İçlerinden Asena adını taşıyan biri hakanlık tahtına geçince boyun adı da Aşina oldu.”

Bozkurt Destanı II. Versiyon

“Hunların bir boyu olan ve adına Aşina denilen Türk boyu Hazar Denizi’nin batı taraflarında yerleşmişti. Türklerin ilk atası olarak biliniyordu. Rahat ve huzur içinde oturlurlarken bir gün ansızın düşmanların baskınına uğradılar. Baskının sonunda kimse sağ kalmadı. Her nasılsa küçücük bir çocuk bu baskından sağ kalmış bir köşeye sığınmıştı. Düşmanlar onu da gördüler. Fakat, cılız ve küçük bir çocuk olduğu için kimse ondan korkmadı ve ona aldırmadı. Ama düşman yine de her ihtimali düşünüp, çocuğu öldürmektense kolunu bacağına kesip orada öylece bırakmayı uygun gördü; düşündükleri gibi yaptılar. Kolunu bacağına kesip, yan ölü hale getirdikleri çocuğu alıp bataklıkta bir sazlığa attılar; bırakıp gittiler.

O sırada, nereden çıktığı bilinmeyen bir dişi Bozkurt göründü, geldi, çocuğu emzirdi. Yaralarını yalayıp iyi etti. O günden sonra da, avlanıp getirdiği yiyeceklerle çocuğu besleyip büyüttü, gücünü kuvvetini arttırdı. Zamanla Bozkurt’un beslediği çocuk gürbüzleşti. Günlerden sonra bir gün, baskın yapıp Aşina soyunu yok eden düşman başbuğu, kolunu bacağına keserek sazlığa attıkları çocuğun yaşadığını öğrendi. Adamlar gönderip durumu öğrenmek, sağ kaldı ise öldürtmek istedi. Düşman başbuğunun

gönderdiği asker geldiğinde, kolu bacağı kesik gencin yanında bir dişi Bozkurt gördü. Dişi Bozkurt tehlikeyi sezmişti, dişleriyle genci yakaladığı gibi denizin öte yanına geçirdi; orada da durmayıp Altay Dağlarına doğru götürdü. Orada, her tarafı yüksek dağlarla çevrili bir yaylada bir mağaraya yerleştirdi, onunla evlendi; on oğlan doğurdu!

Mağaranın bulunduğu yayla yeşillikti; serin gür suları, meyve ağaçları, av hayvanları vardı. Oğlanlar orada büyüdüler, orada evlendiler. Her birinden bir boy türedi. Bunlardan birinin adı da Asine boyu idi. Asine, kardeşlerinin içinde en akıllı, en gözü pek, en yiğit olanı idi. Bu yüzden Türk Hakanı o oldu. Soyunu unutmadı. Çadırının önüne her zaman, tepesinde bir kurt başı bulunan bir tuğ dikti. Aradan çok yıllar geçti. Aşına boyuna Asençe adlı bir başka yiğit hakan oldu. Bunun zamanında ise Aşına boyu, bulundukları yerden çıkıp daha güzel yurtlara yerleştiler”

Ergenekon Destanı

“Türk illerinde Türk oku ötmeyen, Türk kolu yetmeyen, Türk’e boyun eğmeyen bir yer yoktu. Bu durum yabancı kavimleri kışkırtıyordu. Yabancı kavimler birleştiler, Türklerin üzerine yürüdüler. Bunun üzerine Türkler çadırlarını, sürülerini bir araya topladılar; çevresine hendek kazıp beklediler. Düşman gelince vuruşma da başladı. On gün savaştılar. Sonuçta Türkler üstün geldi. Bu yenilgileri üzerine düşman kavimlerin hanları, beyleri av yerinde toplanıp konuştular. Dediler ki: ‘Türlere hile yapmazsak halimiz yaman olur!’

Tan ağaranda, baskına uğramış gibi, ağırlıklarını bırakıp kaçtılar. Türkler, ‘Bunların gücü tükendi, kaçıyorlar’ deyip artlarına düştüler. Düşman, Türkleri görünce birden döndü. Vuruşma başladı. Türkler yenildi. Düşman, Türkleri öldüre öldüre çadırlarına

geldi. Çadırlarını, mallarını öyle bir yağmaladılar ki tek kara kıl çadır bile kalmadı. Büyüklerin hepsini kılıçtan geçirdiler, küçükleri tutsak ettiler.

O çağda Türklerin başında İl Kağan vardı. İl Kağan'ın da birçok oğlu vardı. Ancak, bu savaşta biri dışında tüm çocukları öldü. Kayı (Kayan) adlı bu oğlunu o yıl evlendirmişti. İl Kağan'ın bir de Tokuz Oğuz (Dokuz Oğuz) adlı bir yeğeni vardı; o da sağ kalmıştı. Kayı ile Tokuz Oğuz tutsak olmuşlardı. On gün sonra ikisi de karılarını aldılar, atlarına atlayarak kaçtılar. Türk yurduna döndüler. Burada düşmandan kaçıp gelen develer, atlar, öküzler, koyunlar buldular. Oturup düşündüler: 'Dört bir yan düşman dolu. Dağların içinde kişi yolu düşmez bir yer izleyip yurt turalım, oturalım.' Sürülerini alıp dağa doğru götürdüler.

Geldikleri yoldan başka yolu olmayan bir yere vardılar. Bu tek yol da öylesine sarp bir yoldu ki deve olsun, at olsun güçlükle yürürdü; ayağını yanlış yere bassa, yuvarlanıp paramparça olurdu. Türklerin vardıkları ülkede akarsular, kaynaklar, türlü bitkiler, yemişler, avlar vardı. Böyle bir yeri görünce, ulu Tanrı'ya şükrettiler. Kışın hayvanlarının etini yediler, yazın sütünü içtiler. Derisini giydiler. Bu ülkeye 'Ergenekon' dediler.

Zaman geçti, çağlar aktı; Kayı ile Tokuz Oğuz'un birçok çocukları oldu. Kayı'nın çok çocuğu oldu, Tokuz Oğuz'un daha az oldu. Kayı'dan olma çocuklara Kayat dediler. Tokuz'dan olma çocukların bir bölümüne Tokuzlar dediler, bir bölümüne de Türülken. Yıllar yılı bu iki yiğidin çocukları Ergenekon'da kaldılar; çoğaldılar, çoğaldılar, çoğaldılar. Aradan dört yüz yıl geçti.

Dört yüz yıl sonra kendileri ve süreleri o denli çoğaldı ki Ergenekon'a sığamaz oldular. Çare bulmak için kurultay topladılar. Dediler ki: 'Atalarımızdan işittik; Ergenekon dışında geniş ülkeler, güzel yurtlar varmış. Bizim yurdumuz da eskiden

o yerlerde imiş. Dağların arasını araştırıp yol bulalım. Göçüp Ergenekon’dan çıkalım. Ergenekon dışında kim bize dost olursa biz de onunla dost olalım, kim bize düşman olursa biz de onunla düşman olalım.’

Türkler, kurultayın bu kararı üzerine, Ergenekon’dan çıkmak için yol aradılar; bulamadılar. O zaman bir demirci dedi ki: ‘Bu dağda bir demir madeni var. Yalın kat demire benzer. Demirini eritsek, belki dağ bize geçit verir.’ Gidip demir madenini gördüler. Dağın geniş yerine bir kat odun, bir kat kömür dizdiler. Dağın altını, üstünü, yanını, yönünü odun-kömürle doldurdular. Yetmiş deriden yetmiş büyük körük yapıp, yetmiş yere koydular. Odun kömürü ateşleyip körüklediler. Tanrı’nın yardımıyla demir dağ kızdı, eridi, akıverdi. Bir yüklü deve çıkacak denli yol oldu.

Sonra gök yeleli bir Bozkurt çıktı ortaya; nereden geldiği bilinmeyen. Bozkurt geldi, Türk’ün önünde dikildi, durdu. Herkes anladı ki yolu o gösterecek. Bozkurt yürüdü; ardından da Türk milleti. Ve Türkler, Bozkurt’un önderliğinde, o kutsal yılın, kutsal ayının, kutsal gününde Ergenekon’dan çıktılar. Türkler o günü, o saati iyi bellediler. Bu kutsal gün, Türklerin bayramı oldu. Her yıl o gün büyük törenler yapılır. Bir parça demir ateşte kızdırılır. Bu demiri önce Türk kağanı kısaça tutup örse koyar, çekiçe döver. Sonra öteki Türk beyleri de aynı işi yaparak bayramı kutlarlar.

Ergenekon’dan çıktıklarında Türklerin kağanı, Kayı Han soyundan gelen Börteçine (Bozkurt) idi. Börteçine bütün illere elçiler gönderdi; Türklerin Ergenekon’dan çıktıklarını bildirdi. Ta ki, eskisi gibi, bütün iller Türklerin buyruğu altına girene kadar. Bunu kimi iyi karşıladı, Börteçine’yi kağan bildi; kimi iyi karşılamadı, karşı çıktı. Karşı çıkanlarla savaşıldı ve Türkler hepsini yendiler. Türk Devleti’ni dört bir yana egemen kıldılar.”

Börü Budun Anlayışı Destanlarda Mevcuttur!

Peki burada bize perspektif olması bakımından dikkat çekici hususlar nelerdir? Yoksa buradaki sözler gelişigüzel anlatılmış hikâyeler midir? Elbette hayır! Burada bir kavmin “Börü Budun” gibi bir teşkilat oluşturabilmesi için bütün doneler mevcuttur.

Öncelikle hiç de sıradan olmayan bir kavmin başına her ne gelirse gelsin tarih içinde var olma azmi ve iradesi göze çarpmaktadır. Bir anlamda yok olmaya yakın bir noktada tekrar kendi kül-lerinden doğmaktadır. Yeniden üremekte ve tarih içindeki yoluna devam etmektedir. Bu adeta “tanrısal bir misyon”dur. “Kurt” burada o iradenin sembolüdür.

İkincisi kolu bacağı kesilse bile yok olmayıp yeniden ve yeniden kendisini var kıldığını, yurtsuz ve devletsiz yapamadığını göstermektedir. Bu tavır her kavimde rastlanan bir şey değildir.

Bunun için elit bir damar gerekmektedir ki, burada damar Aşina soyudur. Aşina soyu aslında Börü Budun’a hayat veren ve Börü Budun’u da Türklüğün garantisi yapan bilinç, seçkin kadrolar, “Kurucu aileler”dir. Türkün tarihsel varoluş manivelası bu “tanrısal elitler”dir. Türklere özgü “aristokrasi” dirler.

Ergenekon destanında simgelenen ise Türkler bir tarihsel anlıkta bir yere sıkışıp kalsalar bile her zaman bir çıkış yolu bulmuşlardır. Türklerin sıkıştıkları Ergenekon’dan çıkışlarını sağlayan bu reflektir. Onlara yol gösteren ise Kurt simgesi etrafındaki Börü Budun bilincidir. Türkler tarihsel olarak ne zaman sıkıntıya girseler bir Kurt aniden ortaya çıkıp onlara yol gösterecektir. Buradaki Kurt metaforunu kendi başına kurt ya da sadece bir hayvan olarak ele aldığınızda olayı çözümleyemezsiniz.

Gene dikkat çeken bir husus Türklerin içinde bulundukları durumdan “Kurultay”la çıktıklarıdır. Yani bir kavmin kararıdır.

O kavmin en seçkin temsilcileri ise Börü Budun'u oluşturacaklardır. O yüzden Aşina soyu efsanevi gibi görünse de gerçekte bir kavmin lider ailelerini, öncü beylerini ve tüm kavmin gizli temsilcileri olduğunu gösterir. Kurdun kılavuzluğunda simgelenen aslında Börü Budun'un kılavuzluğudur. Kurt Türkleri koruyan, kollayan "Gizli konsey", "Saklı seçilmişler" dir.

Şunu unutmamalı; Kurucu aileler, atalar, elitler, seçkinler olmadan ne devlet ne de derin devlet olur. Bu dünyadaki tüm gerçek devlet ve derin devlet modellerinde rastlanabilecek bir ortak özelliktir. Burada "Aşina soyu" diye formüle edilen ve bir anlamda gölgelenen "Damar" da bu işlevi yerine getirmişe benzetilmektedir. Burada Kurt simgesi sadece onların "ayrıcalıklı" konum ve "kut-sal kan"larına (Kutlu kan) yapılmış bir atıftır.⁴⁴

O yüzden "Aşina soyu" denince salt hayali bir "soy" anlamamak doğru olur. Burada seçilmiş soy metaforu etrafında aslında bir kavmin "ileri gelenleri", "irade sahipleri" tanımlanıyor olsa gerektir. Söylemin kendisi ve kurgusu "hayali" olsa da olaylara yön veren dinamik gerçektir. "Aşina soyu" ile bir "Türk aristok-rasisi" kastedilmektedir. Bu sınıf ve onun etrafında oluşan bir çekirdek irade olaylara yön verme azim ve kararlığına sahip "etkili azınlık"tır. Bu kavmin "tasarlayıcı" gücüdür.

Kısaca; kendisini bu derece "özel" ve "seçilmiş", tanrısal" hisseden bir kavmin ve onun ulularının devlet ve derin devlet kur-maktan başka şansları yoktu. Olayların gelişimi bunu doğrula-maktadır...

44 O yüzden Aşina ailesinin tanrısal mahiyette bir kurttan türediğine inanılır. Bu nedenle göksel kurttan türeme olayı Aşina soyuna da göksellik ve diğer boylar üzerinde soyluluk, üstünlük kazandırır. Kurdun Aşina soyunu ürettiği mağaraya ise "Ecdat Mağarası" adı verilir. Bu yüzden her yıl, atalara o mağaranın önünde kurbanlar sunulur. Göktürklerin altından yapılma bir kurt başı taşıdığı, süslü bir tuğa sahip oldukları, devlet başkanının muhafız gücüne de "Kurt" denildiği hatırlanmalıdır.

YEDİNCİ BÖLÜM

“AKSAKALLILAR MECLİSİ” TÜRK “DERİN DEVLET” GELENEĞİNİN TEMELİ Mİ?

Tarih boyunca hemen tüm toplumlarda yaşlılara, ululara, bilgelere önem verilmiş, onların bilgi, deneyim ve fikirlerinden faydalanılmıştır. Hemen her toplum için ihtiyarlar sözü dinlenir, saygı duyulur kişiler olagelmışlerdir. Bu tavır birçok toplumun bünyesine töre olarak yerleşmiştir. Hiç şüphesiz bu durum sadece yaşları gereği değil, aynı zamanda deneyim, görgü ve bilgileri dolayısıyladır. Bir anlamda o toplumun hafızası ve gelecek kuşaklara aktarıcısı misyonu da taşıyan yaşlılar aynı zamanda idari hiyerarşide de -açık veya gizli- muhtelif roller almışlardır.

Söz konusu özellik Türk toplum geleneğinde baştan beri var olan bir özellik olup, aynı zamanda kurumsal bir hüviyet de taşırlar. “Aksakallılar Meclisi” olarak bilinen ve bir tür kurultay diyebileceğimiz oluşumlar Türk coğrafyasındaki kimi ülkelerde (Türkmenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Ahıska Türkleri vb.) halen işlevlerini korumaktadırlar. O yüzden Türk geleneğinde “Aksakallı” oluşumu hep fazladan bir öneme haiz olmuş ve tarih içinde pratik bir cevap bulmuştur. Duruma göre bir “Danışma Meclisi” bazen bir “Karar organı”, bazen meseleleri “istişare heyeti” gibi davranışlar sergilemişler ama hep Türkler için hayati önemde bir kurum olagelmışlerdir. Toplum

içinde hikâyelere, efsanelere konu olmuşlar ve her daim kendilerine bir yer bulmuşlardır.

Ancak bizim algıladığımız manada kavramın ayrıntısına girmeden önce Türk geleneğinde "Aksakallı"nın nasıl tarif edildiğine bir göz atalım önce...

"Aksakallı (Kırgızca: Аксакал, Azerice: Ağsaqqallı, Rusça: Аксакал), Türk halk kültüründe ihtiyar adam. Değişik Türk dillerinde Akhagallı, Ağsagallı, Aksahaltı olarak söylenir. 'Göksakallı' tabiri de kullanılır. Yaşlı adam, dede. Bir yörenin tanınmış en yaşlı erkeği. İyi niteliklere sahiptir. Ayrıca anlatılarda iyicil özellikler taşıyan yaşlılar ve dedeler için kullanılır. İnsanların zor anlarında yardımlarına koşar. Bu nedenle İslamiyet sonrası bazı söylencelerde Hızır Peygamber ile özdeşleşmiştir. Ulu Kayın ağacından inip çocuklara yardım eder ve ad verir. Göksakallı ihtiyar birdenbire belirir ve birdenbire kaybolur. Ak veya gökçe giysilidir. Ak-boz atlıdır. Çevgen denilen hayvan başlı bir asa taşır. Çevgen aynı zamanda kutlu oyun olan ciritin diğer adıdır. Yaşından beklenmeyecek kadar güçlüdür. Tasvir edilirken "altın sakallı" mecazı kullanılır. Verdiği elmayı kendileri yiyen kısır karı kocanın çocukları, elmanın kabuğunu yedirdikleri atlarının da yavruları olur. Bazen Aksakallı tabiri Eren ile eş anlamlı kullanılır. Sogotoh destanında Sabıya Bay Toyun ve Sabıya Bay Hotun adlı bir ihtiyar karıkocanın adı geçer. Bunların ömürlerinin sonunda duaları kabul edilerek bir erkek çocukları olur. Kadınlar için Aksaçlı tabiri kullanılır.

Aksakallı Koca veya yalnızca Koca sözcüğü de benzer bir anlamı ifade eder. Türk halk kültüründe Bilge Kişi demektir. İnsanlara yol gösteren, bilgelik ve hikmet sahibi kişilerdir. Farsça anlam benzeşimi ve Türkçe'nin yapısını da uygun olan ses değişimi ile "Hoca" haline gelmiştir. Örneğin Nasreddin Hoca,

Karı-Koca tabirindeki her iki kelimedede yaşlılık ve tecrübe içerir. Karımak ve Kocamak fiilleri ihtiyarlamak demektir. Ozan kelimesiyle aynı kökten gelen Ozon'un ise yaşlı/bilge anlamına gelmesi önemli bir ayrıntıdır. Yaşlı, görmüş geçirmiş demektir.”⁴⁵

Bu arada konuya tam anlamıyla dalmadan önce kavramın kimi popüler TV dizilerinde⁴⁶ veya kurgusal metinlerde yanlış kullanıldığını da vurgulayalım. Benzetme olarak yanlış olmasa da gerçek mahiyeti olarak yanlıştır. Bu ise “Aksaçlı” tabiridir. “Aksaçlı” tabiri Türk geleneğinde daha ziyade yaşlı ve bilge kadınlar için kullanılmaktadır. Kavramı doğru seçmekte ve yerli yerine oturtmakta yarar var...

“Aksaçlı, Türk halk kültüründe ihtiyar kadın. Değişik Türk dillerinde Aksaçlı, Ağşaçlı, Akçaçtı olarak söylenir. ‘Göksaçlı’ tabiri de kullanılır. Yaşlı kadın, nine. Bir bölgenin tanınmış en yaşlı kadını. İyi niteliklere sahiptir. Çoğunlukla bu dünyada kimsesiz ve yalnızdır. Yolda kalmış, evinden uzak, yabancı kahramanlar daima, tesadüfen böyle bir ninenin evine sığınır ve orada konaklarlar, dinlenirler. Bazen de Aksaçlı, otalar (ilaçlar) hazırlayarak yiğidin yaralarını iyileştirir. Ettiği dualar hep kabul olur. Tasvir edilirken ‘gümüş saçlı’ mecazı da tercih edilir. Örneğin Sogotoh destanında Sabıya Bay Toyun ve Sabıya Bay Hotun adlı bir ihtiyar karıkocanın adı geçer. Dünyadaki hemen her medeniyette yaşlılık ve onun simgesi olan ak saçlar deneyimi ve bilgiği simgeler. Erkekler için Aksakallı tabiri kullanılır.

Aksaçlı Kocakarı tamlaması veya yalnızca ‘Kocakarı’ da yine benzer bir anlamı ifade eder. Türk halk kültüründe Bilge

45 “Aksakallı”, son erişim tarihi 30.03.2015, <http://tr.wikipedia.org/wiki/Aksakall%C4%B1>

46 Terimin popüler hale gelmesi TV dizisi Kurtlar Vadisi sayesinde. O dizide bir “Aksaçlı” vardır ve “Aksaçlılar Heyeti” (İhtiyarlar) olarak Türklerin devlet geleneği simgelenir. Bu dizideki model açıkça ifade edilmese de, aynı “Börü Budun” efsanelerinden esinlenmiş olsa gerek.

Kadın demektir. Göğe çıkıp tılsımlar yapar. Bazen kötü özellikler taşır ve insanları tutsak edip yeraltında zincirlerle bağlar. Her şeyi bilme ve gizli ilimlere sahip olma özelliği ister iyicil, ister kötücül olsun devam etmektedir. Büyülü ilaçlar yapar. Tılsımlar hazırlar. Bu nitelikleriyle doğruluğa hizmet eden Koca kavramının tam tersi özelliklere sahiptir. Küp Karısı adı verilen bir kadın küplerde yaşar veya küpe girerek kaybolur. Küp ana rahmini ve toprağı sembolize etmektedir. Urartuların küp mezarları akla gelmektedir. Aksaçlı karılar bahşılara görünüp ona davul verir ve şamanlık yapmaya başlamasını sağlar. Bu kadın, doğum yapan gebelere de yardım eder. Beyaz saçlı bu kadın kış mevsiminin simgesidir. Yedi ırmağın ötesindeki, yedi dağın gerisinde yedi tılsımın içinde oturup 'Öt Kirmenini' (Zaman Eğirmenini) döndürür. O kirmeni döndürdükçe zaman akıp gider. Karı sözcüğü halk dilindeki argo kullanımın aksine geleneksel edebiyatta olgunluk bildiren olumlu anlamlar içerir. (Kar) kökünden türemiştir. Yaşlı demektir. Yaşlanmak, beyazlamak, saçları ağarmak anlamı vardır. Karımak fiili de yaşlanmak anlamını bildirir.”⁴⁷

Türk Kavminin Gerçek Akilleri

Ancak “Aksakallılar”, aslında sayılan niteliklerinden çok daha fazlası, çok daha önemli misyonların taşıyıcısı vazifeler yüklenmişe benzemektedirler. Bu ise Türk milletinin ve onun olmazsa olmaz devlet geleneğinin korunması, sürdürülmesi, tehlikeye düştüğü anda reorganizasyonu, (Kabuk değiştirmesi), toplumun birlik ve dirliğinin sağlanması, Türk kavminin stratejisinin çizilmesi, yönetsel düzenin iyi işlemesi vb. gibi noktalarda apayrı ve kalıcı işlevler de yüklenilmiştir.

47 “Aksaçlı”, son erişim tarihi 30.03.2015, <http://tr.wikipedia.org/wiki/Aksa%C3%A7l%C4%B1>

Diğer bir deyişle ve yüklendiği vazifelere bakıldığında “Aksakallılar”ın Türk derin devlet geleneğinin ta kendisi, perde arkasındaki asıl iradesi, yönetme adabı ve töresi, bunun için ihtiyaç duyulan kadroların besleyicisi ve tarih içinde varolmanın garantisidir diyebiliriz. Aksakallılar Türk derin devletinin vücut bulmuş hali, bir tür idari konsey, kavmin rota çizicisi ve gerekli anlarda müdahale edicisi olmalıdırlar. Onlara Türk kavminin “Görünmeyen elitleri”, “Gerçek akilleri”⁴⁸ de diyebiliriz. Basit bir “Gerontokrasi” de⁴⁹ değildir.

Hiç şüphesiz burada kastedilen “Aksakallılık” ya da “akillik” gündelik veya sıradan kullanılışından çok daha kapsayıcı bir mahiyette olup, esas olarak bir “devlet aklı”nı (Popüler tabirle “üst akıl”), bir yönetici iradeyi simgelemektedir.⁵⁰ Yoksa tabir gündelik kullanımdaki “Akıl”e ait özellikleri içerse bile esas olarak bir kavmin tarihsel sorumluluğunu üstlenebilecek düzeydeki akli temsil eder. Kişisel olmaktan ziyade kurumsal bir ortak akıldır. Yoksa Aksakallıları basit bir “arabulucu”, “yatıştırıcı”, Ombudsman heyeti”, hakemlik gibi işlevi olan bir yapı olarak görürüz ki bu her şeyden önce onun “ruhu”nu anlamamaktır.

Elbette ki “Akıllık” öncelikle adı üstünde akli selimlik, iyiye kötüyü birbirinden ayırabilme, akli başındalık, ariflik, basiretlilik, zekilik, mantıklılık, sağduyu sahibi olma vb. gibi “kişisel”

48 Maalesef son dönemde yaşanan “Açılım” tartışmaları dolayısıyla “Akıllık” ve “Akıller” kavramı öylesine dar bir anlama uğramıştır ki, neredeyse bilimün ünlü, şöhret sahibi, sanatçı veya artist “Akıl” olarak tanımlanabilmiştir. Oysa burada kastedilen akıl ve akıllık kavramları bunlardan çok uzaktır.

49 Yaşlılar yönetimi.

50 Geçmişte, hatta bugün bile kimi kez siyasi partilerde “Aksakallılar” ya da “Aksağlılar”dan söz edilebilmektedir. Örneğin Milli Nizam Partisi, Milli Selamet Partisi, Refah Partisi, Fazilet Partisi geleneğinde (Milli Görüş) bir “Aksağlılar” çevresinden söz edilir. (Yahut MHP’de) Hatta bunlar arasında Recai Kutan, Oğuzhan Asiltürk, Ahmet Tekdal, Fehim Adak, Şevket Kazan, Süleyman Arif Emre’nin adları geçer. Lakin bizim kastettiğimiz Aksakallılar, siyasi partilerle ilgili değil, onların üstünde ve daha devlet/millet varoluşuna ilişkindir.

özellikleri kapsamaktadır. Ve böylesi bir heyetin mensuplarının olması gereken vasıfları arasında sayılabilir.

Ancak bizim kapsamımızdaki akıllık sadece bunları değil aynı zamanda düşünebilme, sorgulayabilme, soyutlama yapabilme, önsezi ve öngörü sahibi olabilme, olabilecekleri önceden hesap edebilme, ülkeye kurulan tuzakları görebilme, bunlardan çıkış çözümleri üretebilme, tüm milletin çıkarı ve devletin bekası için davranabilme vb. gibi meziyetleri de içermektedir. Bu idrak cevheri ise apayrı bir meleke olup, vasat insanın dışında bir davranış kapasitesi gerektirmektedir.

Adı her ne olursa olsun, kısaca Börü Budun geleneği Türk töresindeki “Aksakallılar” geleneği üzerine oturur. Bir kavim/devlet refleksi olarak gelişen Aksakallılar geleneği günümüzde evrim geçirmiş, modern koşullara adapte olmuş olabilir. (Örneğin günümüzde insanın bilgiyle ilişkisi değişime uğramıştır. Aynı şekilde yaş da. Artık varsa bu yapının üyelerinin illa da yaşlı olmaları gerekmez. Daha genç ama ufuk sahibi üyeleri de bulunabilir.) Böyle bile olsa temelinde bu gelenek ve örgütlenme modeli yatar. Dolayısıyla asıl güç her zaman tek tek şu veya bu beylikte değil, o beylikler arasında stratejik koordinasyon sağlayan “beylikler üstü” yapıdaydı. Yani Aksakallılar’da. Dolayısıyla “Börü Budun” da, Türk derin devlet geleneğinin tarih içinde piştiği asıl pota olagelmıştır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

ALPEREN'LER GAZİ DERVİŞ'LER BİZİM ŞÖVALYELERİMİZDİR

Çoğu kişi için Türklerin Anadolu'ya yerleşmesi, burayı “Yurt” bellemeleri, giderek daha batıya doğru yayılmaları adeta tesadüfi bir itiş kakışın neticesi gibidir. Sanki Türkler rastgele, piknik için yer arayan bir aile gibi “Nerede güzel otlak, mera, dere varsa orada çadır kurarız” deyip yola çıkmışlardır. Sonrasında gelişen olaylarda onları bu coğrafyada “tesadüfen” devletler kurmaya itmiş, şansları da yaver gidince bir anda kendilerini “tesadüfen” imparatorluk sahibi olarak buluvermişlerdir. Bütün bunlar hep kahramanlık ve cesaretleri sayesinde olmuş, bir “üst planlayıcı akıl” yoktur!

Geriye kendi başına durumu açıklamayan ve fazla bir şey ifade etmeyen, hamaset dolu menkıbeler, görülen rüyalardan oluşan gelecek tasavvurları, birtakım keramet sahibi zatların mucizevi iteklemeleriyle tarih trenine binmeleri kalmıştır. Bu yaklaşım daha sonra her tür resmi tarihçilik⁵¹ tarafından da

51 Osmanlı tarihçiliği için bu bir sülalenin tarihi olmuş ve adeta Türkler ondan önce yokmuşlar gibi geçiştirilmiştir. Cumhuriyet tarihçiliği ise (Atatürk döneminde biraz önemsense de) aynı hata halkasına bu kez Osmanlı tarihini de reddederek, sanki Türk tarihini Cumhuriyet tarihinden ibaret sayarak bir başkasını eklemiştir. Tabii şiir ve propaganda metni için yeterli olan bu tarih, iş gerçekten tarih yazmaya, anlamaya gelince yetersiz kalmıştır. O tarihin arkasındaki “asıl irade”yi göremeyen bir bakıştır bu.

benimsenip, devlet propagandası da haline getirildiği için iş iyice anlaşılmaz ve tuhaf bir "süreç" halini almıştır.

Yabancıların gözünden de aşağı yukarı böyle ele alınan Türk tarihi, "Kahraman Türkler" ya da "Barbar Türkler" ikilemine sıkışıp kalmıştır. Bu bakışa göre, Türkler ne devlet ne de imparatorluk kuracak yönetsel kadroya sahip değillerdir. Türklerin kendilerine özgü bir "devlet aklı" ve inisiyatifi olabileceği akıllarına dahi gelmemektedir. Onlar için Türklerin Anadolu'ya gelmeleri de "kuruluş" da "tarihsel bir yol kazası"dır. Bütün bunlar kimileri için hayli "şaşırtıcı" bir durumdur!

Oysa Türklerin Orta-Asya'dan beri kurdukları devletler, savaşları, devlet ve toplum algıları, sonrasındaki yayılım ve göç dikkatle incelendiğine bunun gayet planlı ve stratejik bir karar olduğu fark edilecektir. O halde bunun arkasında bir "güç" ve asıl "planlayıcı irade" olmalıdır. Peki bu iradenin dışa yansımaları, görünen uçları nelerdir?

Onların Şövalyeleri Varsa Bizim de Alperen'lerimiz, Gazi Derviş'lerimiz Vardır!

O halde, çoğu kişi için adeta rastgele oluşmuş "Anadolu Fütuhâtı" aslında bir Börü Budun operasyonu olmalıdır. Batıya doğru tedricen yayılım bir demografik-siyasi projedir. Ya da Ömer Lütfi Barkan'ın tabiriyle "Her şeyden evvel hatırdı tutmak lazım gelir ki, daha Selçukîler zamanındaki Anadolu fütuhâtı da, garbe doğru devam eden büyük Türk muhacereti için, sistematik bir iskân ve kolonizasyon işi olmuştu."⁵²

O yüzden her milletin tarih içindeki konumu ve o konumu belirleyen derin iradesi farklı olmuş, her biri bünyesinde farklı

52 "İstila Devirlerinin Kolonizatör Türk Dervişleri ve Zaviyeler", Ömer Lütfi Barkan, *Vakıflar Dergisi*, sayı 2, Ankara, 1942, s.279-304.

süreç ve potansiyelleri barındırmıştır. Hepsi farklı bir form almıştır.

Anadolu'nun Türkleştirilmesi bir günde olmamıştır. Tam tersine diğer Türk boylarıyla sıkı bir etkileşim ve hatta koordinasyon içinde gerçekleşmiştir.⁵³ Bu yayılımın tutkalı ise ulema, şeyh ve zanaat erbabının bizzat kendisidir. İşte bunların en öncü ve etkili kısmını ise Börü Budun mensubu veya etkisindeki Alperenler, Gazi Dervişler, bahadırlar, Ahiler, Fütuhatçı şeyhler oluşturmuştur. Bugün Anadolu'da Türk varlığını önemli ölçüde onlara borçluyuz. Osmanlı'da küçük bir beylikten dev bir imparatorluğa yöneldiğinde bu hazır gücü arkasında bulacaktı. Ve zaten her şey onların bir tercihiydi!

İşte adına “Kuruluş mucizesi” denilen olgu aslında Börü Budun'un çizdiği yoldaki en önemli duraktır. İlla bir benzetmede bulunursak batılıların Templiyer şövalyeleri varsa, bizim de alperenlerimiz, gazi dervişlerimiz vardır. Onlar bilgi, tecrübe, manevi donanım ve askeri becerileriyle bugün üzerinde yurt olarak yaşadığımız toprakları bize bahşetmişlerdir. İşte bütün bu oluşumlar aslında Börü Budun'un topluma yansımaları, “derin beynin kılcal damarları”dır. Bunu hesaba katmayan her bakış olayları sadece “mucizevi” yönleriyle izah etmeye devam edebilir.

Anadolu'da Türk hâkimiyetinin “sistematik” altyapısını kuranlar muhtelif Türk ve İslam coğrafyalarından çıkıp gelen dervişler, tarikat ehilleri, bilgiler, esnaf, bürokrasi mensupları vb.dir. Bu insanları bugünün tabiriyle bir tür “misyonerler” olarak

53 Burada, ağırlıklı 24 Oğuz budunu söz konusudur. Türkler ağırlıklı Oğuz boyundan olup, “Bozoklar” ve “Üçoklar” diye iki kola ayrılırlar. Oğuz'un 6 oğlundan (Günhan, Ayhan, Yıldızhan, Gökhan, Dağhan, Denizhan) türeme 24 ayrı boya sahiptirler. Bunlar Kayı, Bayat, Alkaevli, Karaevli, Yazır, Döğer, Dodurga, Yaparlı, Avşar, Kızık, Beğdili, Karkın, Bayındır, Peçenek, Çavuldur, Çepni, Salur, Eymür, Alayuntlu, Yüreğir, İğdir, Büğdüz, Yıva, Kınık olarak sınıflanmıştır.

düşünmekte yarar vardır. Anadolu Ahileri, Horosan Erenleri, "Abdal" ve "Baba" unvanlarını taşıyanlar, "Gaziyan-ı Rum" denilen, Türkmen kabileler arasında faaliyet ve telkinde bulunan ve aynı zamanda "savaşçı" özellikler taşıyan bir "yapı" mevcut idi. İşte bunların en elit kesimi "Börü Budun"un asıl dinamiğini oluşturuyorlardı. Bunlar Türk/İslam coğrafyasının her tarafına el atmış büyük bir teşkilatın kolları, şubeleri gibiydiler.

Anadolu'nun fethi ve yayılımında Ahilerin rolü tartışılmazdır. Diyar-ı Rum'un Türkleşip, İslamlaşması tümüyle "Misyoner Dervişler" sayesinde. Bu yüzden Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşu da adeta bir "Ahi girişi" gibidir.⁵⁴ Ahiler de o günkü koşullarda Börü Budun'un bir yan kolu, toplumla irtibat noktası olsa gerektirler. Su yüzünde Ahiler ve çevrelerindeki insanlar, derinde ise Börü Budun bir "proje"yi hayata geçirmişe benzetilmektedir.

Bu anlamda olaya "mistik" olmaktan çok gayet reel dinamiklere haiz bir süreç olarak bakmak lazım gerekecektir. Bu teşkilatın desteği ve iradesi olmadan hiçbir Türk boyu imparatorluk aşamasına sıçrayamazdı. Osmanlı'nın kuruluşu bu "kuvvet" sayesinde. Hele de mütevazı Kayı boyu için hiç düşünülemezdi. O yüzden Türk tarihinin o dönemi sadece bir hanedan ya da ona bahşedilmiş avantajlardan ibaret değildir. Asıl mucizevi olan Börü Budun gibi stratejik teşkilatın varlığı ve iradesidir. Yolu açan o insanlar olmalıdırlar; çünkü bu çaptaki hiçbir "proje" arkasında bir gizli ve derin yapı olmadan gerçekleşemez.

54 Osmangazi'nin kayınpederi Şeyh Edebali ile silah arkadaşlarının çoğu, Orhan'ın kardeşi Alaeddin'in aynı tarikat üyesi bulunması, ilk askeri giysinin ahi giysisi oluşu, Yeniçerilerin Ahi başlığı takmaları vb. bu yapı ile kurulan devletin ne kadar iç içe olduğunu anlatmaktadır. Bu ise aslında kurulan devletin arka planında Börü Budun tarzı bir yapının olduğunu göstermektedir.

Gizli ve Gerçek Türk Aristokrasisi

Bu sonuç tümüyle kolonizatör Türk dervişleri (Misyoner Alperenleri) ve onların “Türk manastırı” olan zaviyeleri sayesinde. Orta Asya’dan planlı göçün nihai noktası, siyasi zirvesidir. Planlanmış bir büyük demografik hareket Börü Budun’un gayretleriyle gene planlanmış bir nihai sonuca kavuşmuştur: O sonuç devlet ve Türk damgalı imparatorluktur.

“İşte bizim burada mevzuubahis etmek istediğimiz dervişler, kendileriyle beraber memleketlerinin örf ve âdetlerini, dinî âdâb ve erkânını da beraber getiren insanlardır ki bunların içinde Türk-İslâm memleketlerinden Anadolu’ya doğru mevcudiyetini kayıt ve işaret ettiğimiz muhaceret akınının sevk ve idare etmiş müteşebbis kabile reisleri, bu istilânın öncüsü olmuş kolonlar, gelip yerleştikleri yerlerde hanedan tesis etmiş soy ve mevki sahibi mühim şahsiyetler vardır... Bu sıralarda karşımıza çıkan şâyân-ı dikkat şahsiyetlerin haklarında bilâhare uydurulmuş menâkıbde umumiyetle kabul edildiği gibi derviş, tarikat müessisi ve keramet sahibi insanlar gibi tasvir edilmiş olmalarına rağmen; maşerî psikolojinin malûm kanunlarına uyarak kendilerini ihata eden bu dinî hâlenin hakikî mânasını keşfetmek güç değildir. Onlar yeni bir dünyaya, yâni diğer bir Amerika’ya gelip yerleşen halk yığınları için, içtimâî ve siyasî büyük bir rol oynamış büyük kahramanlar, bu hengâmeli devirde halkın içinden yetişmiş mümessil şahsiyetlerdir ve bu itibarla onları son zamanın dilenci dervişlerinden dikkatle ayırmak lazım gelir.”⁵⁵

“Garba doğru Türk akını”nı başlatan ve belli başlı soylu Türk ailelere mensup olan bu “nüfuzlu şahsiyetler” bir Türk “Boylar Konseyi”nin mensupları olan Börü Budun teşkilatının

55 “İstila Devirlerinin Kolonizatör Türk Dervişleri ve Zaviyeler”, Ömer Lütfi Barkan, *Vakıflar Dergisi*, sayı 2, Ankara, 1942, s.279-304.

yürütücüleri olmalıdırlar. Ayrıca Selçuklu'dan arta kalan en nitelikli ulemanın hepsi Osmanlı beyliğinin etrafında toplanmışlardır. Bu devlet kurmak için aynı zamanda elit bir "entelektüel sınıf"ın gerektiğine işaret eder. Çoğu sıradan gibi görünen bu insanlar Türk tarihinin asıl yön vericilerini bünyelerinde barındırmışlardır. Osman Gazi onların "hayır duaları ve yardımları ile" yola koyulmuştur. Onların izin ve inisiyatifi sonucu ihtişamlı bir imparatorluk doğmuştur ki, bu onların "Tanrısal Türk" irade ve misyonuna uygundur. Onlar Türk tarihinin gerçek ve gizli aristokratlarıdır.⁵⁶

Söz konusu "bir tür sınıf gibi" hareket eden "Abdal-Derviş grubu" aslında perde arkası yöneticilerdir. Bunlar aynı zamanda ideolojik olarak yeni bir Türk-İslam anlayışının da mesajcılarıdır. .Bu İslam anlayışı ki, her tür katı, dogmatik yorumlanışlardan uzaktır.⁵⁷ Zaten o yüzdendir ki Anadolu'da bu kadar hızla yayılabilmiş ve kendi "kıvamını" bulabilmiştir.

Bu noktada bazı tarihi şahsiyetler öne çıkmaktadır. (Edebali, Köse Mihal, Turgut Alp, Dursun Fakih vb.) Onların Börü Budun'la ilişkilerini ispatlayamasak bile, birer Börü Budun üyesi ya da idarecisi olmaları kuvvetle muhtemel gözükmektedir. Onlar planı "ilahi" bir formatta telkin etmiş olmalıdırlar. Burada sessiz, çaktırmadan bir yönlendirme yapılmışa benzemekte olup asıl amaç Börü Budun'un imparatorluk hedefinin hayata geçirilmesi olarak gözükmektedir. Osman Gazi'nin silah arkadaşları

56 Tabii burada, "Aristokrasi" derken Batılı tarzda şatolarda, malikanelerde yaşayan bir "aristokratik" sınıftan ziyade bir "elit kesim"i anlamak gerekecektir.

57 Daha ziyade Buhara ve Horosan vb. gibi yörelerden gelen "kimliği belirsiz" dervişler, erenler Anadolu'nun muhtelif yerlerine yerleşirler. Bunlar aynı zamanda fetih hareketine asker gibi katılırlar. Örneğin Osmanlı'nın ilk başkenti olacak olan Bursa'nın fethinde yer alan Abdal Musa, Yesevi geleneğindendir. Hacı Bektaş'la gelmişlerdir. Ha keza Geyikli Baba bu çevredendir. Orhan Gazi'ye imparatorluk simgesi bir kavak ağacı getirmesi simgesel açıdan anlamlıdır.

ve yakın çevresi gibi gözüken bu yönlendirici halka da Börü Budun üyelerinin olduğunu tahmin etmek güç olmasa gerek.

Rüya Değil Planın Telkini ve Uygulanması...

Örneğin, Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda "Görülen bir rüya"nın hayli etkili olduğu anlaşılmaktadır.⁵⁸ Hemen buna paralel Şeyh Edebali faktörünün ön plana çıktığını görüyoruz.

Bilindiği üzere Şeyh Edebali (1206-1326), Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarında yaşamış din bilgini, alim, bilge ve Ahi şeyhidir.⁵⁹ Aynı zamanda Osman Gazi'nin kayınbabası, hocası, devletin "Fikir babası" ve "Manevi kurucusu"dur. Mevlana, Hacı Bektaş sohbetlerine katılmış ve Baba İlyas'la da irtibatlıdır.

Rivayete göre, Osman Gazi'nin Eskişehir İtburnu mevkiindeki dergâhında bulunduğu bir gece, rüyasında Şeyh Edebali'nin göğsünden bir ayın çıkıp kendi göğsüne girdiğini ve göğsünden bir büyük ağaç bitip dallarının alemini kapladığını, altından birçok nehirlerin çıkıp insanların bu sulardan geçtiklerini görmüştü. Sabah olup rüyayı anlatınca, Şeyh Edebali rüyayı şöyle tabir etmiştir:

"Sen, Ertuğrul Gazi oğlu Osman, babandan sonra bey olacaksın. Kızım Malhun Hatun ile evleneceksin. Benden çıkıp sana gelen nur budur. Sizin soyunuzdan nice padişahlar gelecek ve nice devletleri bir çatı altında toplayacaklar. Allah nice insanın İslam'a kavuşmasına senin soyunu vesile edecektir."

58 Gerek görülen rüyanın gerek kişilerin muhtelif versiyonları mevcuttur. Ancak olayın özü değişmez.

59 Ahi şeyhliğinin Edebali'den sonra I. Murat'a intikal etmesi arada çok daha başka, güçlü ve gizli bağların olduğunu düşündürmektedir. Ayrıca Osman Bey'e beylik icazetnamesi bir Ahi tarafından verilir.

Burada rüya formatında aktarılan ve esrarengiz bir içeriğe büründürülen aslında Börü Budun planı, bir tür "Kızıl Elma" misyonudur. Köktürklerden bu yana (Göktürkler) göksel bir misyonla donatıldığına inanılan Türk kavminin o günkü şartlardaki ifadesidir. Gerçekten de öyle olur, altı asırdan fazla devam edecek olan bir imparatorluğun temelleri Osman Gazi ile atılır ve bunun ilk "müjdecisi" Şeyh Edebali olur. Bu manada Osman oğullarının bir devlet kurmak teşebbüslerinde ilk andan itibaren yardımlarını aldıkları kimi "esrarengiz gibi gözüken şahsiyetler"ın gerçekte birer Börü Budun üyesi olmaları sürpriz sayılmayacaktır.

Bu durumda Şeyh Edebali sadece ne geleceği gören, keramet sahibi bir derviş ne de akrabalık ilişkileri tesis etmeye çalışan biridir. O bir misyonu Osman Gazi'ye en anlayacağı dilde empoze etmeye çalışan, görev yükleyen ve bunu pekiştirecek bağları kuran bir Börü Budun ileri geleni, belki de şeflerinden biri olmalıdır. Burada Osman Gazi'nin bu vazifeyi yüklendiğinin bilincinde olması bile gerekmez. Önemli olan bu misyonun ona hissettirilmesi, arkasında durulduğunun farkına varılmasının sağlanması ve bir "gelecek tasavvuru" olarak önüne konulmasıdır.

Osmanlı'nın Tonyukuk'u Edebali...

Göktürkler için "Tonyukuk" ne ise Osmanlı için de Edebali odur. İlginçtir ikisinden de bu bağ "kayınpeder"lik olarak perçinlenmiştir. İkisinin de devlete ve Kağan'a yön vericilik söz konusudur.

Börü Budun söz konusu misyon için Bizans'a en yakın, fakat mütevazı bir uç beyliği olan Osman Bey kolunu seçmişe benzetilmektedir. Daha önceki Türk boy ve devletlerinin, muhtelif hanedanlıkların kurdukları devletlerin birikimi üzerinde yükselen

bu yeni arayış için Kayı boyunun⁶⁰ nispeten küçük beyliği seçilecektir. Bunu görmek aynı zamanda “Daha uygun ve büyük adaylar varken niçin onlar seçildi?” sorusunun da cevabıdır.

Edebali ve benzeri şeyhlik geleneği Orta Asya’dan bu yana süren ve taşınan birikimin dışı vurumudur. Siyasi arka planında Börü Budun vardır ve o günün şartlarındaki en uygun “derin devlet” modelidir. Stratejisini bu kadar sabırla ören ve titizlikle uygulayan bu yapının Türk tarihinin en önemli kararının arkasında bulunmaması düşünülemezdi bile.

Öte yandan burada yapılan evlilik aslında bir yanıyla simgeseldir. (Yani alınan aslında kız değil misyondur!) Devlet/Derin devlet birlikteliğini, iç içeliğini işaret eder. Rüya ise ilahi formata yedirilmiş Börü Budun **PLANI** olmalıdır. Duruma bu şekilde bir meşruiyet ve moral gerekçe kazandırılmıştır. Bu olay bir “rüya”nın gerçekleşmesinden çok bir “siyasi anlaşma”nın hayata geçirilmesi gibi durmaktadır.

İşte bize sadece ve sadece “Ahi teşkilatı” gibi gelen yapı aslında Börü Budun’un dışı vurum noktalarından, su yüzündeki çehrelerinden, toplumla bağlarından biridir. (Ancak Börü Budun’un kendisi değildir.) Zaten onların devletin kuruluşunda nasıl bu derece etkin bir rol oynadıklarının başka bir izahı da yoktur.

Onlar Anadolu’da Türk iskânı ve yayılımının stratejisini çizenler, Batılıların gözünden “Türk istilası” olarak adlandırılan sürecin gerçek yöneticileridir. (Bir anlamda onların gözünde Anadolu “Vaat edilmiş topraklar” gibidir.) Zaten onları başka türlü anlamak ve tanımlamak bu büyük devrimin arkasındaki motor gücü görememek olacaktır. Kolonizasyon süreci

60 Tarihi rivayetlere göre Kayılar, önceleri ancak 400 çadırılık bir nüfusa sahiptir. Bu ise en çok 3.000 kişiye tekabül eder. Kadınlar, yaşlılar, sakatlar ve çocuklar çıktığında ise bunların ancak 1.000 kişisi savaşılabilecek erkeklerden oluşmaktadır. Bu ise çok büyük bir kuvvet sayılmazdı.

devletleşme ve imparatorluk kurma ile tamamlanmıştır. Sosyal ve demografik bir oluşum gibi başlayan göçler siyasi bir sonuç ve çözüme kavuşmuş ise onların sayesinde. İmparatorluğu kuran kuvvet bu açıdan kendisinden gayet emin görünüyordu...⁶¹

Eğer hem savaşçı hem eren (Alperen) dervişler eliyle yürütülen "kolonizasyon planı" olmasaydı ve bu kültürel-askeri-siyasi ayaklarıyla desteklenmeseydi Anadolu'da değil devlet ve imparatorluk, basit bir yerleşim alanı bile kurmak, yaşatmak mümkün olmayabilirdi.

"Börü Budun" onların iradesinin toplamından oluşmuş benziyor...

61 Bütün bunlara delil getiremem. Ben tarihten sezdiğimi söylüyorum. Benim tüm yaptığım zaten göz önünde olana yeni bir yorum, bakış getirmek ve ele almaktır. Tümüyle teorik bir açıdır. "Delilci" tarihçiler ise zihniyetlerini değiştirdikleri an eminim "delil" de bulacaklardır. Çünkü adına "delil" denilen şey, biraz da bakış açınıza, niyete bağlı olmaktadır. Neyi görmek ya da görmemek istiyorsanız onu görür veya görmezsiniz!

DOKUZUNCU BÖLÜM

ENCÜMEN-İ DANIŞ “AKSAKALLILAR” MI?

Konu buralara kadar gelmiş iken yakın tarihimizde hayli haretli süren bir tartışmayı ele almakta fayda var. Malum, bil-hassa “Ergenekon” tartışmalarının en yoğun yaşandığı dönemde bir ara “Encümen-i Daniş” bahsi geçmiş ve türlü spekülasyonlara sebep olmuştu. Ağır ithamlara da yol açan bu oluşumun bizim açımızdan önemi sanki bir tür “Aksakallılar” oluşumunu hatırlatmasıydı. Nitekim o gün, onlar için o dönem “Derin devlet” yakıştırması da yapılmıştı. Tarihte başka bir örneği olmakla birlikte o örnek bambaşka amaçlar için teşekkül etmişti.⁶²

Evet, görünürde şeklen “İhtiyarlar” vardı. Devlette üst düzey görev yapmışlar ve gene devletin üst düzey karar ve politikalarını bir şekilde etkileme çabası içindelerdi. Bir tür “Konsey” gibiydiler. Faaliyetleri kendi ölçeklerinde gizliydi. Bu yanlarıyla bir tür “Aksaçlılar Heyeti” gibi davranıyorlardı. Peki ama bu ne kadar geçerliydi?

Hatırlayalım... Daha ziyade Moda Deniz Kulübü’nde 15 günde bir toplanan, yaklaşık 40 kişilik, devlete geçmişte üst düzey

62 Encümen-i Daniş Sultan Abdülmecit döneminde devletin maarif, bilim hizmetlerine katkıda bulunmayı amaçlayan bir kurum olarak kurulmuştur. Türkçede sadeleşme, genel kültür seviyesini yükseltme, ders kitapları hazırlama vb. gibi amaçlar gütmüştür. Kurucusu Mustafa Reşit Paşa’dır. Fransa’nın “İlimler Akademisi” modelinden esinlenmişlerdir. Bu kurumun en önemli mirası Ahmet Cevdet Paşa’ya yazdırılmış *Tarih-i Cevdet* isimli eserdir. 40 asıl, 30 dışarıdan üyeden oluşuyordu.

hizmette bulunmuş emekli kişiler (Eski genelkurmay başkanları, kuvvet komutanları, başbakanlar, bakanlar, meclis başkanları, müsteşarlar, büyükelçiler, bürokratlar vb. gündemlerine aldıkları konuları tartışıyorlar, sonra da raporlar haline getirip devletin tepe noktalarına "görüş ve öneriler" şeklinde yolluyorlardı.

Bu önerilerin ne kadar dikkate alındığı bilinmez ama, mesela 28 Şubat kararlarının buradaki tartışma ve önerileri kapsadığı, bir "Encümen-i Daniş" operasyonu olduğu bir zaman dilimi için söylenmişti.⁶³ Aynı şekilde o dönem için bunların resmi kimliği olamayan bürokratik elitlerden oluşmuş bir "Think-Tank" gibi oldukları, devletten emekli olmayı hazmedemeyen ve bu yüzden halen devletle bağlarını koparmamaya çalışan, artık ellerinde bir yetki kalmayan "yaşlı memurlar" oldukları da söylenmişti.

Ayrıca bu yapının iyi niyetle hareket ettiğini, devlete deneyimleri doğrultusunda yardımcı olmaya çalışan insanlar olduğunu söyleyenler olduğu gibi, onların bir tür vesayet ve darbe rejiminin savunucuları, kötü niyetli kişiler olduğunu da iddia edenler çıkmıştı. O dönemin tozu dumanı içinde meselenin birçok boyutu ele alınamamış yahut sadece bir "suçlama argümanı" olarak ele alınmıştı.

Hatta içindeki kişilerin bazılarının -belli ki mason kimliklerinden dolayı- bu oluşumun özünde "Masonik bir konsey" olduğu, mason localarının görüşlerini devlete empoze etmeye çalıştıkları da öne sürülmüştü. Ne kadarı ve hangileri doğrudur bilinmez ama, o dönem bu kuruluş üzerinde bir tür "Esrar perdesi" olduğu ya da oluşturulduğu açık.

63 Nitekim o esnada Encümen-i Daniş'in "Batı Çalışma Grubu'nun uzantısı" olduğu da söylenmişti. Ayrıca "Ergenekon'un üst kurulu" iddiası da yer alacaktı.

Onların kendilerine kalırsa, “Bir araya gelip ülke meseleleri üzerine sohbet eden” veya “memleketine faydalı olmaya çalışan” kişiler oluyorlardı. Nitekim Genelkurmay eski Başkanı Org. İsmail Hakkı Karadayı ile *Milliyet* gazetesiden Fikret Bila’nın röportajına göre şu bilgiler veriliyordu:

“- Encümen-i Daniş nedir?

- Encümen-i Daniş, 1850 yılından beri var olan bir gelenek. Üst düzeyde görev yapmış insanların bir araya gelip ülke meselelerini konuştukları sohbet toplantıları. Bu geleneği biz de sürdürüyoruz. 15 günde bir araya gelip konuşuyoruz. Sonra yapılan tespitleri, varılan sonuçları yazılı hale getirip Cumhurbaşkanına, Başbakanı gönderiyoruz. Belki ülkeye bir hizmet olur diye.

- Bugünkü Encümen-i Daniş toplantılarında kimler var?

- Üst düzeyde görev yapmış, devlet tecrübesi olan emekli insanlar var. Başkanımız, eski meclis başkanı Necmettin Karaduman’dı. Ondan sonra Prof. Dr. Sefa Reisoğlu başkan oldu. Bülend Ulusu var, ben varım, Sayın Kıvrıkoğlu var, Mustafa Aysan var, İlter Türkmen var. Necdet Üruğ var. Özden Sanberk, Köksal Sönmez gibi isimler var. Bu gibi devlet tecrübesi olan, üst düzey görevler yapmış isimler var. Biz bir araya gelip ülke meseleleri üzerine sohbet ediyoruz.

Sonra başkan olarak Sayın Reisoğlu bunları kaleme alıyor ve Cumhurbaşkanına, Başbakanı gönderiyor. Mesela Sayın Ahmet Necdet Sezer, bunları çok faydalı bulurdu. Yararlandığını söylerdi. Göndermemizi isterdi.

Encümen-i Daniş’in ebediyete intikal etmiş üyelerinden bazılarını da zikredeyim ki bu heyetin nasıl bir heyet olduğunu kamuoyumuz da öğrensin.

Mesela şu isimler var: Ali Fuat Cebesoy, Rauf Orbay, Refet Bele, Hasan Saka, Falih Rıfkı Atay, Hüseyin Cahit Yalçın, Tayfur Sökmen, Feridun Cemal Erkin, Kazım Orbay, Memduh Tağmaç, Cihat Baban, Sadi Irmak, Kemal Kayacan, Celal Eyiceoğlu, Asım Gürbüz, Fahrettin Altay, İrfan Özyaydınlı. İşte bu gibi devlet tecrübesi olan isimlerin bir araya geldiği heyet, ülke meseleleri üzerine sohbet ediyor. Görüşler tespit ediyorlar. Bu tür insanlardan bu ülkeye zarar gelir mi? Herkes kendi uzmanı olduğu konuyu izliyor, anlatıyor. Bu heyette, 1959-60 Zürih, Londra antlaşmalarına imza atmış insanlar var. Memleketine faydalı olmaya çalışıyor. Böyle bir heyetin ortaya atılan saçma sapan iddialarla bir ilgisi olabilir mi?"⁶⁴

Encümen-i Daniş "Aksakallılar"dan mı Esinlendi?..

Neyse, hiç şüphesiz devlette deneyim sahibi isimlerin o deneyimlerinden faydalanılması aslında kötü bir şey değil. Ancak bunun nasıl, hangi kanallarla ve kimlikle yapılacağı da bir o kadar önemli. Bizim için ise önemli olan bunun bir "Aksaklılar/İhtiyarlar heyeti"ne ya da "Börü Budun"vari bir oluşuma "Model" olup olamayacağı. O yüzden günümüzde bu açıdan tartışılan en ilginç örnek ise "Encüman-i Daniş" örneği oluyor.

Hemen belirtelim ki aslında tarif edilen şekliyle Encümen-i Daniş (Burada bilgili, deneyimli insanlar dar anlamıyla ele alırsak) bir tür "Danışma kurulu", "Devlete fikir ve önerileriyle yol çizmeye soyunmuş" insanlar olarak ele alabiliriz. Bu yönüyle baktığımızda bir "Yaşlılar heyeti" olarak "Aksakallılar"ı şeklen andırmaktadır. Öyle anlaşılıyor ki Börü Budun da esas olarak -en azından ilk zamanlar- bilge, deneyimli ve yaşlı insanlara dayanmıştır. Bu yönüyle belki bir benzerlik kurulabilir.

64 "Karadayı: 'Böyle Rezalet Görmedim'", Fikret Bila, *Milliyet*, 16.01.2009.

İkincisi, “Aksaçlılar”ın da Encümen-i Daniş’inde devlete stratejik düzeyde bilgi ve öneri geliştirdikleri, devletin rotasını saptama içinde oldukları anlaşılıyor. Yani işin bilgi kısmı da tamam.

Üçüncüsü, gizlilik yönüyle (Tam benzemese de) bazı paralellikler kurulabilir. Sonuçta Encümen-i Daniş -kendi beyanlarına göre- konuşulan konular ve alınan kararların dışa yansımadığı, bu konuda ketumiyetin hâkim olduğu bir yapı. Lakin o güne kadar dışa yansılarda devletin çeşitli kademelerinde bilinen bir oluşum. Ne legaller ne illegaller. En ufak bir sıkışma durumunda üyelerini açıklayabiliyorlar. Oysa Börü Budunvari bir “Aksaçlılar” oluşumunda bu isimlerin bilinmesi imkânsız. Börü Budun üyeleri arasında devletten (Emekli veya değil) üst düzey isimler olabilir. Ancak bunların isimleri uluorta açıklanamaz. Hatta devletin diğer kademelerinin (Belki sınırlı sayıda) tanınmaları, bilmeleri dahi gerekmez.

Dördüncüsü, Aksakallı ya da Aksaçlı akıller tümüyle devlet/millet ekseninde faaliyet yürütür ve beka sorununu esas alırlarken öyle anlaşılıyor ki Encümen-i Daniş esas olarak “rejim ve ideoloji sorunu”nu öne çıkarmaktadır. Oysa gerçek bir derin devlet modeli için devlet esas, rejimler ve ideolojiler geçici ve talidir. Hangi rejim adı altında olursa olsun milletin birliği, dirliği ve devamlılığı esastır.

Beşincisi, Aksakallılar 2.000 yıllık bir gelenek üzerine oturur iken, Encümen-i Daniş daha yenidir. Konjonktüre göredir. Oysa Aksakallılar devlet biçimleri, rejimleri vb. değişse bile konjonktürel değil, sürekli bir oluşumdur.

Kıyaslamalar bunlar. O halde bu iki oluşumun farkı ya da benzerliği nasıl değerlendirilebilir. Öncelikle;

- 1- Encümen-i Daniş, Börü Budun veya Aksakallılar’ı sadece şeklen andırmaktadır. Alakaları yoktur.

- 2- Yaşlılık ve fikir/bilgi üretimi dışında benzer yönleri yoktur.
- 3- Börü Budun devletin asıl "ruhu"nu, kadrosal çekirdeğini kapsar. Encümen-i Daniş ise devletin görünen yüzünü muhatap olmaya, yönlendirmeye çalışır.
- 4- Börü Budun tarih önünde sorumludur, Encümen-i Daniş ise sadece kendi faaliyetinden sorumludur.
- 5- Encümen-i Daniş, Börü Budun'un çok dar, sınırlı ve kapasitesi dar olan bir benzeri veya kötü kopyasıdır.
- 6- Model olarak "Aksakallılar"dan esinlenmişe benzemektedir, ama kendisi değildir.

Öyle veya böyle Encümen-i Daniş derin devlet tartışmaları içinde ilginç bir örnek olmuştur, ancak Türk milletinin "asıl derin devleti" olan Börü Budun'la en ufak bir ilgisi dahi olduğunu söyleyemeyiz...

ONUNCU BÖLÜM

ATATÜRK “GÖKTÜRK/BÖRÜ BUDUN BOZKURTU”NU SİMGE SEÇMEK Mİ İSTEDİ?

1923'te Cumhuriyet'in ilanı ve takip eden gelişmeler dolayında bir dizi yenilik ve inkılap gerçekleştirildi. Bunlardan biri de Mustafa Kemal Atatürk'ün Bozkurtlu Göktürk/Börü Budun sembolünü⁶⁵ milli bayrak yapmak istemesiydi. Bu niyetinin ardında yatan gerçek saikleri bugün bile bilmiyoruz. Ancak bu tercihin tesadüfi ya da keyfi bir arayış olmadığını söyleyebiliriz. Bozkurt binlerce yıllık bir refleksin yeniden dirilmesi, kendini ifadesidir.

Mustafa Kemal'in Türk tarihine olan ilgisi, zaten “Türk Tarih Tezi” üzerine olan çalışmalarından dolayı biliniyor. Aynı şekilde Saltanatın ilgası, Cumhuriyet'in ilanı, Halifeliğin kaldırılması, Şapka ve Kıyafet İnkılabı, tekke ve zaviyelerin kapatılması vb. gibi bir dizi radikal değişiklik söz konusu olacaktı.

İşte Mustafa Kemal Atatürk, bu arada yeni devlete yeni bir bayrak gerektiğini düşündü. (Daha doğrusu resmi bir bayrak yoktu. Şu an kullanılan ay yıldızlı bayrak aslında Osmanlı bayrağının daha stilize edilmiş haliydi.) Atatürk'ün bu fikrini yakın çevresiyle paylaştığı anlaşıyor. Ay yıldızlı bayrağı, “Osmanlı bayrağı olduğu” yahut “Arap alemini çağırtırdığı” için istemediği söylene de bu sadece bir varsayımdır. (Öyle olsaydı

65 Bozkurt, bugün bir siyasi simge haline gelmiştir. Ancak buradaki Bozkurt, daha aşkın bir mahiyettir. Sadece devleti temsil eder.

o günkü gücüyle ay yıldızı bayrak yaptırmaz, yerine daha başka bir bayrak seçerlerdi.) Kaldı ki itirazlar "halkın bu bayrağı zaten benimsediği" yönündedir.

Ancak Atatürk el altından "Kurt başlı sancak" çalışmaları yaptırır. Nabız yoklar. Mustafa Kemal yeni devletin tarihi köklerini çağrıştıran bir simgesinin olmasından yanadır. Bunun için bir Göktürk/Börü Budun simgesi olan "Mavi zemin üzerine yeşil renkli kurt başlı sancak"ın Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni bayrağı olmasını ister. Lakin sonradan bu arayıştan vazgeçilir.

Bu konu yakın zamanda kamuoyu gündemine Can Dündar'ın bir yazısı dolayısıyla gelmiş bulunmaktadır. Dündar, Celal Bayar'ın damadı Ahmet İhsan Gürsoy'a dayandırdığı iddiasına⁶⁶ olayı özetledikten sonra şöyle devam ediyordu:

"Geçen hafta 10 Kasım belgeseli için Bayar ailesiyle görüşürken, Celal Bey'in damadı Ahmet İhsan Gürsoy çok ilginç bir bilgi verdi.

O da bunu bizzat Celal Bayar'dan dinlemişti.

Bilgi şuydu: Atatürk, kendini tarih araştırmalarına verdiği 30'lu yıllarda Türklerin alfabesinden, giysisinden, müziğinden sonra bayrağını da değiştirmek istemiş, bunu da son Başbakanı Celal Bayar'a söylemişti...

Peki ay yıldızlı bayrak yerine nasıl bir bayrak düşünüyordu?

Ahmet İhsan Gürsoy, bu konuda da son derece ilginç bir ayrıntı veriyor:

"Atatürk, ecdadımız olarak Göktürkleri benimsemiş. Türk-lüğü öne çıkarmak için onların bayrağını benimsemeyi düşünmüş ve bunu Bayar'a söylemiş."

66 Bu bilginin ayrıca Enver Behram Şapolyo'ya dayanarak *Türk Kültürü* dergisinin Kasım 1970 tarihli sayısında yer aldığı iddiasına da rastladım.

Yukarıda sözünü ettiğim internet sitesindeki 16 Türk imparatorluğu içinde Göktürk İmparatorluğu’nun bayrağı hemen dikkati çekiyor:

Mavi Fon Üzerinde Yeşil Bir Kurt Profili...

Meydan Larousse, Çin kaynaklarına atfen, bayrağın aslındaki kurt başının altın rengi olduğunu yazıyor.

Aslında Anadolu’da Göktürlere gösterilen bu ilgi yeni değil...

19. yüzyılın sonunda Orhun Yazıtları’nın şifresini çözen Danimarkalı bilgin Wilhelm Thomsen’e Danimarka’daki Türk sefirinin önerisiyle, 29 Aralık 1915’te “Türk kavminin kökenlerini aydınlatığı için” saray tarafından imparatorluk nişanı verilmişti.

İşte şimdi İmparatorluğun ardından kurulan Cumhuriyet de, kendi ulusal kimliğinin kökenlerini o kavmin kalıntıları arasında arıyordu.

Peki sonra bu öneri ne oldu?

Celal Bayar’ın damadı Ahmet İhsan Gürsoy, sonrasına ilişkin bir bilgi hatırlamıyor.

Muhtemelen, Atatürk’ün zihninde parlayıp sönen ve kimi gerçekleşip kimi gerçekleşmeyen yüzlerce projeden biri olarak rafa kaldırıldı.

Ve Cumhuriyet, bu durumdan habersiz nesillerin okuduğu “kırmızı-beyazlı/ay yıldızlı bayrağım” şiirleriyle kutlanmaya devam etti.”⁶⁷

Şahsi kanaatime göre buradaki olay “Atatürk’ün zihninde parlayıp sönen ve kimi gerçekleşip kimi gerçekleşmeyen yüzlerce projeden biri” olayı değildi. Atatürk’ün kişisel inisiyatifini

67 “İşte Atatürk’ün Aklındaki Türk Bayrağı”, Can Dündar, son erişim tarihi 30.03.2015, http://www.candundar.com.tr/_v3/index.php#!%23Did=2798

de aşan bir durum vardı. O da Börü Budun’un (Ya da o esnada adı her ne ise) faaliyetinin, Türk milletine zor anlarda halen yol göstermekte olduğunun dışı vurulmamasıydı. Bu, Mustafa Kemal’i bile aşan bir durumdu.

Olaya bu perspektiften baktığımızda yeni Cumhuriyet’in bir “Börü Budun Projesi” olduğunu, devletin kabuk değiştirdiğini, sözde apayrı bir rejim inşa ediliyor gibi görünürken aslında kabuk değiştirildiğinin gizlenmesi ve karşı tarafa sezdirilmeden olayın yürütülmesiydi. Muhtemelen bu konu gene Börü Budun tarafından engellenmiş veya gündemden düşürülmüş olmalıdır.

Atatürk Börü Budun’un Varlığının Bilincindeydi

Hiçbir ispatım yoktur. Ancak Mustafa Kemal Atatürk, Börü Budun’un (Ya da o esnadaki adı her ne ise!) varlığından haberdardı ve zaten kendisi de bir Börü Budun mensubu olmalıydı. Börü Budun’un vazifelendirmesiyle Kurtuluş Savaşı sürecini başlatmıştı.⁶⁸ Bizim “En yakın arkadaşları” zannettiğimiz kişiler de muhtemelen (Dar kadro) Börü Budun’la temas halinde kişilerdi. Onlara “Anadolu’ya ricat” ve “Yeni bir devlet kurma” vazifesi verilmişti. Aksi, Atatürk’ü çoğu kişinin yaptığı gibi bir tür “Kurtarıcı Mesih” gibi görmek olacaktır. Bu tespit aynı zamanda Atatürk’ü gerçek temellerine oturur, üzerine yapılan her tür “Mesihçi” yorumu siler atar.

Bu görev verilmişti; çünkü bizim “Türk Kurtuluş Savaşı” ya da “Cumhuriyet Devrimleri” olarak tanımladığımız şey, aslında bir “Börü Budun Operasyonu”dur. Burada rejimin niteliği hiç önemli değildir. Önemli olan Türk milletinin bir devletin olmasıdır. Bu açıdan bakıldığında -bazı mevzi kaybedişler olsa da- operasyon başarılıdır. Anadolu topraklarına “ricat” kararı alınmıştır!

68 Atatürk’e yabancılar tarafından “Bozkurt” adı takılması tesadüf olmasa gerek. Özellikle İngilizlerin “Biz senin arkanda kim olduğunu biliyoruz” mesajı gibidir.

İdeolojilerin dar kıskacından bakan insan için durum anlaşılmaz olabilir. Börü Budun'un felsefesi açısından bunun hiçbir önemi yoktur. Bugünden bakıldığında İslami yönetim gitmiş yerine laik Cumhuriyet gelmiştir. Bulunduğunuz tarafa göre bu size sıcak ya da soğuk gelebilir. Fakat Börü Budun'un öyle bir problemi yoktur. Yapılacak olan yapılmıştır. O günkü şartlar analiz edilerek mümkün olan gerçekleştirilmiştir. Ancak insan zihninin bir zafiyeti olarak, insanlar olayları tarafgir düşündükleri için büyük toplumsal olayların temelindeki derin sırlara da vakıf olamazlar. Önemli olan devletin ve milletin sürekliliğidir. İdeolojiler, ancak bunun kalkanı, bahanesi olabilirler. Buduncular bunu biliyorlardı.

Aslında yapılan Börü Buduncu “Yeniden Diriliş ve Köklere Dönüş Hareketi”dir. İşte tam burada Göktürk/Börü Budun bayrağının Cumhuriyet’e bayrak yapılmak istenmesi kendi başına ayrı bir anlam kazanmaktadır. Muhtemelen derinde bu niyete karşı çıkanlar olmuş, bunun Börü Budun’u deşifre edeceği, en azından gereksiz yere dikkat çekeceği ve genç Cumhuriyet’i ayrıca hedef haline getireceği düşünülmüş olabilir. Emperyalist zinciri yeni kırmış ve halen bazı açılardan muhasara altındaki bir ülkenin verdiği mücadelenin ardındaki asıl gücü ortaya sermek bazı açılardan sakıncalı olabilirdi. Hem zaten Börü Budun, bu savaşı kendi reklamı olsun, markalaşsın diye vermemiştir ki? Bence Atatürk’ün asıl vazgeçiş nedeni bu olmalıdır. O halde “Vazgeçirenler” de olmalıdır!

Sadece O mu: Bozkurtlu Devlet Arması da!

Aslında her devletin resmi yazışma ve belgelerinde kullanılmak üzere bir “devlet arması” bulunur. (Devlet mühürleri) Bizde daha çok ay yıldız motifi kullanılsa da, bu hem resmi

devlet arması değildir hem de bayrağımızı çağrıştırdığı için ayrıca bir özelliği yoktur.⁶⁹

Nitekim Atatürk hem bu eksikliği fark etmiş⁷⁰ olduğundan hem de yeni Türk devletinin özelliğinin nakşedilmesi için (Arkasındaki gerçek gizli irade ile birlikte) 1925 yılında Maarif Vekâleti (Milli Eğitim Bakanlığı) vasıtasıyla bir yarışma tertipletmiş ve ressam Namık İsmail’in çalışması birinci olmuştur. Bozkurt figürünün olduğu bu arma, hiçbir zaman resmi düzeyde onaylanmamış ve kullanılmamıştır.

O esnarlarda ayrıca Türk Tarih Encümeni ve Üniversite’den de görüş alınmış, Türk Ocaklarının Hars (Kültür) heyetince ele alınmıştır. Bu yarışmada öne çıkan temalar ay yıldız ve Bozkurt olmuştur.⁷¹ 23 Kasım 1926’da, TBMM Reisliği himayesinde projeler değerlendirilmiş ve Ressam Namık İsmail’in eseri birinciliğe layık görülmüştür.

Fakat tartışma bitmemiş, 1928’de elinde mızrakla kaleyi bekleyen bir Bozkurt figürü önerilmiştir. Bunun “Çift Kurt”lu versiyonu da olmuştur.

O dönemki bu arayış, birçok kuruluş da esin kaynağı olmuş ve eğilim daha sonra da sürmüştür.⁷² Türk Ocakları 1925’te, Milli Türk Talebe Birliği (MTTB) 1931’de, Yavru Kurt teşkilatı⁷³, Petrol Ofisi 1941’de kurdu kendilerine amblem seçmişlerdir. Ayrıca

69 Şu ana kadar Türkiye’nin resmi bir devlet arması mevcut değildir.

70 Atatürk’ün çalışma masasında çağırma zili olarak kullandığı küçük bir bozkurt heykeli de mevcuttur. Yine tunçtan olan bu heykel kaidesiyle birlikte 8 cm yüksekliğinde ve eni 9 cm’dir.

71 Şahsi kanaatim, bu “dengeleyici” bir formül olarak bulunmuştur. Osmanlı-Türk sentezi (bir tür Türk-İslam sentezi) öne çıkarılmış, böylelikle her iki eğilim bir arada tutulmuştur.

72 Ayrıca 1935 yılında, Abbas Hilmi Bey tarafından bir “Bozkurt Marşı” yazılıp Atatürk’e sunulmuştur.

73 Ayrıca devlet okullarında okuyan öğrencilerin şapkalarında da kurt figürü mevcuttur.

birçok yerde Bozkurt simgesine rastlamak mümkündür. Örneğin 5 ve 10 Türk liralarda Bozkurt sembolünü vardır. Aynı şekilde posta pullarında ve sigaralarda da resmedilmiştir. Bu arada ilginç olaylara da vesile olmuştur. Araştırıldığında geçmiş Türk tarihine ilişkin daha birçok sembol bulunacaktır.⁷⁴

Örneğin, 2 Ağustos 1926 gecesi Türkiye'nin "Bozkurt" adlı yolcu gemisi, Fransız "Lotus" gemisi ile Ege Denizi'nde çarpışır. Bozkurt gemisi, olay esnasında batar ve 8 denizcimiz boğularak ölür. Lotus gemisinin kaptanı tutuklanır ve Türk mahkemelerince 80 gün hapis cezasına çarptırılır. Dava, Lahey Sürekli Adalet Divanı'na intikal eder. Ancak Lahey Sürekli Adalet Divanı, 7 Eylül 1927'de, "Türkiye'nin hukuka aykırı davranmadığına" karar verir. Gerekçesinde "Geminin adı ve Türk milletinin milli simgesi, Türk özgürlük ve bağımsızlığının timsali olmasından ötürü" diye belirtilir.

Yanı sıra Lahey Sürekli Adalet Divanı'ndan Türk heyetine, Atatürk'e verilmek üzere tunçtan bir Bozkurt heykeli armağan edilir.⁷⁵ Bu davadan dolayı, dönemin Adalet Bakanı Mahmut Esat'a, Atatürk tarafından Bozkurt soyadı verilmiştir.⁷⁶

Öyle veya böyle, bir dönem Bozkurt'lu bayrak arayışının bu kadar öne çıkması Börü Budun'un tarihsel rolüyle ilgilidir. Gök-türkler adeta yeniden canlanmıştırl..

74 Örneğin, CHP'nin 6 oku bu açıdan ilginçtir. Oğuzların iki boyu "Bozok" ve "Üçok"lardır. Ayrıca Türklerde okun önemi bellidir. Kayı boyunun simgesi ise iki ok bir yaydır. Bir süreklilik vurgusu yapılmışa benzemektedir. 6 Ok'un seçilmesinin de bu açıdan "tesadüfi" olmadığını söyleyebiliriz.

75 Kaidesiyle birlikte 29 cm yüksekliğinde, 34 cm uzunluğunda olup, kaidesi 30-12 cm olan bu heykel ne yazık ki daha sonra ideolojik simge olur kaygılarıyla müzeye kaldırılır ve bir müzenin deposunda adeta çürümeye terk edilir. Bu Bozkurt heykeli 1978 yılına dek Samsun Müzesi'nde sergilenmiştir. Akıbeti meçhuldür.

76 İlgili ara başlıktan sonraki bölümün yazımında, Fahrettin Savaş Konar'ın internetten edindiğim "Bozkurtlu Devlet Arması" başlıklı yazısından kısmen faydalanılmıştır.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

KURTULUŞ SAVAŞI BİR BÖRÜ BUDUN OPERASYONU, MUSTAFA KEMAL DE BİR “VAZİFELİ” MİYDİ?

Büyük milletlerin “büyük” oldukları, ancak zor zamanlarda anlaşılır. Haysiyetli milletlerin ne derece “haysiyetli” oldukları da esir olmama arzusu ve bağımsızlık için çabalamalarından bellidir. Ancak bütün bunlar tek başına yetmeyebilir. Hepsinden önce milleti bu yönde teyakkuza geçirecek bir “derin irade” ve onunla uyumlu bir “liderlik” lazımdır. Aksi takdirde milletin direnme azmi de kısa sürede kırılabilir veya süreç içinde eriyebilir.

Aynı şekilde bazı tarihsel anlar vardır. Bu gibi anlarda sadece hamaset yetmez. Bir plan, prensip, perspektif, muhakeme yeteneği ve örgütlenme gerekir. Bütün imkânları bir araya top-
layıp, sabır ve esneklik içinde doğru strateji ve taktikler uygulamak, millete de doğru mesajlar yollamak gerekir. Bu da son tahlilde bu konuda deneyim sahibi ve hazırlıklı bir “derin irade”nin varlığına icabet eder.

Hemen beraberinde bu irade ile kontak halinde, bu irade tarafından özel olarak vazifelendirilmiş, bunun kutsiyet ve bilincine haiz, bu azim ve yeteneği sergileyebilecek bir “liderlik” şarttır. Liderlik vasıfları çok önemli olmakla birlikte şayet lider arkasındaki kadro ve onların çizdiği strateji ile uyumlu bir profil

sergilemiyorsa iş gene çıkmaza girer. Bazı tarihsel şartlarda bu hayati önemdedir ve yanlış liderlik, hareketi çıkmaza sokabilir.

Ancak kavranılması gereken ana halka, büyük ve imparatorluk geleneğine haiz bir ülkenin bir derin devlet geleneğine de sahip olması gerektiğidir. İşte bu derin devlet her zaman ayakta olsa da önemli tarihsel dönemeçlerde adeta yeniden dirilir ve misyonu keskinleşir. Bir ölüm-kalım savaşı içine girer. Bu arada görünen devlet kadroları içinden (Asker, polis, bürokrat, siyasetçi vb.) birtakım "vazifeli"ler sessizce harekete geçer. Onlar kendilerine yüklenen tarihsel sorumluluğun bilincinde bir kavgaya girerler. İşte Mustafa Kemal (Atatürk) de bu isimlerden biridir.

Mustafa Kemal Bir "Mesih" Değildir!

Olaya tersinden bakanlar ve bütün olup biteni Mustafa Kemal'in -şüphesiz küçümsenemez- şahsi yeteneklerine bağlayanlar ona bir tür "ilahi misyon" biçmişe benzemektedirler. Mustafa Kemal'i bir "Göksel Kurtarıcı", bir "Mesih" gibi algılamışlar ve her şeyi bununla açıklar bir hava yaratmışlardır. Merkezinde Mustafa Kemal'in mitoslaşmış imajının olduğu bir yaklaşım sergilemişlerdir.

Elbette ki Mustafa Kemal sıradan biri de değildir. Onu ilahlaştırmak kadar, bir lider olarak olağanüstü yüceltmek kadar vasıflarını küçümsemek de yanlıştır. Bugün toplumumuzun bir tuzak olarak içine düştüğü ve Mustafa Kemal üzerine tartışmalarda ikiye bölünme hali sergilediği durum tam da budur. Biri-leri onu tarihten silmeye çalışırken başka birileri de tüm tarihi onunla izah etmeye çalışmaktadır.

Bu her iki yanlış bakış açısının bizi kendimize getirecek tek panzehiri Mustafa Kemal'in her ikisi de olmayıp, gerçekte bir

“Vazifeli” olduğunun anlaşılması ve tüm pratiğinin bu “vazife” ile uyumlu olduğunu görebilmektir. Ancak bu bakış Mustafa Kemal olgusunu ayakları yere basan bir zemine oturtabilir. Yani Mustafa Kemal birdenbire Samsun’a çıkma kararı almamıştır.

Peki söz konusu “Vazife” nedir? Vazife Türk milletinin istiklalini ve devletinin bekasını sağlamak, mevcut koşullarda yapılabilecek en mantıklı hareket olan “Anadolu topraklarına ricat harekâtını yönetmek ve buradan yeni dünya şartlarına uygun bir Cumhuriyet çıkarmak”tır. Bu vazife zor ve meşakkatli olsa da yerine getirilmiştir.

O halde ona bu vazifeyi kimler vermiştir?⁷⁷ Hiç şüphesiz bu Börü Budun’dan başkası değildir. (Ya da o günkü şartlarda adı veya uzantısı her ne ise!) Türk milletinin gerçek “beyni”, asıl “İrade”si harekete geçmiş ve çökmekte olduğunu gördükleri devletin yerine artık bir yenisini inşa etmenin vaktinin geldiğine karar vermişlerdir. Bu ise stratejik ve analitik bir zekâ gerektirir. O günkü koşullarda imparatorlukların ve hanedanların yıkılmakta olduğunu gören Börü Budun, “Eldeki ile yetinme” ve “Ricat” stratejisi gereği, her tür manda ve himayeyi reddederek Türk milletinin kendi küllerinden yeniden dirilişi demek olan “Anadolu Harekâtı”nı başlatmıştır. Bu aynı zamanda emperyalizme cevabımızdır...

77 Bu vazife ve vazifeyi verenler konusu da günümüzün kısır ideolojik çekişmelerine kurban gitmektedir. Kimi yaklaşımlara göre “Mustafa Kemal’e görevi veren bizzat son padişah Vahidettindir. Ancak Mustafa Kemal şahsi hırslıyla saltanatı yıkmış ve yerine yeni bir rejim kurmaya yönelmiştir “diye yaklaşmaktadır. Bu yaklaşımın anlamadığı şudur: Bütün bunların Börü Budun açısından hiçbir önemi yoktur. Börü Budun rejimleri yahut kişileri değil milleti ve devleti savunur. “Tarihsel kabuk değiştirme vakti” geldiğinde hiçbir rejim veya makamın ayrıca bir dokunulmazlığı yoktur. Görevi kimin verdiğinin veya devraldığının bir önemi yoktur. Çünkü gerçekte bunu asıl isteyen başka bir yapıdır. Bu bir kişi veya makam değil, devletin asıl organizması ve ruhu Börü Budun’dur.

***Nutuk*'u Başka Bir Gözle Okumak!**

Kimileri *NUTUK*'u basit bir tarih kitabı, bazıları bir ideolojik-propaganda metni kimileri de ("Mesihçi Kemalistler"!) adeta kutsal bir kitap gibi okudular. Dolayısıyla kim, nasıl baktı ve neyi görmek istedi ise onu gördü. Oysa *NUTUK* dikkatle ve ayrı bir gözle okunduğunda her ne kadar Mustafa Kemal'in kendi metni olsa da Mustafa Kemal'in arkasındaki derin iradeyi ele verir ve onun ipuçlarıyla doludur.⁷⁸ Bu bakış açısı elbette Mustafa Kemal'in ağzından verilir. Ancak stratejik analizin, hassas bir algının ve uygulama pratiğinin -ne kadar olağanüstü görünürse görünsün- sadece bir kişiye ait olamayacağının satırlarıyla doludur.

Malum *NUTUK* şöyle başlar ve devam eder:

(Sadeleştirilmiş günümüz Türkçesiyle)

"1919 yılı Mayıs'ının 19. günü Samsun'a çıktım. Ülkenin genel durumu ve görünüşü şöyledir:

Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu grup, I. Dünya Savaşı'nda yenilmiş, Osmanlı ordusu her tarafta zedelenmiş, şartları ağır bir ateşkes antlaşması imzalanmış, Büyük Savaş'ın uzun yılları boyunca millet yorgun ve fakir bir durumda. Memleketi ve milleti I. Dünya Savaşı'na sürükleyenler, kendi hayatlarını kurtarma kaygısına düşerek memleketten kaçmışlar, Saltanat ve hilafet makamında oturan Vahdettin soysuzlaşmış, şahsını ve bir de tahtını koruyabileceğini hayal ettiği alçakça tedbirler araştırmakta. Damat Ferit Paşa'nın hükümeti aciz, haysiyetsiz ve korkak. Yalnız padişahın iradesine boyun eğmekte ve onunla birlikte kendilerini koruyabilecekleri herhangi bir duruma razı.

78 *Nutuk* 15-20 Ekim 1927 tarihinde Cumhuriyet Halk Fırkası (CHF) Genel Başkanı sıfatını taşıyan Mustafa Kemal Atatürk'ün TBMM'de yaptığı konuşmanın bütününden oluşur. Aynı zamanda "Söylev" diye bilinir.

Ordunun elinden silahları ve cephanesi alınmış ve alınmakta...

İtilâf Devletleri, ateşkes antlaşmasının hükümlerine uymayı gerekli bulmuyorlar. Birer bahane ile İtilâf donanmaları ve askerleri İstanbul'da. Adana ili Fransızlar; Urfa, Maraş, Ayıntap (Gaziantep) İngilizler tarafından işgal edilmiş. Antalya ve Konya'da İtalyan askeri birlikleri, Merzifon ve Samsun'da İngiliz askerleri bulunuyor. Her tarafta yabancı devletlerin subay ve memurları ile özel ajanları faaliyette. Nihayet konuşmamıza başlangıç olarak aldığımız tarihten dört gün önce, 15 Mayıs 1919'da İtilâf Devletleri'nin uygun bulması ile Yunan ordusu da İzmir'e çıkartılıyor.

Bundan başka memleketin her tarafında Hıristiyan azınlıklar gizli veya açıktan açığa kendi özel emel ve amaçlarını gerçekleştirmeye, devleti bir an önce çökertmeye çalışıyorlar..."⁷⁹

Burada gene ideolojik tarafgirliklerle belli isimlere takılıp kalmazsak aslında bir durum tespiti vardır. Rum Patrikhanesi, Mavri Mira çetecileri, İngiliz Muhipleri Cemiyeti, Kürt Teali Cemiyeti'nin ve Amerikan mandası isteyenlerin faaliyetlerine dikkat çekilerek bunlara karşı Milli Kuvvetler'in örgütlenmesi zaruretiye vurgu yapılmaktadır. Manzara hiç iç açıcı görünmemektedir. Bugün bize şaka gibi gelen "memleket elden gidiyor" lafı tam anlamıyla gerçek olmaktadır. Demek ki Mustafa Kemal'in ağzından birileri önce bu tespiti yapmışlardır.

Mustafa Kemal daha sonra "kendisine yardım edenler"den dolayı olarak bahsetmektedir. "O tarihte **Genelkurmay'da bulunan ve benim maksadımı bir dereceye kadar sezmiş olan kimselerle** görüştüm. Müfettişlik görevini buldular; yetki konusu ile ilgili talimatı da ben kendim yazdırdım" derken, "maksadımı bir dereceye kadar sezmiş olan kimseler"den acaba kastı

79 *Nutuk*, Mustafa Kemal Atatürk, Tam metin, İtlik Yayınları, Ankara, 2014, s.19.

nedir? Mustafa Kemal hangi plan doğrultusunda “müfettiş” olmuştur ve bu sadece dediği gibi kendi tasarrufu mudur?

Ardından gene genel durum tespitine başlar ve şunları söyler:

“Düşman devletler, Osmanlı devlet ve memleketine karşı maddi ve manevi saldırıya geçmişlerdir. Onu yok etmeye ve paylaşmaya karar vermişlerdir. Padişah ve halife olan zat, hayat ve rahatını kurtarabilecek çareden başka bir şey düşünmüyor. Hükümeti de aynı durumda. Farkında olmadığı halde başsız kalmış olan millet, karanlıklar ve belirsizlikler içinde olup bitecekleri beklemekte. Felaketin dehşet ve ağırlığını kavramaya başlayanlar, bulundukları çevreye ve alabildikleri etkilere göre kendilerince kurtuluş çaresi saydıkları tedbirlere başvurmakta... Ordu ismi var cismi yok bir durumda. Komutanlar ve subaylar, I. Dünya Savaşı’nın bunca çile ve güçlükleriyle yorgun, vatanın parçalanmış olduğunu görmekle yürekleri kan ağlıyor; gözleri önünde derinleşen karanlık felaket uçuşurumu kenarında beyinleri bir çare, kurtuluş çaresi aramakla meşgul”⁸⁰

Burada ordunun ve ülkenin moral ve entelektüel panoramasını çizen Mustafa Kemal “Seçkin ve aydın denen insanlar”a çatmadan edemiyordu. Dikkat edilirse burada da bir durum tespiti mevcuttur.

İtiraf Gibi Yapılan Vurgu

Daha sonra “Benim Kararım” ara başlığı altında (Elbette “benim kararım” diyecektir, “Börü Budun’un kararı” diyecek hali yok ya!) durumu gerçekte dışa vurmaktadır:

“Efendiler, ben bu kararların hiçbirinde (Manda ve himayeyi kastederek) isabet görmedim. Çünkü bu kararların

80 *Nutuk*, Mustafa Kemal Atatürk, Tam metin, İtlik Yayınları, Ankara, 2014, s.25.

dayandığı bütün deliller ve mantıklar çürüktü, temelsizdi. Gerçekte içinde bulunduğumuz o tarihte, Osmanlı Devleti'nin temelleri çökmüş, ömrü tamamlanmıştı. Osmanlı memleketleri tamamen parçalanmıştı. Ortada bir avuç Türk'ün barındığı bir ata yurdu kalmıştı. Son mesele bunun da taksimini sağlamaya çalışmaktan ibaretti. Osmanlı Devleti, onun istiklali, padişah, halife, hükümet bunların hepsi anlamı kalmamış birtakım boş sözlerden ibaretti.

Neyin ve kimin dokunulmazlığı için kimden ne gibi yardım sağlanmak isteniyordu?

O halde ciddi ve gerçek karar ne olabilirdi?

Efendiler bu durum karşısında bir tek karar vardı. O da milli hâkimiyete dayanan, kayıtsız şartsız yeni bir Türk devleti kurmak!

İşte, **daha İstanbul'dan çıkmadan önce düşündüğümüz** ve Samsun'da Anadolu topraklarına ayak basar basmaz uygulanmasına başladığımız karar bu karar olmuştur...⁸¹

Dikkatinizi çekerim. Burada adeta itiraf gibi bir vurgu vardır. Önce Börü Budun'un "Yeni devlet kurma" kararı ve bunun gerekçelerini aktarıyor ve ardından da "daha İstanbul'dan çıkmadan önce düşündüğümüz" diyor. Buradaki çoğul ifade bir dil sürçmesi ya da çoğul şahıs kullanma alışkanlığı değil, doğrudan yalnız olmadığının ve birileriyle birlikte bir karar alındığına işaretidir. Burada bahsedilen sadece bir arkadaş çevresi değil, köklü bir gizli teşkilat, bir kurtuluş organizasyonu, bir derin devlet irade ve şuuru olabilir ancak. Bu, kim ne derse desin Börü Budun'dan başkası olamaz.

81 *Nutuk*, Mustafa Kemal Atatürk, Tam metin, İtaliy Yayınları, Ankara, 2014, s.26-27.

Bir “Milli Sır” Gibi!

NUTUK’tan göstereceğimiz son ifadede “Milli Sır” tabiri kullanılmaktadır. Bizce bu sır arkasındaki teşkilata göndermedir.

“Bu son sözlerimi özetlemek gerekirse, diyebilirim ki ben milletin vicdanında ve geleceğinde hissettiğim büyük gelişme kabiliyetini, **bir Milli Sır gibi** vicdanımda taşıyarak, yavaş yavaş bütün bir topluma uygulamak mecburiyetinde idim.”

Acaba bu milli sır ve mecburiyet ne olabilir sizce?

Mustafa Kemal’in Şişli’deki Evi Bir Börü Budun Karargâhıdır!

Bugün halen ayakta olan Atatürk’ün Şişli’deki evi aynı zamanda Kurtuluş Savaşı’nın stratejisinin çizildiği bir “karargâh” gibidir. Çoğu karar burada alınmış veya uygulanmaktan vazgeçilmiştir. Bu evde şekillenen milli mücadele azim ve kararlılığı daha sonra Anadolu’da vücut bulmuştur. Aynı şekilde “Mustafa Kemal’in arkadaşları” veya “Mustafa Kemal’in yakın çevresi” denen kişileri sadece bir mesleki veya kişisel arkadaşlık olarak düşünmek eksik olacaktır. (Ali Fethi Okyar, Rauf Orbay, Ali Fuat Cebesoy, Fevzi Çakmak, Kâzım Karabekir, İsmet İnönü, Refet Bele) Onlar aynı iradenin baştan beri bir araya getirilmiş parçalarıdır. Bu bir “gerçek devlet” arkadaşlığıdır!

Bu karara ve söz konusu kişilere uyulması lisan-ı münasiple herkese bildirilmiş olmalıdır. Yoksa çoğuna göre daha genç ve rütbesiz sayılabilecek Mustafa Kemal’e itaat bu kadar kesin sağlanabilsin. Neden milli mücadele Mustafa Kemal’in etrafında gelişebilsin? Neden Anadolu’da halen ayakta orduların tamamı ona “bağlılıkları”nı bildirsin? Kâzım Karabekir gibi dev bir isim, hem de artık rütbesiz kalmış Mustafa Kemal’e selam durup niçin “emrinizdeyim” desin?

İşte bu kadro sık sık Şişli'deki evde buluşmuş ve toplanmışlar yapmışlardır. O dönem Osmanlı'nın Genelkurmay Başkanı olan Fevzi çakmak, Savunma Bakanlığı Müsteşarı sayılabilecek İsmet İnönü, 20. Kolordu komutanı Ali Fuat Cebesoy, "Hamidiye Kahramanı" Rauf Orbay vb. hep bu evden geçmişlerdir. Bunlar Kurtuluş Savaşı'nın temellerini atan insanlardır. Süreç içinde Mustafa Kemal'in ismi ön plana çıksa da, ortada gerçekte bir "Kurtuluş Örgütü" olduğu aşikârdır. Bizce bu örgüt Börü Budun'un askeri kolu olmalıdır.

Olaya Başka Gözle Bakmak

Ancak *NUTUK*'u sadece başka bir gözle okumak yetmemektedir. Olaya ve duruma da başka bir gözle bakmak gerekmektedir. Bunun için öncelikle ideolojik ön kabullerimizden, saplantılarımızdan sıyrılmamız gerekmektedir. Bundan neyi kastetmekteyiz?

Malum derin devlet tartışmaları da "körlerin fili tarifi"ne benzemektedir. Herkes kendi meşrebine, ideolojisine, inanışına ve rejim algısına göre bir derin devlet görmek istemekte ve buna göre tanım geliştirmektedir. O kadar ki düne kadar derin devletin varlığını, hatta kavramın kendisini reddedenler bile -olayların ve olguların yoğunluğu karşısında- bugün en azından bu kavramı "normal" karşılamakta, hatta kimi durumda benimsemektedir. Artık tartışma derin devletin olup olmadığı ya da olup olmaması gerektiği konusunda değil, "nasıl" olduğu yahut olması gerektiği noktasında yürümektedir.

Peki Mustafa Kemal ve Kurtuluş Savaşı ile ilgili problem nerede çıkmaktadır. Örneğin kimileri Mustafa Kemal'i bir "derin güç"ün görevlendirdiğini (Padişah Vahidettin eliyle) kabule yanaşmakta (hatta savunmakta), ancak olayın mahiyetinin farklı

olabileceğini düşünmek istememektedirler. Aynı şekilde Kemalist/Ulusalcıların bir kısmı da bu çözümlemeye sıcak bakmakta ancak Vahidettin kısmına katılmamaktadırlar. Kısaca herkes kendisine göre bir “derin devlet” ve “derin görevlendirme” beklemektedir.

Hemen belirtelim gerçek derinler için böyle bir “derinlik algısı” yoktur. Derin devlet ideolojileri kullanır, öne sürer, ama kendisi bir ideolojinin taşıyıcısı ve tarafı olamaz. Tarihi ve derin olaylar bizim “sağcı” ya da “solcu” olma keyfiyetimize göre seyremez. Sağcı veya solcu olmamız bizim olayları yorumlamamızı etkiler olay ve olguların kendisini değil. Ve derin yapının tek ideolojisi “Vatan”, “Millet” ve onun “Beka”sidir. Bunlar dışında her şey tali veya önemsizdir. Hele de ölüm-kalım anlarında!

Dolayısıyla bu alan öyle bir alandır ki hiçbir şey görüldüğü gibi olmayabilir. Bir tür “danışıklı dövüş”, “gönüllü vazgeçiş” yaşanmış olabilir. Bu ise ancak “Börü Budun” gibi daha üst bir iradenin dayatması neticesinde olabilir. Hiçbir aile, sülale, kişi Türk kavminin geleceğini garantiye almaktan daha önemli olamaz. Yani Mustafa Kemal’in “Samsun’a çıkış görevi” bir derin yapının planıdır ve Mustafa Kemal de o rolü layıkıyla oynamıştır. Birileri ondan “Anadolu’da direniş”in altyapısını hazırlamasını istemişlerdir.

Aslında “Anadolu merkezli ve Türk ağırlıklı bir Cumhuriyet” fikri çok önceden ortaya çıkmıştır. Dağılan imparatorluğun çok uluslu yapısının bozulması, Türk ağırlıklı olmayan coğrafyalarda tutunamamız (Balkanlar, Arabistan vb.) ve bu gidişle Anadolu’yu da kaybedeceğimiz tespitinden hareketle olmuştur. Bu tespit de Börü Budun’a ait olmalıdır. Böylelikle eski devletten arta kalan kadrolar ve zaten asli kurucu unsur olan Türklere dayalı yeni bir devlet oluşumu projelendirilmiştir. O günkü

koşullarda en “realist proje” de bu olduğu için tutmuştur. Mustafa Kemal ise o projenin “çizicisi” değil “uygulayıcısı”dır...

Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı’nın “Anti-Tezi” Değildir!

Kurtuluş Savaşı bir Börü Budun kararıdır. Hem zafer hem yenilgidir. Zaferdir; çünkü işgalciler ülkeden sökülüp atılmış ve yeni bir devlet kurulabilmiştir. Yenilgidir; çünkü sonunda Anadolu topraklarına hapsolmuşuzdur. (I. Dünya Savaşı’nın maliyeti yüksek olmuştur.) Bu bir saldırı değil savunma savaşıdır. Kurtuluş Savaşı, Börü Budun’un ricat kararı neticesidir. Çekilebileceğimiz en son sınırlara çekilmişizdir. O an için safra atmış ve bu coğrafyadan silinmemek için bazı tavizler vermek zorunda kalmışızdır. Emperyal iddiamızdan vazgeçmiş, bilhassa Arap/Filistin coğrafyası üzerimizdeki hâkimiyetimizi kaybetmiş, ama bizi bir millet olarak ayakta tutacak asıl topraklara, Anadolu coğrafyasına dönmüşüz. Üstelik İstanbul ve Trakya’yı elimizde tutarak.

“Kuruluş”tan “Kurtuluş”a Göktürklerden Cumhuriyet’e!..

Devletin süregelen varlığı açısından bakıldığında, tarihimiz içinde oluşan bütün devletler birbirinin anti-tezi değildir. Her biri, bir diğerini zorunlu olarak içerir. Hele de bir “imparatorluk bakiyesi” olarak kurulan Cumhuriyet, Osmanlı Devleti’nin anti-tezi hiç değildir. Bu bakış, devleti rejimle eş tutan, kısır bakışların sonucudur. Şöyle de diyebiliriz:

Örneğin katı/Cumhuriyetçi bakışta, Cumhuriyet’le birlikte Türk devlet geleneği adeta sıfırlanmıştır. Ondan önceki her şey reddedilmeli, hatta bu da yetmeyip lanetlenmelidir. Çünkü bu bakış devleti ve milleti organik bütünlüğü içinde ele almaz. Geçmişten söz ederken sanki bir düşmandan söz eder gibidir.

Aynı şekilde katı/İslamcı bakışın yaklaşımı da farklı değildir. Sadece tersyüz edilmiştir. Onlar da aynı şekilde bu sefer Cumhuriyet'e düşmanca bakarlar. Çünkü onlarda olaya bir "rejim sorunu" olarak kendi şartlanmışlıklarının penceresinden bakmaktadırlar. Onlar için Osmanlı savunulması ve sahiplenilmesi gereken bir şey iken, Cumhuriyet reddedilip, yabancılaştırılan bir şeydir.

Bu iki "düşman kardeş" tipi bakış da durumu algılamakta yetersiz, hatta zararlıdır. İkisi de enerjimizi boşa harcamamıza, tarihimizin ve devlet geleneğimizin reddine yol açmaktadır. Onlar kabuğa takılmaktan çekirdeği göremeyenlerdir.

Diğer bir deyişle "Göktürk derin devleti", "Selçuklu derin devleti", "Osmanlı derin devleti", "Türkiye Cumhuriyeti derin devleti" diye bir şey yoktur. Çakmalarını veya içimize sızdıranları silersek, derin devlet yapılanması aslında her dönemde ve devlette tektir. Kısacası "Kuruluş"tan "kurtuluş"a oradan da Cumhuriyet'e giden derin bir yol vardır. O yolun taşları ise Börü Budun'ca döşenmiş benzemektedir...

ON İKİNCİ BÖLÜM

GERÇEK “KIRMIZI KİTAP” BÖRÜ BUDUN’DA MI?

Özellikle bir vakitler Kurtlar Vadisi dizisinde “İhtiyarlar Heyeti”nin Polat Alemdar’a bir “kırmızı kitap” vermesi ve Alemdar’ın da “asıl devleti”in binlerce yıllık sırlarıyla dolu bu kitabını çabucak okuyup, ezberlemesi sahnesi sonrası herkes; 1) Böyle bir kitabın gerçek olup olmadığını, 2) Gerçek ise neleri ihtiva ediyor olabileceğini 3) Bu kitabın çok sözü edilen “Kırmızı kitap” ile aynı kitap olup olmadığını sordu.

Her ne kadar dizide “ihtiyarlar Heyeti” diye geçse de aslında kastedilenin Börü Budun olduğu aşikârdı. Şayet iddia edilen türden bir örgüt var ise bunun bir tür “Konsept kitabı” olabilir miydi? Bilemiyoruz. Tarih boyunca gizli-ezoterik yapılanmaların dışa yansımayan temel metinleri, kuşaktan kuşağa aktarılan “İlke kitapları”, ancak çok sınırlı sayıda üyenin görebileceği şifrelenmiş veya aleni yazılı kaynakları, yol gösterici veya birtakım sırları ifşa edici yazılı dokümanları olduğu söylenmektedir.

Ancak bu gibi metinler ya rivayet düzeyinde kalmış, ya da sınırlı yahut çarpıtılmış şekilde dışarı sızabilmişlerdir. Bunlar genellikle kendi çok özel ve çok gizli arşiv sistemlerinde saklanmış, ancak belirli bir mertebeye erişebilenlerin görebileceği içerikte yayınlardır.

Eğer Börü Budun tarzında bir örgüt var ise, onun da kendine özgü, kuşaktan kuşağa aktarılan birtakım gizli metinleri,

kitapları, dışa yansımayacak temel kurallar kitapları bulunabilir. Bu gibi metinlerde basit siyasi tespitlerden ziyade o teşkilatın çalışma prensipleri, çalışma tarzı, hiyerarşik düzeni, üyeleri, devlette uygulanmasını istedikleri temel prensipler vb. gibi konulara ait bilgiler bulunan "çok özel" kitapları olabilir. Bunun haricinde belli periyotlarla güncellenen (Çağdan çağa, dönemden döneme, belli zaman dilimleri içinde) daha yakın tarihlere ait "Konsept kitapları" da olabilir.

Atıyorum; Türk milletinin ve onun yöneticilerinin tarih içinde izlemesi gereken yol ve yöntemler, düşmanları, dikkat edilmesi gereken hususlar, uyarılar, devletin temel yönelimleri, hedefleri vb. gibi... Tabii bazı şeyler ezber yahut çok eski şifreleme metotları ile simgeler yoluyla, başka metinlerin içine yedirilmiş olarak da verilebilir. Fakat bu derece gizli bir örgütün elinde fazla sayıda yazılı kaynak bulunduracağını işin mantığı gereği sanmıyorum. Muhtelif yazılı metinler gerekse bile bunların okunup, derhal imha edilecek metinler kategorisinde olduğunu zannediyorum.

Dolayısıyla ihtimal düzeyde böylesi bir "Derin ajanda" yahut "Kırmızı kitap"ın olması mümkündür. Ancak bu tarif edilen, ya da insanlarda çağrıştırdığı şekilde midir belirsizdir. "Kırmızı kitap" denilince, bugüne kadar tartışıldığı şekilde MGK (Milli Güvenlik Kurulu'nda olduğu söylenen "Kırmızı kitap"tan söz edilmiştir hep.) hakkında türlü efsaneler üretilmiştir.

"Milli Güvenlik Siyaset Belgesi" olarak da bilinen belge ya da metnin esas olarak Milli Güvenlik Politikaları'na yön vermek için temel prensip ve saptamaları içerdiği söylenmektedir. Bir dönem "Kırmızı Anayasa" ya da "devletin gerçek anayasası" da denilen bu kitabın gizli içerikte olduğu anlaşılmaktadır. Siyaset ve bürokrasinin uyumlu çalışması için oluşturulduğu anlaşılan

bu metinde devletin teşkilat yapısının işleyiş kuralları anlatıldığı söylenmektedir. Aynı zamanda eski “Vesayet” anlayışına göre askeri bürokrasiye öncelik ve avantajlar sağladığı da öne sürülmüştür.

Buna göre Devletin Milli Güvenlik Siyaseti, 2945 sayılı MGK ve MGK Genel Sekreterliği Kanunu’nun 2/b. maddesinde tanımlanmaktadır. MGK tarafından, devlette devamlılık için milli faaliyetlerin planlı ve belirlenmiş esaslara göre yapılması gerektiği ileri sürülerek hazırlanmış bir belge olduğu anlaşılmaktadır. “Çok gizli” içerikteki bu kitabın, devletin o esnadaki tehditlerini içerdiği ve bunların aşılma yolları üzerine stratejiler belirlediği, düşman akımlar saptadığı ileri sürülmektedir.

Görüldüğü üzere bu tarz bir belgenin bütün gizliliğine rağmen “Börü Budun” tarzı bir yapının “Kırmızı kitap” anlayışıyla doğrudan bir ilgisi yoktur. Anayasal bir kurumun gene aynı çerçevedeki belgelerinden biri olarak göze çarpmaktadır. (MGK’yi “Derin devlet” zanneden kimilerinin kulağı çınlasın!) Burada anlaşılan devletin kurumları arasında bir “zihniyet koordinasyonu” sağlamak, devletteki çatlakları önlemek, uyumluluk hedeflemek vb. gibi amaçlar güdülmüşe benzemektedir.

Esas olarak soğuk savaşın oluşumuna ait bir sürecin ve NATO konseptlerinin bir ürünü ve uyarlaması olduğu anlaşılan “Kırmızı kitap” ile o yıllarda Türk devletinin ve bürokrasisinin “uluslararası tehditler”e uyarlarlanması amaçlamıştır. Bu kırmızı kitabın “Komünizmle mücadele” ve “Gladyo” anlayışına uygun oluşturulduğu anlaşılmaktadır. Türk devletini Gladyo’ya endeksleyen bir anlayıştır.

Esas olarak 1949 yılındaki “Savunma stratejisi hazırlamak” amaçlı kurulan “Milli Savunma Yüksek Kurulu”na dayanan arayış, 1960 sonrası MGK olarak şekillendi. Burada yeni dünya

konseptlerine ve Türk devletinin konumlanışına uygun olduğu düşünülen ekonomik, politik, kültürel öncelik ve tehditler kitaplaştırılarak sonunda "Kırmızı kitap" halini aldı. Zamanla iyice yerleşen bu anlayışa aykırı yasaların geçmemesi gibi sonuçlar doğurduğu anlaşılmaktadır.

Bu Kitap Başka Kitap

Öyle anlaşıyor ki pratikte yıllardır telaffuz edilen ve bazı dönemler de (28 Şubat gibi) iyice spekülasyona yol açan kitap, aslında devletin normal "Kozmik belge"lerinden biridir. Bir dönem için en önemlisi gibi görünse de Kurtlar Vadisi dizisi ve İhtiyarlar'a konu olan kitap bu olmasa gerek. Çünkü biricisinde devletin normal bürokratik işleyiş ve kademelerine yönelik bir "Prensip ve yaklaşımlar" kitabı, ikincisinde ise kapsamı çok daha geniş bir tür "Tarihsel kavrayış" ve "İşleyiş prensipleri" ile dolu "sırlar kitabı" söz konusudur.

Dolayısıyla MGK'da olduğu söylenen "Kırmızı kitap"la (Belki kapaklarının rengi aynı olabilir!) "İhtiyarlar heyeti"ne ait "kırmızı kitap"ın aynı içerik ve muhtevada olduğu söylenemez. Birincisi çok daha dar bir tarihsel kesiti ve sathi konuları işlerken, ikincisi çok daha geniş bir zamanı ve çok daha derin konuları içermiş olmalıdırlar.

Şayet "börü Budun'un benzeri bir kitabı varsa bile, birincisinden çok ikincisinin tanımına uygun olduğu varsayılabilir...

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MURAT BARDAKÇI'YA GÖRE “PALAVRA” İMİŞ!

İlginçtir, son yıllarda bilhassa internet ortamında en çok yankı bulan konuların başında “Börü Budun” iddiaları gelmektedir. Herkes bu konuya yoğun bir ilgi ve merak gösterirken, bu konuda türlü iddia ve varsayımlar da ortalığı doldurmuştu.

Kanaatimce burada Börü Budun’un gerçekten var olma ihtimalinden çok (Adı değişebilir) Börü Budun tarzı bir yapıya duyulan ihtiyaç, açlık, artık ne dersiniz deyin ön plandaydı. Çakma ve çetesel derin oluşumlardan bıkan insanlar, bırakın olmasını, olma ihtimaline bile dört elle sarılmışlardı. Bu anlamda ilgi öncelikle psikolojikti. Çoğu insan, ancak böylesi bir yapının “Derin devlet” tanımına layık olduğunu düşünür ve söylerken konuya gösterilen ilgiyi de aslında bu duygu besliyordu.

Lakin tabii ki herkes böyle düşünmüyordu ve düşünmemeleri de pek normaldi. Çünkü ortada somut sacayakları olan bir oluşumdan ziyade efsanevi bir iddia söz konusuydu. Konunun Kurtlar Vadisi’nde ele alınışı da durumu pek magazine etmişti.

Bu gibi düşünenlere göre, olay tümüyle bir “Palavra” idi. İnternet ortamından beslenen bir “bilgi kirliliği”nin doğrudan sonucuydu. (Ki, bu konudaki kimi kaygılarında haklı oldukları söylenebilir.) Bu gibiler, konunun olabilirliklerini tartışmaktan, tarih içinde -varsa- bu yapının izini arayıp sürmektense çoğu kez yaptıkları gibi küçümseme, aşağılama, karikatürize etme

vb. metotları tercih ediyorlardı. Herkesi gayriciddi olmakla suç-larlarken, aslında kendi tutumları gayriciddiydi. Çünkü tarihte derin oluşumların rolünü görmezden gelenler elbette ki bu ihtimali de yok sayacaklardı.

Üstelik olay ve olguları çarpıtarak sunuyorlardı. Öncelikle bu tezi sanki “Kurtlar Vadisi”ndeki “İhtiyarlar”dan esinlenen birileri ortaya atıp, sanal ortamda yaymışlardı. Oysa tam tersiydi. Örneğin *Habertürk* yazarı Murat Bardakçı böyle düşün-enlerdendi. Bardakçı’nın “Kurtlar Vadisi” izlemediği belliydi. (Olabilir kendi tercihir.) İzleseydi “Börü Budun” iddialarının Kurtlar Vadisi’nde bu konu ele alınmadan çok önce (Bir yanıyla tarafımdan) yazıldığını, gündeme geldiğini bilmesi gerekirdi.

Şimdi Murat Bardakçı’nın ilgili yazısını eksiksiz olarak bu-
raya alalım ki, okuyucu yaklaşımı kıyaslama imkânı bulabilsin:

“Börü Budun” Palavrası

ÇOK zamandır ‘Ciddî bir araştırma sadece ciddi kaynak-larla yapılabilir. İnternet bu iş için değildir, zira sanal ortamda artık doğrulardan daha fazla yalan-yanlış uydurma bilgiler var’ diyor; internetin ‘bilgi’ olduğu söylenen bu palavralar yüzün-den artık bir çöplük hâlini aldığını yazıyorum.

Ve bildikleri her şeyi internete borçlu olanlardan hemen bir-birinin aynı, dünya kadar cevap geliyor: ‘Teknoloji düşmanı, çağdışı, cahiiiiil!’

Size, internetin artık nasıl bir bilgi çöplüğü hâlini aldığına dair yeni bir örnek vereyim:

Okuyuculardan ve seyircilerden aylardan bu yana aldığım mesajlarda, şimdiye kadar hiç duymadığım örgüt soruluyordu: ‘Börü Budun.’

Börü Budun, söylediklerine göre Türk devletlerinde yüzlerce seneden buyana vârolan gizli bir teşkilâtı. Devlet çökme aşamasına geldiği anda Börü Budun hemen devreye giriyor ve yepyeni bir devletin temellerini atıyordu.

Geçenlerde, hanımı lisede tarih hocası olan bir akademisyen arkadaşım anlattı. Öğrenciler son günlerde hep Börü Budun’u sorar olmuşlar, ama hoca hanım böyle bir gizli teşkilâtı hiç işitmemişmiş. O kadar çok soruyla karşılaşınca da bilgisinden şüpheye düşmüş, ‘Tam araştırayım da, size öyle anlatayım’ demiş, akşam evde kocasına sormuş ve bu işin nasıl bir sanal palavra olduğunu ancak o zaman fark edebilmiş.

735 Bin Yalan

İşte, internetin özellikle bizde bir çöplük hâlini almasının tam bir örneği olan ‘Börü Budun’ palavrasının öyküsü:

Kurtlar Vadisi dizisinde hani ‘İhtiyarlar’ diye bir gruptan bahsediliyor ve bu grupla derin devlet arasında bir bağlantı kurulmasına çalışılıyor ya...

Sivri akıllının biri kalkmış, bu ‘İhtiyarlar’ın verdiği ilhamla ortaya ‘Börü Budun’ diye bir şey atmış, yazıp internete göndermiş ve bu gibi komplo teorilerine zâten meraklı olan necib milletimizin araştırmacı rûhu bu hayâlî teşkilâtı hemen benimseyince işin devamı gelmiş ve bu saçmalık çığ gibi büyümüş.

İnternete girin, arama motorlarından birine ‘Börü Budun’ yazın ve sonuçların adedine bakın... Mübalâğa etmiyorum, tam 735 bin ‘Börü Budun’ palavrasının vârolduğunu görürsünüz!

Hayal Gücüne Bakın

Üstelik, bu hayâlî örgütün ayrıntılı tarihi bile yazılmış: Börü Budun’u gûya 680 senesinde Göktürk Devleti’nin veziri Tonyukuk

kurmuş ve örgütün sembolü kurt başlı sancakmış. O tarihten sonra bütün Türk devletlerinin temelleri bu teşkilât tarafından atılmış. Alparslan’ın 1071’deki Malazgirt zaferi Börü Budun sayesinde kazanılmış, Anadolu’yu bu teşkilât fethetmiş, İttihad ve Terakki zamanındaki meşhur ‘Teşkilât-ı Mahsusa’ da aslında Börü Budun’un ta kendisi imiş, hattâ Cumhuriyet’in kuruluşu sırasında bile Atatürk’ün yanında onlar varmış!

Ama, Börü Budun uzmanları bir konuda anlaşıyorlar: Hayallere bile sığmayan bu teşkilâtın, 1908’deki İkinci Meşrutiyet sonrası politikası konusunda... Üstadların bazısına göre, Börü Budun kendisinin büyük destekçisi olan Sultan Abdülhamid’in tarafını tutuyormuş ve hükümdarı tahtından indiren İttihadçılar’a düşmanmış. İttihadçı liderlerin bazılarının Ermeniler tarafından katledilmelerinin sebebi, işte Börü Budun’un destek vermemesi imiş. Ama diğer üstادلara sorarsanız, Börü Budun teşkilâtı Abdülhamid’in ülkeyi felâkete götürdüğünü görmüş, İttihadçılar’ı desteklemişler ve Enver Paşa ile arkadaşları da iktidara bu sayede gelebilmişler.

İşte, sizlere internet çöplüğünden sadece bir örnek... Bu palavralara sadece gençler değil, koskoca adamlar bile inanıyorlar ve Türkiye’de tarihi şimdi böyle palavralar, hatalar, hayaller ve yalanlar üzerine yeniden inşa etmek, pek bir moda!”⁸²

Bardakçı’nın bu alaycı reddiyesi ile sorun çözülmüş oluyordu! Oysa asıl yapılması gereken bu görmezden gelen tutum yerine Türk tarihinde böylesi bir oluşumun izini sürmektir. Ancak ondan sonra “Var” ya da “Yok ” diyebilirdiniz.

Nitekim daha önce tarafıma yöneltilen bir suale, doğru tutumun nasıl olması gerektiğine dair cevabım şu olmuştu. Halen de buna inanıyorum.

82 Murat Bardakçı, *Habertürk*, 18 Aralık 2009.

“Öyleyse derin yapı bugünle sınırlı değildi sonucu çıkıyor anlattıklarınızdan...”

Uzatmayayım, benim kendi teorik soyutlamama göre, Türklere strateji oluşturan derin devlet anlayışı bu anlamda çok eskidir. Ve konu halen araştırılmaya muhtaçtır. Ben tarihçi değilim. Tarihçileri bu noktada derinleşmeye davet ederim. Eğer varsayımım doğru ise ne kadar gizlenmişse kanıtları ya da en azından ipuçları da olmalı. Ancak bugüne uzanan tarihsel sürekliliği hakkında çok fazla bir iddia da bulunamam. Olması gerekir diye düşünüyorum. Gerçi daha sonra Osmanlı'nın yönetim makamlarında önce devşirmelerin ardından da dönmelerin etkisinin artmasının Börü Budun'u rahatsız etmiş olması gerektiğini zannediyorum. Saray içi çatışma ve saflaşmalarda bunun izlerinin olması lazım. Belki tarihçiler aydınlayabilir. Ancak yine de Börü Budun'un bu gidişatı niye engellemediğinin ya da engelleyemediğinin cevabını ben de henüz bulabilmiş değilim. Bu süreç içinde Börü Budun'un güç kaybettiğini varsayıyorum.

O halde böylesi bir örgütün kesin olarak varlığını öne sürebilir miyiz? Murat Bardakçı 'yoktur' diyor...

Elbette ki kesin olarak varlığını öne süremeyiz. Birincisi, eğer bu örgüt hakikaten denildiği kadar gizli ise varlığını zaten iyi korumuş olmalı. Sırf bu yüzden bilemeyiz. İkincisi daha çok 'kurgusal' bir anlatım, hatta efsane gibi duruyor. Ben 'derin devlet' perspektifinden baktığımda 'olabileceğini' düşünüyorum sadece. Fakat bu tamamıyla benim mantıksal varsayımımdır. Kanıtım yoktur. 'Yoktur' diye kestirilip atılacağı yerde araştırılmasını, tartışılmasını daha uygun buluyorum. Yoksa bile 'model' bu olabilir. Umarım vardır!”⁸³

83 *Derin Devlet*, Atilla Akar, Profil Yayıncılık, 2011, s.51-52.

Peki, Bardakçı neye göre “yoktur”, “palavradır” diyor? Türk tarihinde böylesi bir “yapı”nın izini mi sürmüştür? Hayır! Sadece “Kurtlar Vadisi” dizisinde ele alınması yeterli imiş! Yahu, kaç defa söyleyeceğiz, bu konu Kurtlar Vadisi’nde işlenmeden çok önce ele alındı. Daha ondan bile haberi yok...

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BÖRÜ BUDUN’UN KURULUŞ AMACI “TÜRK DEVLETLERİ TAM SONA ERMEK ÜZEREYKEN YENİSİNİ KURMAK İÇİN ORTAYA ÇIKMALARI” MIDIR?

Nasıl Börü Budun’un kendisi bizzat bir “efsane” ise, üzerine söylenen birçok iddia da efsane statüsündedir. Börü Budun’a dair o kadar çok iddia yahut inanış vardır ki bunların gerçeklik derecesinin sağlamasını yapmak mümkün görünmemektedir. Bir Börü Budun üyesi yahut sorumlusu bulup, bunları ona soramayacağımıza göre bu konuda ancak derin devlet modelleri üzerinden teorik-mantıksal çıkarsamalarda bulunabiliriz.

Öncelikle belirtelim ki bu konudaki en yaygın inanışlardan biri, Börü Budun’un kuruluş amacının ”Türk devletleri tam sona ermek üzereyken yenisini kurmak için ortaya çıkmaları” olduğu yönündedir. Diğer bir deyişle bir Türk devletinin tarih sahnesinden çekilmesi, silinmesi söz konusu olduğunda Börü Budun ortaya çıkmakta ve yenisinin temellerini atmaktadır. Bu yaklaşım ise daha ziyade Börü Budun’u çağrıştıran (İsmi böyle geçmese de) kimi kurgusal eserlerden kaynaklanmaktadır.

Böylelikle Börü Budun adeta bir felaket anında üzerinde “camı kırınız” yazan bir yangın tüpüne dönüşmektedir. Böylesi durumlarda adeta Hızır gibi yetişen Börü Budun, eski devletin yıkıntıları üzerinden, aynı veya farklı arazide yeni bir devlet

inşasına kalkışmaktadır. Diğer bir deyişle Börü Budun ancak Türk kavmi ve onun devletinin başı sıkıştığında harekete geçen bir tür “can simidi” gibi algılanmaktadır.

Peki bu ne kadar doğrudur? Hiç şüphesiz eğer böyle bir “yapı” var ise -ki kendi payıma ben var olduğu mantıksal çıkarımında bulunuyorum- aynı yapının tarihsel kırılma anlarında “müdahil” olması kadar normal bir görevi zaten olamaz. Mümkünse eski devleti kurtarmak olmuyorsa yenisini hazırlamak, kurmak onun en doğal “vazife”leri arasında olsa gerek. Bunu bazen yeni bir devleti sıfırdan kurmak yoluyla bazen eskisine mutasyon geçirtmek yoluyla sağlayabilir. Çünkü Börü Budun anlayışında sürekli olan rejimler veya o rejimlere koyulan adlar değil, sadece ve sadece milletin ve devletin sürekliliğidir. Devletin beka sorunu veya “Devlet-i Ebed müddet” anlayışı bunu emreder.

Börü Budun açısından (Daha doğrusu bütün gerçek derin devletler açısından) ideolojiler, rejim biçimleri, adlandırmalar önemli değildir. Bunlar eskidikçe atılacak elbise yahut deri değişimleri gibidirler. Önemli olan devletin milli karakterini yitirmemesidir. Ancak sıradan ortalama insan için her zaman ideolojiler, rejimler, etiketler ön planda olacağından ve bakışı bunlarla sınırlı olacağından durumu kavrayamaz. Ortaya çıkan sonuçları büyük bir “zafer” veya “ihanet” olarak görebilir.

Örneğin Kurtuluş Savaşı ve hemen beraberinde kurulan Cumhuriyet’e bakalım. Görünürde taban tabana zıt iki devlet vardır. Birinde “padişah iradesi”, diğerinde “millet iradesi” vardır. Birinde din, yönlendirici ideoloji konumundadır; ötekisinde devlet işlerinden kopartılmıştır. Adeta birbiriyle uzlaşmaz iki düşman anlayış söz konusudur. Lakin acaba öyle midir?

Börü Budun tipi yapıların felsefesi açısından baktığımızda bunların hiçbir önemi yoktur. Hepsi de zahiri ve aldatıcıdır. Gerçekte olan iki Türk devletidir ve onun devamlılığıdır. Bu iki devlet birbirinin zıttı değil, birbirinin tamamlayıcısı, tarihsel sürdürücüsüdürler. Sadece o günkü konjonktürde raylarda bir “makas değişimi” yaşanmıştır. Varılacak yol aynıdır. Vagonlar yenilenmiş, boyanmıştır. Lokomotif ise aynıdır. Lokomotif kişiler, rejimler vb. değil Börü Budun’un kendisi olmalıdır.

Ya da şöyle diyelim: Muhafazakâr ideoloji sahibi biri açısından Türkiye’nin “sosyalist” olması başımıza gelebilecek en kötü şeydir. Yahut laik ideoloji açısından Türkiye’nin dinsel bir rejim ile yönetiliyor olması adeta bir felakettir. Börü Budun açısından ise bütün bunlara kendi yön verebildiği ve devletin milli vasfı dönüşmediği sürece tamamıyla şekli bir durumdur. İdeolojiler ve rejimler devletin makyajıdır.

Börü Budun anlayışı tarihe aksi kriterler ışığında bakmaz ve tarih içinde böyle yol almaz. Herhangi bir rejim sabiti yoktur. Onun tek ilkesi devletin ve milletin bekası, varlığı olan bir yapı için bütün bunlar gelip geçici ısrarlardır.

Örneğin, Börü Budun’un bütün hanedanlıkların çökmekte olduğu ve ulus devletlerin ardı ardına kurulduğu bir tarihsel anlıkta artık hanedana dayalı bir devlet modelinin sürdürülemez olduğunu görmüş olması gerekir. Aynı şekilde imparatorlukların milli coğrafyalara bölündüğü bir ortamda farklı ulusları aynı yapı içinde tutmanın da mümkün olmadığını fark etmiş olmaları gerekir. Bu şartlar altında -farklı ara tonlar olsa da- mümkün tek rejimin Cumhuriyet veya iyice sınırlandırılmış meşruti monarşi olduğunu anlamış olmaları gerekir. Savaş koşulları doğmasa belki de olaylar daha farklı veya yumuşak seyredebilirdi.

Eldekini en geniş şekilde korumak ve başlangıç noktasına (Anadolu referansı) geri çekilmek durumunda kalınmıştır.

Aynı şekilde emperyalist işgal ve muhasaradan sadece askeri zaferle çıkmanın yetmeyeceğini anlamış olmaları lazımdır. Onlara kurulacak rejimin "Batılı karakterde" olacağının teminatının da hissettirilmiş olması gerekir. Bazı direktmelerden vazgeçilip (Musul-Kerkük gibi) daha uslu ve "Yurtta sulh cihanda sulh" yanlısı bir politika izleneceğinin mesajı aktarılmıştır. Bu gibi şeyler sayesinde Türklerin yeniden bir devlet sahibi olmalarına imkân ve fırsat tanınmıştır. Yani "makyaj" olarak ne gerekiyorsa yapılmıştır. Ta ki yeni bir "hesaplaşma"ya kadar!

Başlangıçtaki sorumuza dönersek; Börü Budun'un kuruluş amacı "Türk devletleri tam sona ermek üzereyken yenisini kurmak için ortaya çıkmakta" mıdır? Öncelikle belirtmeli ki, değil Börü Budun, hiçbir derin devletin varlık amacı "Yeni devlet kurmak" ya da "tam devlet yıkılacağı zaman ortaya çıkmak" değildir. Olaya böyle bakmak saçma ve misyonu daraltıcıdır.

Börü Budun dahil, bütün derin devlet modelleri vücudun bağışıklık, savunma sistemi gibi her an tetiktedirler. Onlar çakma ya da konjonktürel "derin çeteler" gibi de değildirler. Duruma bağlı bir varoluşları yoktur. Öncelikle eldekinin yıkılmamasını sağlamakla yükümlüdürler. Ancak "kadir-i mutlak", tanrısal bir iradeleri de yoktur. Devlet onlara rağmen yıkılmaya yüz tutmuş veya dış şartlar buna zorlamışsa elbette ki yeni bir devlet kurma veya eskisini re-organize etme birincil görevleridir.

Bu tarz köklü derin devlet modelleri her işe bulaşan, her şeye karışan yapılar da değildirler. Onlar durumu, gidişatı izlerler, gerektiği zaman, gerektiği oranda ve gerektiği biçimde uygun kanallardan müdahalelerini yaparlar. Yoksa padişaha, krala, başbakana, hükümete vb. her gün ne yapacaklarını söyleyen, dikte

eden bir yapı da değildir. O yüzden illa onlarla muhatap olmaları da gerekmez. Onlar esas olarak tarihsel akıştan ve devletin bekasından sorumludurlar. Bunun teminatıdır.

O yüzden onlar devletin “sızma”sı, “paralel”i de değildir. Bir yanda devlet, öte yanda onlar yoktur. Onlar gerçekte sessiz biçimde iç içe geçmiş ve bilinen karar alma süreçlerinin dışında bir yapıdır. Her daim vazifelerinin başındadırlar.

Yoksa bir tür “uykuda” olup, sonra birden devleti kurtarmak ya da yenisini kurmak gerektiğinde aniden uyanıp “hop, ne oluyor bakalım orada, tamam artık duruma biz el koyuyoruz” diyen insanlar topluluğu da değildir. Böylesi bir durumda mevcut refleks daha da keskinleşebilir, ama hiçbir zaman kesintiye uğramış değildir. Sadece “kırmızı alarm” aşamasına geçilmiştir!

O yüzden Börü Budun, “Türk devletleri sona ererken harekete geçen” bir teşkilat değildir. Onlar, zaten her an tetikte olan, ancak farklı koşullarda farklı politikalar geliştiren esnekliktedirler.

Ölüm-kalım durumlarında elbette yeni devletin temellerini atacak önlem ve kadroları oluşturmak ve sahaya sürmekle yükümlüdürler. Bunu gerektiğinde eskisine “tavır alıyormuş gibi” de yapabilirler. Yeni devlet kurulduğunda ise zaten eskisini “genetik olarak” içerir.

Ancak Börü Budun’un varlık ve misyonunu bununla sınırlayan bakışlar bir derin oluşumun nasıl seyretmesi gerektiğine dair hiçbir şey bilmiyorlar demektir!

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

TÜRKLERDE BİR “DERİN YAPI” KURMA İHTİYACI NEDEN DOĞDU?

Peki Türklerde bir “derin yapı” oluşturma ihtiyacı neden doğdu? Bunun iç içe birçok nedeni var şüphesiz. Ancak saptayabildiklerimizden hareketle varsayımlarımız şunlar olabilir:

- a) **Türklerde “göksel misyon” bilinci:** Ancak genelde Türkleri özelde ise Göktürkleri asıl motive eden varoluşlarının tanrısal olduğu ve “Göksel bir misyon”un yürütücüsü olduklarına dair inanışlarıdır. Yahudiler nasıl “tanrının seçilmiş kavmi” olduğu inancı ile yüzyıllardır bir devlet ve “derin devlet” bilincine sahip iseler, Türkler de aleme nizam verecek “Özel” bir kavim olduklarına inanmışlardır. Bu inanış Türkleri binlerce yıldır ayakta tutmakta, devletsiz bırakmamakta ve tarih içinde başka özellikleri olan bir “kavim” bilincine götürmektedir.
- b) **Merkezdeki “Seçilmiş aile” motifi:** Bu “Göksel misyon”un “Göksel” bir de altyapısı olmalıydı. “Aşına soyu” bunun temeli oldu. Bazı seçilmiş ailelerde somutlaşan bir Misyon” bilinci oluştu. Aşına soyu⁸⁴ bu misyonun taşıyıcısı

84 “Aşına soyu” efsanevi bir “soy”dur. Daha ziyade iktidarı meşrulaştırmak için ileri sürülmüş de olabilir. Lakin öyle veya böyle bunun Türklerin inanışlarında ve motivasyonlarında önemli bir yer tuttuğu aşikârdır.

olurken, Türklerin tarihsel atılım ve yolculuklarında öne çıkan temel motif oldu.

- c) **Destanlarda somutlaşan bir "mitoloji"ye sahip olmak:** Aynı paralelde Türklerin çok sayıda destana ve bir "mitolojik arka plan"a sahip olmaları, onların tarih içindeki duruş ve rolünü etkiledi. Bu rolü sahiplenecek, koruyacak, sürdürecektir yarı-siyasi yarı ezoterik bir yapı gerekiyordu.
- d) **Yaşadıklarından ders alma:** Dikkatle bakıldığında Türklerin kurdukları devletlerin şu nedenlerle yıkıldığı görülür. Birincisi iç çatışma ve kavgalardır. Dış ordular ve ülkeler Türkleri kolay kolay yenememiş ve esir edememiştir. Ancak ne zaman iç çelişkiye düşseler bundan faydalananlar hep başkaları olmuştur. İkincisi ise bilge olmayan, basiretsiz ve yabancı budunlara özenen (Töre-den sapma) yöneticilerdir. Türkler lidere bağlı millettir. Liderin özel bir önem ve rolü vardır. Adeta lider/devlet özdeşleşmiştir. Liderin zayıf, bilgisiz, öngörüsüz çıkması durumunda anında devlette zayıf düşmektedir.
- e) **Devletsiz kalma korkusu:** Türklerin en büyük korkusu devletsiz kalmaktır. Devletsiz kalmanın onları yok oluşun eşiğine getirdiğini görmüşlerdir. Bu yüzden tarihte hep "devlet kurucu millet" olarak var olmuşlardır. Türkler başka bir budunun "vasalı" olarak, onun esaretinde yaşamayı hiçbir zaman içlerine sindirememişler ve her fırsatta kendi devletlerini kurmanın bir yolunu bulmuşlardır.
- f) **Devlet kurma iradesi ve cesareti:** Çoğu kavim devlet kurma aşamasına gelse bile ya alışkanlıkları, ya yetersizlikleri ya da cesaretsizlikleri dolayısıyla buna adım

atamaz. Hatta aklına bile getiremez. Tarih böylesi kavimlerle dolu olup, sonunda bunlar başka kavimlerin etkisi altında asimile olmuşlardır. Bu konuda perspektifi, kadroları ve en önemlisi ilhamları yetersizdir. Devletleşmenin getireceği ek sorumluluklar ve külfetleri kaldırmazlar. Oysa Türklerde tam tersi devletleşmeye doğru sürekli bir azim, çaba, irade beyanı ve arayış vardır.

İşte Börü Budun oluşumu bu zaafların ortaya çıkmaması ya da çıksa bile başa çıkılabilmesi için kurulmuş olsa gerek. Bir tür bağışıklık sistemi ve bir tür sigorta vazifesi icra edecektir. Aynı şekilde Börü Budun'un rolü, sıradan bir istihbarat teşkilatından çok ötelerde olmalıdırlar. O Türk milletinin beyni, hafızası, refleksi olmak zorunda kalmıştır. Belli ki tarihin kaydettiği en eski derin devlet modellerinden biridir.

ON ALTINCI BÖLÜM

BÖRÜ BUDUN'A DAİR EN SIK SORULAN SORULAR

Börü Budun'a dair internet ortamında ya da bu konulara meraklı gençler arasında doğru-yanlış bir çok iddia, varsayım ve soru dolaşmaktadır. İşte bunlardan bazıları...

SORU: Börü Budun bir “Fantezi” bir “Şehir Efsanesi” midir?

Bilemiyoruz. Ancak olayların tarihsel gelişimi ve bazı mitolojik telakkilerin neticesi Börü Budun veya benzeri bir “Yapı”nın Türk devlet yönetimlerine uzun süredir yön vermekte olduğunu düşünebiliriz. Zaten tarihteki bütün büyük, güçlü ve köklü devlet geleneklerine baktığımızda arkalarında benzeri başka yapıların olduğunu, onları bugünlere o yapıların taşıdığını görürüz. Türk devleti de bu açıdan istisna teşkil etmemektedir. Kaldı ki bu gibi yapılar için bir devletten çok devlet mevhumunun kendisi, kavmin -adı ne olursa olsun- devletsiz kalmaması önemlidir. Üstelik tüm mitolojisi bu algı üzerine kurulu bir kavimsel gelenekten başka türlü davranması beklenemez.

O bakımdan Börü Budun'un bir tür “fantezi” olma ihtimali de vardır, çok iyi gizlenmiş (Belki adı bambaşka ya da adsız) bir teşkilat olma ihtimali de. Tarihin akış mantığından teorik olarak çıkarabildiğimiz kadarıyla Türk kavminin tarihine ve tercihlerine

bu tarz bir yapının yön vermiş olması gerekir. Biz böylesi bir yapının varlığına kimi tarihsel olgular, sürece dair kimi sezisel kavrayışlar ve mantıki çıkarımlar sonucu varıyoruz. Ancak bir "kurucu çekirdek" in devleti bugünlere taşıması beklenebilir. Bu iradeci "damar" tarihsel sürekliliği sağlamış görünmektedir.

SORU: Börü Budun'un gücü "Kadir-i Mutlak" mı?

Hayır! Kadir-i Mutlak (Mutlak güç sahibi, gücü her şeye yeten manasında) olan yalnızca Allah'tır. Kula ait hiçbir oluşuma böylesi bir vasıf yüklenemez. Ancak bu derin yapıların ayrıca bir güçleri olduğu muhakkaktır. Bu gücü çok kaba kullananları olduğu gibi daha ince yol ve yöntemlerle sürdürenleri de mevcuttur.

Unutulmamalı ki; adına güç denilen şey biraz da "güçler kavgası" denilen şeyin içinde şekillenen bir şeydir. O yüzden bazı dönemler görece güçlü veya görece daha güçsüz anlar yaşanmış olabilir. Yüzlerce yıldır süren ve bunun iç yansımaları, uzantıları da olan derin savaş içinde "Güç" kavramı da deforme olabilir. Muhtelif etkilerle daha güçlü veya güçsüz olduğu, gelişmelere yeterince yön veremediği, devlet içindeki çelişkilerden etkilendiği zamanları olabilir. Dolayısıyla gücü her şeye yeten, eli her noktaya uzanan bir güçten ziyade, gelişmelere etki etmeye, yönlendirmeye çalışan, karşıt iradelerce gücü sınırlanmış bir "yapı" olarak düşünmekte yarar var.

SORU: Börü Budun ülkenin başına gelen kötü olayları (Darbeler, suikastlar, terör vb.) neden engellemedi?

Hiçbir örgüt hatalardan muaf değildir. Dönemler çalkantılar içinde yalpalamalar, değerlendirme yanlışları, hesap dışı

gelişmeler vb. olabilir. Ayrıca hangi örgüt olursa olsun, ancak tarihin kendisine sunduğu somut malzeme üzerinde yol alabilir. Örgütsel iradesiyle bunlara belli ölçülerde müdahil olsa da her olaya yeterince yön veremeyebilir.

Kaldı ki Börü Budun “Devletin bekası” adına bilhassa “soğuk savaş” dönemi belli tercihler yapmış veya zorunda kalmış olabilir. Muhtemelen Börü Budun’un kendisi de bu olayların, kapışmaların, suikastların tarafı, hatta öldürülenlerin bazıları Börü Budun üyeleri dahi olabilirler. Gladyovari yapıların etkisine giren veya “Devletin bekası” adına bunlarla işbirliğine giren bir dönemsellik -ne yazık ki- mümkündür.

Bu anlamda söz konusu yapıları “hatadan muaf” yapılar olarak düşünmek yerine dönemine göre davranan, güçler dengeleri içinde yol açmaya çalışan, koşullarla sınırlı yapılar olarak düşünmekte yarar var. Darbeler, suikastlar, terör vb. olaylar “Küresel çapta” planlanan olaylardır. Bir dizi etkileşim içinde gerçekleşirler. Bu gibi yapılar önlem almada veya “Konsept değiştirmede” yetersiz kalmış veya hatalı davranmış olabilirler. Değişim ve dönüşümlere yeterince ayak uyduramama -veya ayak uydurma adına entegre olma- yaşanmış olabilir.

SORU: Börü Budun Devşirme/Dönme etkisini neden kırmadı, kıramadı?

Aslında devşirme/dönme etkisi diye tanımlanan (Kökeneinde Türk ve Müslüman olmayan unsurların devlet yönetiminde giderek söz sahibi olması) olgu sultan I. Mehmet (Çelebi Mehmet) döneminde netlik kazanmış, Fatih’in İstanbul’u fethi sonrası ve takip eden padişahlarda giderek artan ölçülerde olmuştur. Diyebiliriz çünkü o güne kadar Türklerin kurdukları

bütün devletlerde Türk unsuru hep ön planda (Hatta Osmanlı yönetiminin ilk zamanlarında) olmuştur.

Ancak bir başka açıdan bakıldığında bu durum adeta kaçınılmaz olarak görünmektedir. Bizans gibi Doğu Roma’nın en büyük başkentini ele geçirip, “Yabancı” unsurların etkisine açık olmamak artık mümkün değildi. (Bu etki daha önce “sıfır” sayılamazdı. Bilhassa Selçuklu’da örneğin İrani unsurlar vardı. Ancak hiçbir zaman kilit noktalarda yaygın ve etkin değildi.) Süreç içinde bir tercih yapılmıştı. Ancak bu oranı abartılı, tüm yapıya hâkim şekilde düşünmemek gerekir.

Daha da büyüme, yayılmak, diğer unsurlarla etkileşim kurmak, askeri kaynak temini (Yeniçeriler olgusu tümüyle budur), devlet bürokrasisine yönetici unsur kazandırmak, ticarette ve zanaatlarda ehil insan bulmak, eğitilmiş, bilgili insan temini, kalifiye eleman vb. gibi nedenlerle “Devşirme/Dönme unsur”un ağırlığı bilhassa saray içinde ve devletin üst katlarında arttı. Bunlar kendi aralarında dayanışma biçimleri de geliştirip bir “siyaset” (Parti gibi düşünün) gücü haline gelince olaylara daha farklı etki etmeye başladılar. Bu birikme davranışı özellikle Osmanlı’nın yükselme dönemi olan 15. ve 16. yüzyıllarda daha da belirginleşti. İlişki daha organik bir hal aldı.

Osmanlı Anadolu’daki Türkmen unsurlara giderek daha fazla güvenmemeye başladı. Bunda onları kendisine bir tehdit unsuru görmesi ve Şah/İran etkisine girmelerinden korktuğu için tavır aldı. Bir kopukluk oluştu ve devlet yönetiminde giderek “Devşirme/Dönme” unsurlara daha fazla yaslanma ihtiyacı duydu.

Bunda cariyeye sisteminin (Haremin) etkisi de büyük oldu. Kökeni Türk ve Müslüman olmayan kadınların bu sistemde etkin olması, bilhassa Padişah annelerinin bunlardan olması devletin üst katlarında ayrı bir kapışma ve “etki” birikmesine yol

açtı. Kimi Sadrazam, vezir ve etkili bürokratların da onlardan seçilmesi, yönetimde etkin olmaları apayrı bir “Güç alanı” oluşturdu.⁸⁵ Sonuçta bunlar kendi aralarında adeta bir tür “gizli etnik sınıf” tavrı geliştirdiler.

Öyle anlaşıyor ki, Börü Budun başlangıçta pragmatik nedenlerle buna karşı çıkmadı ya da çıkamadı. Çünkü büyümek, imparatorluk kurmak, güçlenmek, yayılmak, Bizans gibi dev bir devlet mekanizmasını devralmak belli ölçülerde “Yabancı unsurlar”la işbirliği yapmayı, birlikte hareket etmeyi gerektiriyordu. Bilhassa okumuş, bilgili, ilim sahibi, ticaret ve zanaat erbabı, belli coğrafyaları tanıyan vb. kimseler şarttı.

Bunun için belli miktarlarda onlara yaslanmaya ve devlette görev vermeye başladı. Bunun yararlarını da gördü. Ancak durumun olumsuz etkileri ortaya çıkmaya başladığında ise çok geçti. Büyümeyi ve çok uluslu bir imparatorluk olmayı tercih etmenin bir maliyeti de bu oldu. Dinsel kavrayışın da buna cevaz vermesi ile (Irka dayalı bir din olmaması) devşirme-dönme etkisi giderek genişledi en sonunda bir ur gibi devletin bekasını tehdit eder hale kadar geldi. Ancak Börü Budun’un başlangıçta buna karşı çıkmadığını, hatta kısmen desteklemiş olabileceğini varsayabiliriz. Gene de devletin asli ve kurucu unsuru hep Türk kaldı.

Soru: Börü Budun, devlette kendi talimatlarına uymayanları cezalandır mı? Kimi suikastlar bunun bir sonucu mu?

Bu da bir rivayettir. Tarihte hiçbir devlet/derin devlet ilişkisi “ılıman” geçmemiştir!

85 Bunlar kategorik gelişti ve yükseldiler. Önce Bizans’ın düşmesi ile Rumi unsurlarla yaklaşma sağlandı.

Börü Budun hep “ihtiyarlar”dan mı oluşur?

Bu daha ziyade “Kurtlar Vadisi” dizisindeki “Aksaçlılar Heyeti”nden kalan bir imajdır. Ancak bu tarz yapılarda elbette ki deneyim oldukça önemli olmakla birlikte, bilgi, kavrayış, ön-sezi, değerlendirme yeteneği, uzmanlık vb. gibi diğer yetenek ve birikimler de bir o kadar önemlidir. Şu kadarını varsayabiliriz ki, bu insanlar sıradan görünümlü olabilirler ama vasıfları itibarıyla asla sıradan özelliklere sahip değildirler. Bir milletin ve devletin beka sorumluluğunu üzerlerinde taşıyacak niteliktedirler.

Yaş derin yapılarda bir kriter olmakla birlikte artık sanırım eski modellerde olduğu gibi tek başına yeterli bir kriter değildir.

SONUÇ

Fark edeceğiniz üzere okumayı bitirdiğiniz kitap Börü Budun'un varlığını ispatlama gayretinden çok, böyle bir ihtimalin dinamiklerini ve izlerini tartışmaktadır. Ben Türk tarihine dönüp baktığımda (Adı ne olur ise olsun!) bu tarz bir yapının mümkün olduğunu, gerek olayların seyrinin gerekse de Türklerin "Mitolojik Halet-i Ruhiye"lerinin buna elverdiğini iddia ediyorum.

Dahası bu "damar"ın belli bir "süreklilik" çizgisi içinde (Artan veya azalan etkinlikte) Türk kavminin ve devletlerinin kaderine yön vermeye çalıştığını, "Kurucu irade" ve "Tin" (Ruh) olarak kendini bugünlere taşıdığını düşünüyorum. Bu durum gerekli perspektife sahip olmayan kimilerine hayli "fantastik" gelebilir. Ancak zaten onu gerçek kılan o "fantastik" boyuttur. Sıradan bir "bakış" bunu anlayamaz!

Şayet doğru doğru izler sürülürse bu yapının içini daha da doldurmaya müsait veriler sunabileceğini düşünüyorum. Bugüne kadar ki tarihe yön veren kavimlere baktığımda⁸⁶ bazı ortak özellikler gözümüze çarpıyor:

- 1) Mitolojik arka plana sahip olmak
- 2) Askeri yetenek ve yeterlilik
- 3) Devlet kurabilme yetisi, imparatorluğa sıçrayabilme kapasitesi
- 4) Asimilasyona direniş, bağımsızlık arzusu

⁸⁶ Bu, bugüne dek olan insanlık tarihini kapsayan bir çıkarımdır. Bundan sonra, modern dünyada çok daha yeni vasıflar eklemek gerekecektir.

5) Gizli/Açık bir idareci sınıfın ve liderliğin varlığı, yönetme yeteneği

6) Tarihsel süreklilik arayışı

Yukarıda sayılan ve belki başka maddelerde eklenebilecek bu özelliklerin Türk kavminde şu veya bu ölçüde hep olduğu görülüyor. Buna bir kavmin "Tarih içindeki duruşu" da diyebiliriz. Bunu sağlayan ise ancak ve ancak bir "tarihsel üst akıl" (Bu tanım günümüzde olumsuz manada kullanılmaktadır) olabilir. Binlerce yıldır bu devleti (Süreklilik manasında) ayakta tutan da aynı "irade" olmalıdır. Türklerin "tarihsel üst akli" ve "varoluş refleksin"nin somutlaşmış hali de Börü Budun olmalıdır. Bu anlamda gerçek üst akıl herhalde "Börü Budun"dur!

Türk mitolojinde de somutlaştığı üzere bu arzu ve arayış her dönem mevcuttur. Bunu somuta dökmüş olmalıdırlar. Çünkü "derin devlet yoksa devlet de yoktur."⁸⁷ Hazırlıklı bir irade, bir "çelik çekirdek", bir "gizli seçkinler" bazı şeylere karar vermiş ve yönlendirmiş olmalıdırlar. Onlar gerçek "Kurucu"durlar. İşte bu bana göre Börü Budun'dur!

Bir "Derin devlet modeli" olarak Börü Budun'un sadece Türklerin değil, dünyanın derin ve gizli tarihe orijinal bir katkısı olduğunu düşünüyorum. Olması değil, olmaması faciadır. Hatta espriyle karışık olarak söyleyecek olursam, şayet böylesi bir yapı yoksa da acilen kurulmalıdır!

Asya'da tutunmamız, başta Çin tahakkümüne ve oyunlarına direnebilmemiz, her şeye rağmen ayakta kalmamız, özelliklerimizi yitirmemek için çabalamamız, Anadolu'ya kademeli göçümüz, buraya yerleşebilmemiz, imparatorluk kurmamız, hep

87 Israrla ve tekrar vurgulamak durumundayım, "Devlet olmadan derin devlet olmaz" türü teoriler saçmadır. Tam tersine "Derin devlet olmadan devlet olmaz." Derin devlet, devletin temelidir. Temel olmadan bina olmaz. Belirleyici olan, her daim derin devlet türü yapılarıdır. Bu ise zaten nüve halindeki devlete tekabül eder.

Börü Budun sayesinde. Kurtuluş Savaşımız ve Cumhuriyet'i kurabilmemiz, yok olmanın eşiğinden dönmemiz, hep Börü Budun tarzı bir yapının çabaları ile mümkün olmalıdır.

Düşman güç ve kavimler bunun farkındadırlar. O yüzden bizi Anadolu'dan atmaya, etnik tartışmalarla ayrıştırmaya, bu coğrafyadaki varlığımıza son vermeye yeminli görünüyorlar. Unutmayın; burada kalmamız da gene Börü Budun sayesinde olacaktır. Onların sessiz ve görünmeyen neferlerine selam olsun!..

Börü Buduncu Bakışın Güncel Siyasi Önemi

Son olarak bir not olarak düşeyim; olaylara, tarihe Börü Budun perspektiften bakmanın, anlamının güncel siyasi sonuçları vardır. Eğer Türk devletleri arasındaki bu yapı sürekliliğini kavrayabilir isek bugün adeta içine zorla itildiğimiz toplumsal bölünmemiz son bulabilir. Uzun süredir suni bir saflaşma içine çekilen devlet, bürokrasi, toplum ve aydınlar olarak meseleye daha soğukkanlı bakabiliriz.

Örneğin Türk devletleri arasındaki bu sürekliliği fark eder isek bütün düşmanca yaklaşımlar için gerekçelerimiz kaybolur. Elbette tartışılacak çok şey kalsa bile bunları daha ılıman bir iklim içinde ele alabiliriz. Örneğin Hunlarla, Göktürklerle bugünkü Türk devleti arasındaki bağı anladığımızda Osmanlı ile Cumhuriyet arasındaki bağı da anlarız.⁸⁸ Ve bu yapıları çarpı-

88 Bu konuda muhtelif tartışmalar vardır. Örneğin, Osmanlı'nın Türk olmadığı, İslami bir devlet olduğu gibi. Osmanlı'nın yönetim ideolojisi İslam'dı. Asli temeli Türk'tü. Bir devletin "kurucu unsur"u neyse odur. Zamanla büyük bir demografik değişim yaşanmamışsa da öyle kalır. Aynı şekilde Osmanlı'nın Anadolu'daki Türk ve Türkmenleri küçümsediği, aşağılayıcı ifadeler kullandığı ileri sürülür. Bu tarz ifadelerin ("Etrak-ı bi idrak Türkler" yani "İdraksız Türkler" gibi) olduğu doğrudur. Lakin bu Anadolu'da merkezi yönetime isyan halindeki kimi Türkmen unsurlara karşı bir söylemdir. Aynı şekilde bu kesimlerin Şah İsmail ve Şiilik etkisine girdikleri düşünüldüğünden verilen bir tepkidir. Yoksa Türklükle özel olarak bir alıp veremedikleri yoktur.

tılmış ideolojik düşmanlıklarla değil, akliselim ile değerlendirip, birbirinin izleği, yürütücüsü olarak görürüz. Böylelikle düşman bir atmosfer ve tartışma değil, ancak anlamaya yönelik bir çaba sarf edebiliriz.

Bugün ne yazık ki tüm taraflar farklı tarihsel anlıklardaki Türk devletlerini sanki düşman, rakip ve birbirinin alternatifi gibi algılamamıza sebep olmakta bu ise toplumsal düşmanlık ve çatışmayı artırmaktadır. Oysa devletler özünde aynı devletlerdir. Farklı olan rejimler ve yönetici sınıftır. Lakin gerçekte bir şey değişmemekte, yüzlerce yıldır bizi asıl “yöneticiler” yani Börü Budun tarzı bir yapı yönetmektedir.

Artık şunu tüm kesimler olarak kavramamız gerekmektedir: Örneğin İslamcılar için Osmanlı’dan önce neredeyse Türklük ve tarih yoktur. Cumhuriyetçiler için ise neredeyse Cumhuriyet’ten öncesi yoktur. (Üstelik Mustafa Kemal’in çok açık tavrına rağmen) İkisi de yanlıştır.

İşte bunu anladığımız zaman boş tartışmalarla, anlamsız saflaşmalarla, gereksiz düşmanlıklarla vakit ve enerji tüketmekten kurtulacağız demektir.

Kısaca mevcut bakışları tersine çevirmeye çalışıyoruz. Bu kitapta konunun tarih içindeki izlerini sürüp, “Olması gereken” asıl temellerine kavuşturulduğuna inanıyorum. Konunun gizemli muhteviyatı gereği eksiklerim olabilir. Ancak teorik kavrayışta doğru düşündüğümü zannediyorum. Umarım okur da bu hissiyatı yakalamıştır.

Börü Budun...“Aşına Soyı”nın Muhafızları

Çoktandır varlığı tartışılan esrarengiz bir teşkilat... Türklerin kaderine yön vermeye çalıştığı söylenen “Aşına soyunun muhafızları”... Halen yaşadığı söylenen bir “Bilge-savaşçılar topluluğu...” Ötüken Ormanları’ndan Osmanlı saraylarına, oradan Cumhuriyet’e uzanan uzun bir çizgi. Tarihin en sırlı oluşumlarından biri...

1.000 yıldır var olduğu söylenen bir teşkilat, milletin kaderine halen yön veriyor olabilir mi? Türklerin ne zaman başı sıkışsa, onu yok oluşun eşiğinden döndüren “Birileri” mi var? Türk mitolojisinin şifreleri bize bu konuda neler söylüyor? Asıl “Seçilmiş kavim” Türkler mi? Türkler niçin devlet üstüne devlet kurdular? Bu bir “zaaf” mı, “başarı” mı? Anadolu’ya bizi getiren “İrade” kimdir? “İmparatorluk” kurmak kararını kimler, nasıl verdi? Mustafa Kemal bir “Vazifeli” miydi?

Elinizdeki kitap, işte bu gibi sorulara cevap arıyor. Kitapta yer alan kimi başlıklar şunlar:

- Börü Budun: Efsane mi Gerçek mi?
- Dünyanın Bütün Büyük Devletleri “Gizli Kurul”larca idare edilir
- Börü Budun Tarihçesi
- “Gökbörü” misyonu Börü Budun’dadır
- Göktürklerin “Göksel” Varoluşu!..
- Börü Budun ve Bilge Tonyukuk’un Rolü
- “Aksakallılar Meclisi” Türk Derin Devlet geleneğinin temeli mi?
- Alperen’ler, Gazi Derviş’ler bizim şövalyelerimizdir!
- Encümen-i Daniş “Aksakallılar” mı?
- Atatürk, Börü Budun simgesini Türk Bayrağı mı yapacaktı?
- “Kurtuluş Savaşı” bir Börü Budun “Operasyonu” muydu?
- Gerçek “Kırmızı Kitap” Börü Budun’da mı?
- Börü Budun’un kuruluş amacı “Türk devletleri tam sona ermek üzereyken yenisini kurmak için ortaya çıkmaları” mıdır?
- Türklerde bir “derin yapı” kurma ihtiyacı neden doğdu?

Fiyat **₺ 14.00** L

